Europos Komisija

FLASH EUROBAROMETER 585

Jaunimas ir demokratija

EUROBAROMETERIO **ATASKAITA**

2026 m. birželio mėn.

ON-LINE EUROBAROMETER

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa Jaunimas ir demokratija

Švietimo, jaunimo, sporto ir kultūros generalinio direktorato (EAC GD) prašymu Demoscopy atlikta apklausa

Apklausą koordinavo Europos Komisijos Komunikacijos generalinis direktoratas (Komunikacijos GD Viešosios nuomonės ir piliečių dalyvavimo skyrius)

Šis dokumentas neatspindi Europos Komisijos požiūrio. Jame pateikiamos tik autorių interpretacijos ir nuomonės.

Projekto pavadinimas	Greitoji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 585 „Jaunimas ir demokratija“. 2026 m. ataskaita
	LT
Katalogo numeris	NC-01-26-226-EN-N
ISBN	978-92-68-44145-9
	doi: 10.2766/5739162

© Europos Sąjunga, 2026 m.

https://europa.eu/eurobarometer

Pierre Dieumegard parengtas dokumentas „Europokune – Europa kartu“ ir „Europe Democracy Esperanto“.

Šio „laikino“ dokumento tikslas– suteikti galimybę daugiau Europos Sąjungos gyventojų susipažinti su Europos Sąjungos parengtais dokumentais (finansuojamais iš jų mokesčių).

Jei vertimų nėra, piliečiai neįtraukiami į diskusijas.

Šis dokumentas „Eurobarometras“ buvo parengtas tik anglų kalba pdf formatu. Iš pradinio failo sukūrėme nelyginį failą, kurį parengė "Libre Office" programinė įranga, skirtą mašininiam vertimui į kitas kalbas. Rezultatai dabar pateikiami visomis oficialiosiomis kalbomis.

Pageidautina, kad svarbių dokumentų vertimą perimtų ES administracija. „Svarbūs dokumentai“ yra ne tik įstatymai ir kiti teisės aktai, bet ir svarbi informacija, kurios reikia norint kartu priimti informacija pagrįstus sprendimus.

Siekiant kartu aptarti mūsų bendrą ateitį ir sudaryti sąlygas patikimiems vertimams, tarptautinė esperanto kalba būtų labai naudinga dėl savo paprastumo, reguliarumo ir tikslumo.

Susisiekite su mumis:

Kontaktu nin-Ek ! Eŭropo kune !

https://e-d-e.org/-Kontakti-EDE

Turinys

Įžanga....4
1. Pagrindinės išvados....6
2. Jaunųjų europiečių požiūris į pasaulį ir ateitį....8
2.1 Ilgalaikis nacionalinių ir ES politikos formuotojų mąstymas ir kartų tarpusavio teisingumas...8
2.2 Mokymasis apie visuomenės uždavinius....12
2.3 Jausmai ir lūkesčiai apie ES kasdieniame gyvenime....18
3. Jaunimo dalyvavimas pilietiniame gyvenime....22
3.1 Lūkesčiai dėl jaunimo politikos....22
3.2 Dalyvavimas visuomenės pokyčių veiksmuose....30
3.3 Susipažinimas su bendradarbiavimo su ES būdais....34
3.4 Informacijos apie ES šaltiniai....37
4. Dalyvavimas organizacijose ir veikloje kitoje ES šalyje....39
4.1 Dalyvavimas organizacijose....39
4.2 Veikla kitoje ES šalyje....43
4.3 Informuotumas apie ES finansuojamas galimybes likti kitoje ES šalyje....50
5. Skaitmeninis švietimas....53
5.1 Pasitikėjimas gebėjimu naudoti dirbtinio intelekto įrankius....53
5.2. Mokymasis naudoti dirbtinį intelektą....55
6. Techninės specifikacijos....59
7. Qu estionnaire....61
Pastabos....72

Įžanga

Atsižvelgdama į galutinį 2019–2027 m. ES jaunimo strategijos įgyvendinimo etapą ir pasirengimą ES jaunimo strategijai po 2027 m., Europos Komisija pradėjo 2026 m. greitąją „Eurobarometro“ apklausą jaunimo ir demokratijos klausimais, skirtą 15–30 m. jaunuoliams. Ankstesnė greitoji „Eurobarometro“ apklausa dėl jaunimo ir demokratijos (FL545), atlikta 2024 m. balandžio mėn., prieš pat 2024 m. Europos Parlamento rinkimus, parodė, kad jaunieji europiečiai ir toliau dalyvauja demokratiniame gyvenime.[1] Tačiau apklausoje taip pat atkreiptas dėmesys į valstybių narių ir socialinių bei demografinių grupių informuotumo ir dalyvavimo skirtumus. Nuo to laiko skaitmeninė transformacija, didėjantis dirbtinio intelekto vaidmuo ir susirūpinimas dėl dezinformacijos toliau keičia aplinką, kurioje jaunimas informuoja save, dalyvauja visuomenės gyvenime ir bendrauja su demokratinėmis institucijomis.

2026 m. greitojoje „Eurobarometro“ apklausoje pateikiami patikimi, palyginami ir naujausi duomenys apie tai, kaip jaunimas suvokia kartų tarpusavio teisingumą, piliečių dalyvavimą ir ES paramą jaunimo dalyvavimui. Tyrime vertinami dabartiniai dalyvavimo pilietinėje, politinėje ir visuomeninėje veikloje lygiai ir kanalai, įskaitant dalyvavimą organizacijose, visuomeninėje veikloje ir veikloje kitoje ES šalyje. Joje taip pat vertinamas jaunimo informuotumas ir naudojimasis ES lygmens dalyvavimo mechanizmais, institucinio dalyvavimo priemonėmis, informacijos kanalais ir ES finansuojamomis jaunimo programomis. Be to, apklausoje nagrinėjama, kaip jaunimas vertina įvairius dalyvavimo kanalus, pavyzdžiui, balsavimą, dalyvavimą socialinėje žiniasklaidoje, viešas konsultacijas ir jaunimo organizacijas, kartu nagrinėjant pilietinio ugdymo, skaitmeninio raštingumo ir mokymo vaidmenį stiprinant demokratinį pasitikėjimą ir dalyvavimą.

Apklausoje, kurioje ankstesnių „Eurobarometro“ apklausų tendencijų klausimai derinami su naujais klausimais, taip pat pateikiama įžvalgų apie tai, kaip jaunimas suvokia lygias galimybes ir kartų tarpusavio teisingumą, taip pat apie jo lūkesčius Europos Sąjungos atžvilgiu tokiose srityse kaip demokratija, žmogaus teisės, įtrauktis, klimatas, užimtumas ir visuomenės sanglauda. Rezultatai padės rengti kitą ES jaunimo strategiją, nes padės Europos Komisijai nustatyti, kokiu mastu jaunimas jaučiasi išgirstas, turi galių ir yra tinkamai pasirengęs dalyvauti demokratiniame gyvenime, ir kurioms sritims turėtų būti teikiama pirmenybė vykdant būsimus jaunimo politikos veiksmus.

Europos Komisijos Švietimo, jaunimo, sporto ir kultūros generalinio direktorato (EAC GD) vardu demoskopija apklausė 15–30 metų jaunuolius visose 27 ES valstybėse narėse.

Nuo 2026 m. birželio 19 d. iki liepos 1 d. 26 806 pokalbiai buvo surengti naudojant CAWI (kompiuterinės internetinės apklausos) duomenų rinkimo būdą: kiekvienoje didesnėje šalyje buvo surengta apie 1 000 pokalbių, o kiekvienoje mažesnėje šalyje (LU, CY, MT) – po 500 pokalbių.

1 Europos Komisija, Greitoji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 545 „Jaunimas ir demokratija“, 2024 m. balandžio mėn.

Pastabos

- Apklausos duomenys yra svertiniai
- Tyrimo rezultatams taikomos leidžiamosios mėginių ėmimo nuokrypos, o tai reiškia, kad ne visi akivaizdūs skirtumai tarp šalių ar grupių gali būti statistiškai reikšmingi.
- Kai respondentai gali pasirinkti daugiau nei vieną atsakymą, atsakymų procentų suma gali viršyti 100 proc.
- Šioje ataskaitoje šalys vadinamos oficialia santrumpa, kaip nurodyta toliau.

BE	Belgija	FR	Prancūzija	NL	Nyderlandai
BG	Bulgarija	HR	Kroatija	AT	Austrija
CZ	Čekija	IT	Italija	PL	Lenkija
DK	Danija	CY	Kipro atstovas	PT	Portugalija
DE	Vokietija	LV	Latvija	RO	Rumunija
EE	Estija	LT	Lietuva	SI	Slovėnija
IE	Airija	LU	Liuksemburgas	SK	Slovakija
EL	Graikija	HU	Vengrija	FI	Suomija
ES	Ispanija	MT	Malta	SE	Švedija

* Visas Kipras yra viena iš 27 ES valstybių narių. Dėl praktinių priežasčių pokalbiai buvo surengti Kipro Respublikos vyriausybės kontroliuojamoje šalies dalyje.

1. Pagrindinės išvados

Jaunimas pirmiausia prašo, kad jaunimo politika būtų sprendžiamos realios problemos, su kuriomis jis susiduria

- 40 proc. jaunų europiečių teigia, kad tikslai, kuriais sprendžiamos realios problemos, su kuriomis susiduria jaunimas, yra vieni svarbiausių siekiant rezultatų jaunimo politikos srityje, prieš užtikrinant, kad jaunimas ir jaunimo organizacijos galėtų išsakyti savo nuomonę priimant sprendimus, (32 proc.) teikiant finansinę paramą jaunimo programoms ir iniciatyvoms (32 proc.) ir užtikrinant, kad jaunimas žinotų apie politiką ir galimybes (29 proc.).

Jaunieji europiečiai ir toliau mokosi apie visuomenės problemas, visų pirma per žiniasklaidą, o ne mokykloje

- 84 proc. jaunų europiečių praėjusiais metais sužinojo ką nors naujo bent vienoje iš penkių tikrintų temų: žmogaus teisių ir socialinio teisingumo (41 proc.), lygybės, įvairovės ir kovos su diskriminacija (39 proc.), gebėjimo naudotis žiniasklaidos priemonėmis ir skaitmeninio raštingumo (33 proc.), aplinkos tvarumo (32 proc.) ir demokratinių procesų, politinio dalyvavimo ir institucijų (31 proc.). Tradicinė ir skaitmeninė žiniasklaida yra pagrindinis kanalas (48 proc.), gerokai lenkiantis mokyklą (36 proc.). Maltoje (98 proc.), Liuksemburge (97 proc.) ir Estijoje (93 proc.) daugiausia jaunuolių per pastaruosius metus sužinojo bent apie vieną temą.

Trys ketvirtadaliai jaunų europiečių mano, kad ES daro poveikį jų kasdieniam gyvenimui, o jų lūkesčiai įvairiomis temomis mažai skiriasi

- 75 proc. respondentų mano, kad ES veiksmai daro poveikį jų kasdieniam gyvenimui, o Maltoje jų skaičius padidėjo iki 94 proc. Paklausti, ko iš ES tikisi iš savo kartos, jaunimas dažniausiai minėjo taikos išsaugojimą (33 proc.), kovą su skurdu ir ekonomine bei socialine nelygybe (32 proc.) ir galimybių jaunimui įsidarbinti didinimą (31 proc.).

Jaunieji europiečiai skeptiškai vertina ilgalaikį politinį mąstymą ir kartų tarpusavio teisingumą

- Tik 38 proc. mano, kad ES politikos formuotojai atsižvelgia į ilgalaikes savo sprendimų pasekmes, ir tik trečdalis mano, kad šiandienos jaunimas turi tokias pačias sėkmės galimybes kaip ir jaunimas prieš 30 metų arba turės tokias pačias galimybes po 30 metų. Malta, Estija, Liuksemburgas ir Latvija yra šalys, kuriose atsakymai buvo teigiamiausi.

Balsavimas ir socialinė žiniasklaida laikomi dviem veiksmingiausiais būdais užtikrinti, kad jaunimo balsas būtų išgirstas

- 33 proc. jaunų europiečių mano, kad balsavimas yra vienas iš veiksmingiausių būdų būti išklausytam prieš pat įsitraukiant į socialinę žiniasklaidą (32 proc.). Dalyvavimas viešose konsultacijose dėl siūlomų politinių iniciatyvų užima trečią vietą (29 proc.).

Dauguma jaunų europiečių ėmėsi veiksmų, kad pakeistų visuomenę, daugiausia žmogaus teisių srityje

- 55 proc. dalyvavo bent vienoje iniciatyvoje, kuria siekiama visuomenės pokyčių praėjusiais metais, t. y. septyniais procentiniais punktais daugiau nei 2024 m. (48 proc.). Respondentų dalis svyruoja nuo 26 proc. Kipre iki 72 proc. Liuksemburge. Žmogaus teisės yra pagrindinė veiklos sritis (36 proc.), užimanti pirmą vietą 23 iš 27 valstybių narių. Po šios srities eina lygios teisės, neatsižvelgiant į lytį, rasę ir seksualumą (33 proc.) ir sveikatą bei gerovę (30 proc.).

Kai jaunimo visoje ES klausiama, kaip jie yra susipažinę su bendradarbiavimo su ES būdais, 36 proc. teigia, kad žino apie Europos Parlamento rinkimus. Dauguma

jaunuolių naudojasi socialine žiniasklaida, kad gautų informacijos apie ES.

- 36 proc. jaunų europiečių teigia, kad yra susipažinę su Europos Parlamento rinkimais, kurie tebėra geriausiai žinomas būdas bendradarbiauti su ES tarp apklausoje pasiūlytų galimybių, prieš ES socialinės žiniasklaidos kanalus (27 proc.). Tarp jaunų respondentų socialinė žiniasklaida yra dažniausiai naudojamas informacijos apie ES šaltinis kiekvienoje valstybėje narėje (52 proc.), gerokai lenkiantis televiziją (38 proc.) ar mokyklą (23 proc.).

Didžioji dauguma jaunų europiečių praėjusiais metais dalyvavo bent vienos organizacijos veikloje, o laiko trūkumas yra pagrindinė kliūtis kitoms organizacijoms.

- Per pastaruosius 12 mėnesių bent vienos organizacijos veikloje dalyvavo 75 proc. jaunų europiečių, palyginti su 64 proc. 2024 m., dažniausiai sporto klube (26 proc.) arba jaunimo klube ar jaunimo organizacijoje (20 proc.). Iš 23 proc. dalyvių, kurie nedalyvavo, laiko trūkumas yra dominuojanti kliūtis (41 proc.). Kitos dažniausiai minimos priežastys – susidomėjimo trūkumas (20 proc.) ir tai, kad niekada nebuvo paprašyta ar pakviesta (16 proc.).

Kur kas daugiau jaunų europiečių nei 2024 m. dalyvavo veikloje kitoje ES šalyje, tačiau finansiniai suvaržymai vis dar daug kam trukdo, net jei ES programos yra gerai žinomos

- 60 proc. jaunų europiečių dalyvavo bent vienoje veikloje kitoje ES šalyje, palyginti su 43 proc. 2024 m. Šis skaičius svyruoja nuo 47 proc. Švedijoje iki 88 proc. Maltoje. Dažniausiai minima veikla yra studijos, mokymasis arba gamybinė praktika kitoje ES šalyje (23 proc.), prieš pradedant dalyvauti kultūrinėje ar sportinėje veikloje kitoje ES šalyje (21 proc.), savanoriškoje ar panašioje veikloje (18 proc.), dirbant kitoje ES šalyje (16 proc.) ir politinėje veikloje kitoje ES šalyje (14 proc.). Tiems, kurie nedalyvavo veikloje kitoje ES šalyje, pagrindinė kliūtis yra finansinių išteklių trūkumas (41 proc.). Programa „Erasmus+“ studentams tebėra geriausiai žinoma ES galimybė (41 proc.), tačiau didelis informuotumas ne visada lemia faktinį judumą: Graikijoje ir Kipre nedalyvavimo lygis yra vienas didžiausių, o informuotumo lygis – vienas didžiausių.

Jaunieji europiečiai labiau pasitiki savo gebėjimu saugiai naudoti dirbtinį intelektą nei siekti norimų rezultatų. Jie mokosi naudoti dirbtinį intelektą įvairiomis priemonėmis mokyklose ir už jų ribų

- 72 % įsitikinę savo gebėjimu saugiai naudoti DI įrankius, tačiau tik 56 % įsitikinę savo gebėjimu naudoti DI įrankius ieškomiems rezultatams pasiekti. Žiniasklaida (39 proc.) ir savarankiškas skaitymas, moksliniai tyrimai ar praktika (33 proc.) yra pagrindiniai būdai, kuriais jaunimas mokosi apie dirbtinį intelektą prieš mokyklą (31 proc.). Tačiau jaunų žmonių, besimokančių naudoti DI mokyklose, procentinė dalis didėja, kai jie žiūri į 15–18 metų amžiaus grupę (40 proc.). Maltos, Liuksemburgo ir Estijos dalis kiekviename mokymosi kanale yra didesnė už vidurkį.

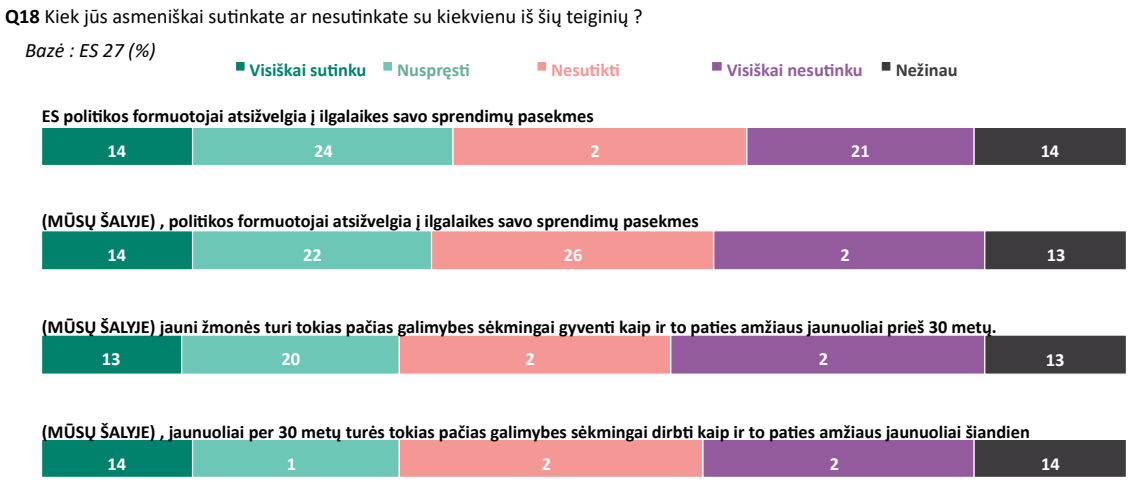
2. Jaunųjų europiečių požiūris į pasaulį ir ateitį

2.1 Ilgalaikis nacionalinių ir ES politikos formuotojų mąstymas ir kartų tarpusavio teisingumas

Tik mažuma jaunų europiečių (nuo trečdalio iki 38 proc.) sutinka, kad ES ar nacionalinės politikos formuotojai atsižvelgtų į ilgalaikes savo sprendimų pasekmes arba kad jaunimas turėtų tokias pačias sėkmės galimybes kaip ir to paties amžiaus jaunuoliai prieš 30 metų arba po 30 metų.

Tik 38 proc. jaunų europiečių mano, kad ES politikos formuotojai atsižvelgia į ilgalaikes savo sprendimų pasekmes, o 14 proc. visiškai sutinka, kad jie tai daro. Priešingai, 48 proc. respondentų mano, kad jie neatsižvelgia į ilgalaikes pasekmes, o vienas iš penkių (21 proc.) teigia, kad visiškai nesutinka. Dar 14 proc. respondentų nepateikia nuomonės šiuo klausimu, o tai yra ypač didelė dalis respondentų, kurie neatsakė į tokį nuomonės klausimą; tai taip pat yra didžiausia „nežinau“ atsakymų dalis tyrime. Nacionalinių politikos formuotojų vertinimas yra šiek tiek prastesnis: tik 36 proc. 15–30 metų amžiaus asmenų mano, kad jų šalies politikos formuotojai atsižvelgia į ilgalaikes pasekmes, įskaitant 14 proc. asmenų, kurie „visiškai sutinka“. Dar 51 proc. respondentų mano, kad nacionalinės politikos formuotojai to nedaro, įskaitant ketvirtadalį (25 proc.) respondentų, kurie „visiškai nesutinka“. Dar 13 proc. respondentų nuomonės nepareiškė.

Jaunimas taip pat yra labiau linkęs nesutikti, nei sutikti, kad jie turi tokias pačias galimybes sėkmingai gyventi kaip ir to paties amžiaus jaunuoliai prieš 30 metų. Trečdalis jų (33 proc.) mano, kad jų šalyje jaunimas šiandien turi tokias pačias sėkmės galimybes kaip ir to paties amžiaus žmonės prieš 30 metų. Tik vienas iš dešimties (13 proc.) visiškai sutinka su šiuo teiginiu. Tačiau 54 proc. respondentų mano, kad taip nėra, įskaitant 29 proc. respondentų, kurie „visiškai nesutinka“. Dar 13 proc. respondentų nuomonės nepateikia. Atrodo, kad šis netikrumas susijęs su jaunų europiečių lūkesčiais dėl ateities kartų: kas trečias (33 proc.) mano, kad per 30 metų jų šalies jaunimas turės tokias pačias sėkmės galimybes kaip ir šiandienos to paties amžiaus jaunimas. 53 proc. nesutinka su šiuo teiginiu, įskaitant 25 proc., kurie „visiškai nesutinka“. Nors bendras nesutarimų lygis yra panašaus masto, šie du teiginiai skiriasi pagal nesutarimų intensyvumą: 29 proc. respondentų visiškai nesutinka su teiginiu apie ankstesnę kartą, palyginti su 25 proc. respondentų teiginiu apie naują kartą.

Maltos, Estijos, Latvijos, Liuksemburgo ir Danijos jaunuoliai keturiuose pareiškimuose dėl kartų tarpusavio teisingumo linkę reikšti pozityvesnę nuomonę nei kitų ES valstybių narių jaunuoliai.

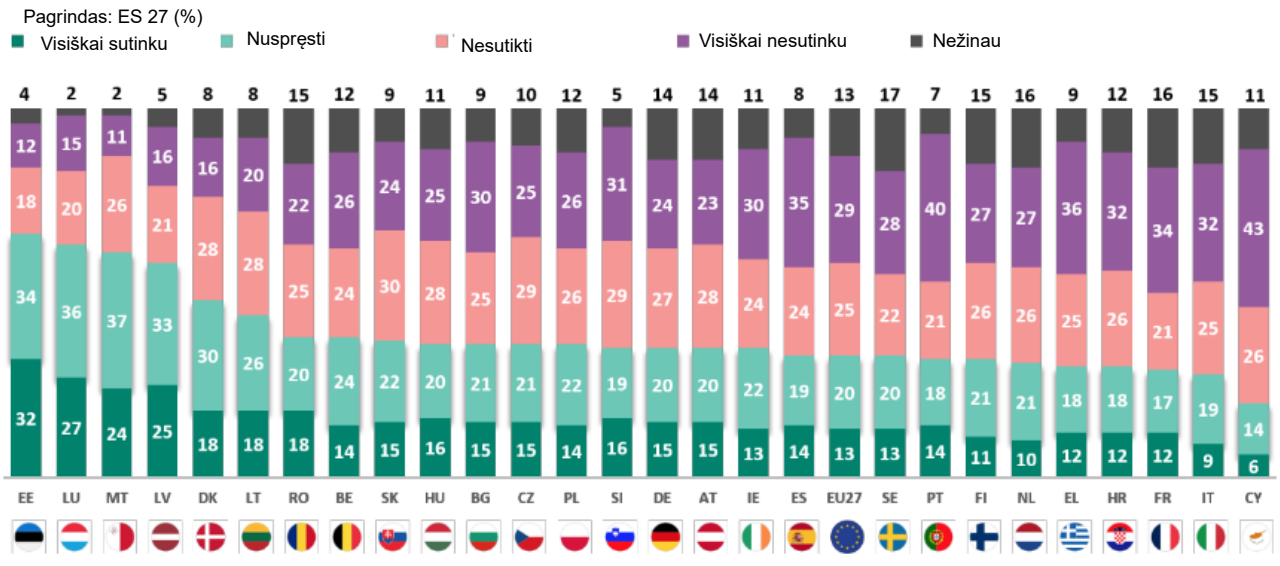
Estija, Liuksemburgas, Malta, Latvija ir Danija yra vienintelės iš 27 valstybių narių, kuriose susitarimas nusveria nesutarimus dėl visų keturių pareiškimų. Maltoje respondentų, pritariančių siūlomiems teiginiams, dalis svyruoja nuo 61 proc. iki 87 proc. Palyginimui, atitinkami intervalai yra nuo 66 proc. iki 75 proc. Estijoje, nuo 61 proc. iki 79 proc. Liuksemburge, nuo 58 proc. iki 66 proc. Latvijoje ir nuo 48 proc. iki 61 proc. Danijoje.

Slovėnija, Vengrija ir Rumunija yra vienintelės trys valstybės narės, kuriose susitarimas nusveria nesutarimus dėl abiejų pareiškimų apie politikos formuotojus, tačiau nesutarimai nusveria susitarimą dėl dviejų pareiškimų apie jaunimo sėkmės galimybes. Slovėnijoje 58 proc. respondentų sutinka, kad ES politikos formuotojai atsižvelgia į ilgalaikes savo sprendimų pasekmes, palyginti su 35 proc. respondentų, kurie sutinka, kad šiandien jaunimas turi tokias pačias sėkmės galimybes kaip ir jaunimas prieš 30 metų. Toks pat pokytis, nors ir ne toks ryškus, pastebimas Vengrijoje (48 proc. ir 36 proc.) ir Rumunijoje (51 proc. ir 38 proc.). 17-oje likusių valstybių narių nesutarimai nusveria susitarimą dėl visų keturių pareiškimų.

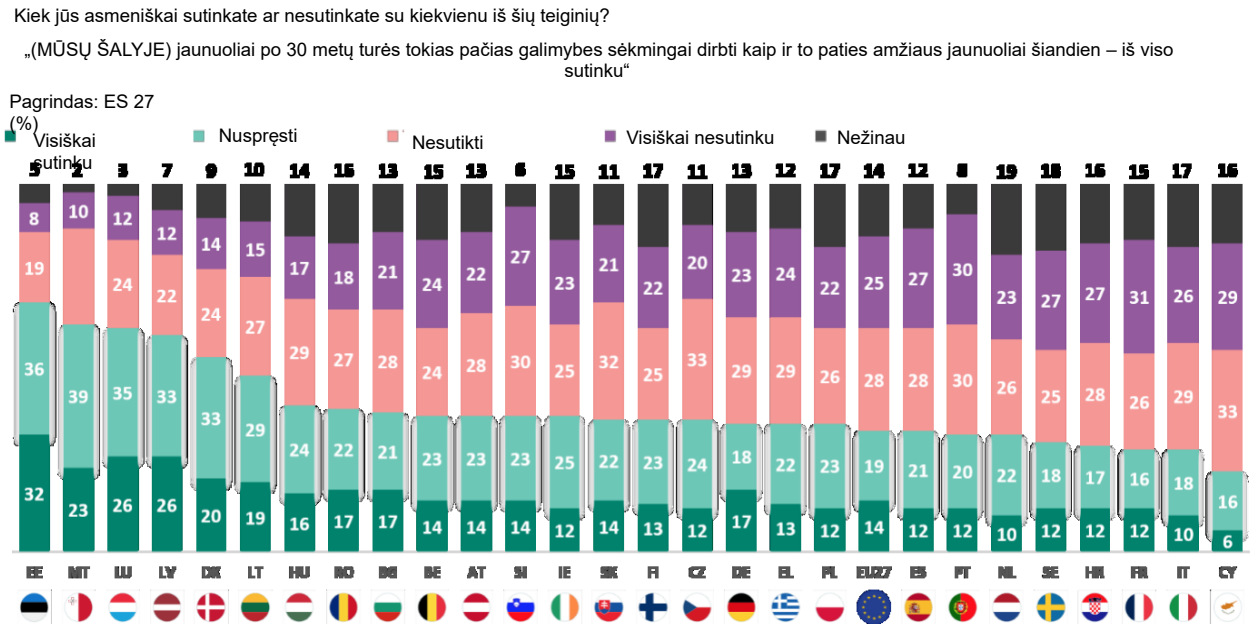
Kalbant konkrečiai apie tai, ar šiandien jaunimas turi tokias pačias sėkmės galimybes kaip ir prieš 30 metų, tik keturiose šalyse dauguma respondentų sutinka su teiginiu: Estijoje (66 proc.), Liuksemburge (63 proc.), Maltoje (61 proc.) ir Latvijoje (58 proc.). Respondentai Danijoje šiuo klausimu tebėra palyginti teigiami, nors ir nesiekia daugumos ribos – 48 proc. Tačiau Kipre tik 20 proc. penkiolikmečių ir trisdešimtmečių mano, kad turi tokias pačias galimybes kaip ir prieš 30 metų gyvenę jaunuoliai, palyginti su 69 proc., kurie nesutinka, įskaitant 43 proc., kurie visiškai nesutinka. Mažiausiai teigiamų atsakymų pateikė respondentai iš Italijos (28 proc. „visiškai sutinku“), Prancūzijos (29 proc.), Graikijos ir Kroatijos (po 30 proc.).

Kiek jūs asmeniškai sutinkate ar nesutinkate su kiekvienu iš šių teiginių?

(MŪSŲ ŠALYJE) jauni žmonės turi tokias pačias galimybes sėkmingai gyventi kaip ir to paties amžiaus jaunuoliai prieš 30 metų.

Kalbant apie lūkesčius, ar jaunuoliai turės tokias pačias sėkmės galimybes per 30 metų, kaip ir dabar, pasakytina, kad tose pačiose keturiose šalyse pasiektas didžiausias susitarimas: Estijoje (68 proc.), Maltoje (62 proc.), Liuksemburge (61 proc.) ir Latvijoje (59 proc.). Po jų rikiuojasi Danija (53 proc.). Mažiausias respondentų pritarimas Kipre (22 proc.).

Mažiausiai teigiamų atsakymų pateikė jaunimas iš Italijos ir Prancūzijos (po 28 proc. sutinka), po jų rikiuojasi Kroatija (29 proc.) ir Švedija (30 proc.). Kalbant apie ateities kartų galimybes, respondentų, kurie visiškai nesutinka, dalis yra didžiausia Prancūzijoje (31 proc.), palyginti su Portugalija (30 proc.) ir Kipru (29 proc.).

Visose socialinėse ir demografinėse kategorijose dauguma jaunuolių nesutinka su keturiais siūlomais teiginiais dėl kartų tarpusavio teisingumo. Tačiau jauni žmonės, kurie per pastaruosius 12 mėnesių dalyvavo organizacijos veikloje, yra optimistiškiausi.

Visuose keturiuose siūlomuose teiginiuose tie patys socialiniai ir demografiniai profiliai yra optimistiškiausi: vyrai, savarankiškai dirbantys asmenys, jaunuoliai, gyvenantys namų ūkyje su vaikais, ir miesto gyventojai. Labiausiai pastebimi skirtumai tarp tų, kurie dalyvavo organizacijos veikloje per pastaruosius 12 mėnesių, ir tų, kurie to nepadarė. Pagal visus keturis punktus asmenų, dalyvaujančių organizacijoje, „bendras sutikimo“ lygis yra 14–16 procentinių punktų didesnis nei asmenų, kurie to nedaro. Konkrečiai, 40 proc. organizacijos dalyvių mano, kad nacionalinės politikos formuotojai atsižvelgia į ilgalaikes pasekmes, palyginti su 24 proc. tų, kurie to nedaro. Be to, kalbant apie visus keturis punktus, organizacijos veikloje dalyvavę jaunuoliai nuolat du kartus dažniau „visiškai sutinka“ nei tie, kurie to nepadarė (pavyzdžiui, 16 proc., palyginti su 8 proc. ilgalaikių pasekmių atveju, 15 proc., palyginti su 8 proc. tokių pačių galimybių atveju, kaip prieš 30 metų, ir 16 proc., palyginti su 7 proc. tokių pačių galimybių atveju per 30 metų).

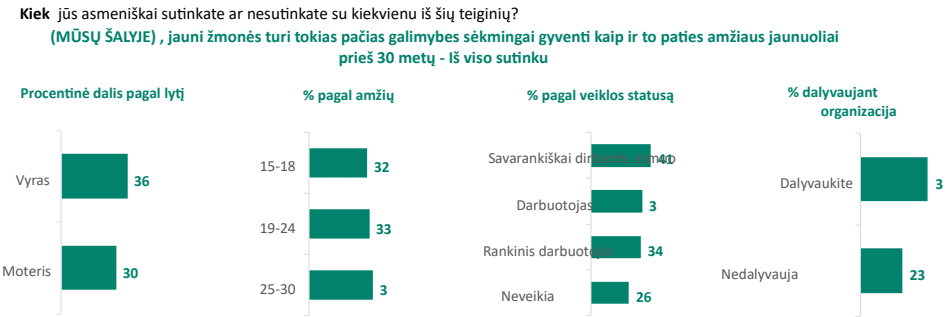
36 proc. vyrų, palyginti su 30 proc. moterų, pritaria būtent jausmui, kad jie turi tokias pačias galimybes sėkmingai gyventi kaip ir jaunuoliai prieš 30 metų. Šis lyčių atotrūkis taip pat rodo nesutarimų intensyvumą (32 proc. moterų visiškai nesutinka, palyginti su 26 proc. vyrų).

Nors 32 proc. 15–18 metų amžiaus asmenų ir 33 proc. 19–24 metų amžiaus asmenų optimistiškai nusiteikę, susitarimas šiek tiek didesnis jaunuoliams artėjant prie trisdešimtmečio, o 35 proc. 25–30 metų amžiaus asmenų mano, kad jų sėkmės tikimybė yra tokia pat didelė kaip ir prieš 30 metų buvusių jaunuolių. Nesutarimų lygis visose

amžiaus grupėse yra artimas (53–54 proc.), o pagrindinis pokytis – nuomonės nepateikimo dalies sumažėjimas.

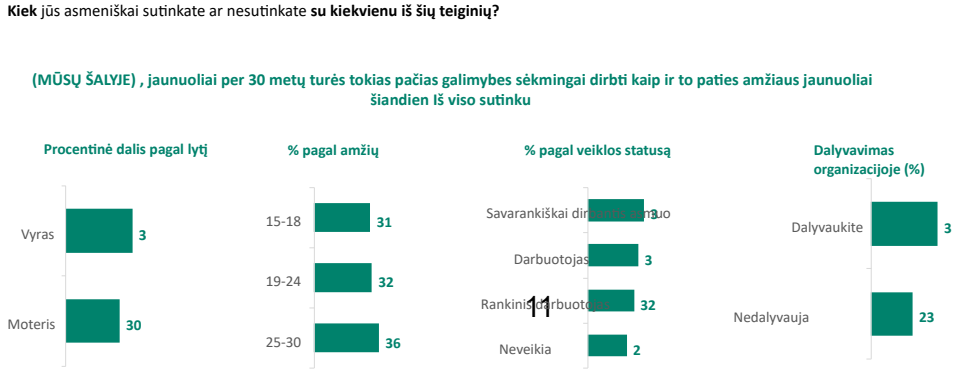
Susitarimas taip pat skiriasi priklausomai nuo gyvenamosios vietos: optimistiškiausi yra miestų gyventojai (36 proc. „iš viso sutinka“), lenkiantys kaimo gyventojus (33 proc.) ir gyvenančius miestuose ar priemiesčiuose (31 proc.); Šiai nuomonei mažai įtakos turi išsilavinimo įgijimas (32–34 proc. visais lygmenimis, be aiškios linijinės tendencijos), nors „nežinau“ dalis yra didesnė tarp respondentų, kurių išsilavinimo lygis yra žemesnis. Be to, savarankiškai dirbantys asmenys ir samdomieji darbuotojai yra optimistiškesni (atitinkamai 41 proc. ir 35 proc.) nei nedirbantys asmenys (26 proc.). Fiziniai darbuotojai atitinka vidurkį (34 proc.), tačiau yra labiau neapsisprendę, o didžiausia jų dalis yra „nežinau“ (18 proc.). Galiausiai asmenys, gyvenantys namų ūkyje, kuriame nėra jaunesnių nei 15 metų vaikų, yra gerokai mažiau optimistiški nei tie, kuriuose yra vaikų (29 proc. visiškai sutinka, palyginti su 37–38 proc. vaikų turinčių asmenų).

tarp amžiaus grupių taip pat yra tam tikro tiesiškumo: kuo arčiau respondentai pasiekia savo trisdešimtmetį, tuo optimistiškiau jie yra apie kitą kartą: 31 proc. penkiolikmečių ir aštuoniolikmečių mano, kad po 30 metų jaunuoliai turės tokias pačias galimybes kaip ir dabar, o 19–24 metų jaunuolių – 32 proc., o 25–30 metų amžiaus – 36 proc. Taip pat verta pažymėti, kad dėl dviejų klausimų, susijusių su politikos formuotojais, susitarimas tarp amžiaus grupių nesiskiria. Įgytas išsilavinimas turi tik ribotą poveikį, o miestų gyventojai tebėra optimistiškesni (35 proc.) nei miestuose ar priemiesčiuose gyvenantys asmenys (32 proc.), o kaimo gyventojai atitinka vidurkį (34 proc.). Taikoma ta pati hierarchija pagal veiklos statusą: savarankiškai dirbantys vadovaujantys darbuotojai (39 proc.), lenkiantys darbuotojus (35 proc.) ir fizinį darbą dirbančius darbuotojus (32 proc.), o nedirbantys asmenys – paskutiniai (27 proc.). Tačiau tėvams, turintiems jaunesnių nei 15 metų vaikų, modelis skiriasi nuo jausmo, kad jie turi tokias pačias galimybes kaip ir ankstesnės kartos: čia vieno ar dviejų jaunesnių nei 15 metų vaikų tėvai išlieka optimistiškiausi (37 proc.), Tačiau trijų ar daugiau vaikų tėvai sumažėja iki 33 proc., Arti vaikų neturinčių tėvų

(31 proc.).

Jausmas, kad po 30 metų jaunimas turės tokias pačias sėkmės galimybes kaip ir šiandien jaunuoliai, rodo tą patį lyčių atotrūkį: vyrai optimistiškai vertina 37 proc., palyginti su 30 proc. moterų. Be to, 27 proc. moterų „visiškai nesutinka“, palyginti su 22 proc. vyrų. Skirtumai

2.2 Mokymasis apie visuomenės uždavinius

Jaunieji europiečiai ir toliau mokosi apie visuomenės problemas. Tik vienas iš šešių per pastaruosius 12 mėnesių neišmoko nieko naujo apie apklausoje paminėtas temas

Didžioji dauguma jaunuolių sužinojo ką nors naujo bent viena iš išvardytų temų: tik 12 proc. per pastaruosius metus nieko neišmoko, o 4 proc. atsakė „nežinau“. Nė viena tema aiškiai neišsiskiria: žmogaus teisės ir socialinis teisingumas yra dažniausiai minima tema (41 proc.), palyginti su lygybe, įvairove ir kova su diskriminacija (39 proc.). Po jų seka gebėjimas naudotis žiniasklaidos priemonėmis ir skaitmeninis raštingumas, dezinformacijos pripažinimas (33 proc.), aplinka (32 proc.), demokratiniai procesai ir dalyvavimas politinėse institucijose (31 proc.).

Nacionaliniai skirtumai skiriasi labiau pagal temas nei pagal bendrą šalies lygį

Kalbant apie ką nors naujo apie visuomenės iššūkius, Maltos, Liuksemburgo ir Estijos respondentų skaičius kiekvienoje iš išvardytų temų viršija ES 27 vidurkį. Didžiausia dalis pagal temas užfiksuota Maltoje: 54 proc. respondentų nurodė sužinoję ką nors naujo apie žmogaus teises, 48 proc. – apie aplinkos tvarumą, 53 proc. – apie lygybę ir (arba) įvairovę, 52 proc. – apie gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis. Estija labai atsilieka žiniasklaidos priemonių naudojimo raštingumo srityje – 51 proc.

Didžiausia dalis respondentų, manančių, kad nieko naujo neišmoko nė vienos iš penkių temų, yra Kipre (27 proc., t. y. dešimt punktų daugiau nei antroje pagal dydį šalyje Bulgarijoje (17 proc.). Kipre taip pat užregistruota mažiausia 27 ES valstybių narių gyventojų, daugiau sužinojusių apie aplinkos tvarumą, dalis (19 proc.). Tačiau asmenų, kurie daugiau sužinojo apie demokratinius procesus, dalis atitinka ES vidurkį (32 proc.). Taip pat verta pažymėti, kad mažiausia žmonių, kurie ką nors naujo sužinojo apie demokratinius procesus, dalis yra Airijoje (22 proc.), kur respondentų visų kitų temų vidurkis vis dėlto yra lygus arba didesnis.

Organizacijos veikloje dalyvavę jaunuoliai dažniau mokosi apie visuomenės problemas. Ji skiriasi pagal lytį, priklausomai nuo temos, ir mažėja su amžiumi

Atrodo, kad dalyvaujant organizacijos veikloje daugiau sužinoma apie žmogaus teises ir socialinį teisingumą. 44 proc. dalyvavusiųjų per pastaruosius metus ko nors išmoko šia tema, palyginti su 32 proc. tų, kurie to nepadarė.

Moterys yra kur kas labiau linkusios (43 proc.) nei vyrai (39 proc.) pasakyti, kad ko nors išmoko šia tema.

Atrodo, kad mokymosi apie žmogaus teises ir socialinį teisingumą nuo 25 metų amžiaus mažėja. 44 proc. 15–18 metų amžiaus asmenų ką nors sužinojo šia tema, palyginti su 42 proc. 19–24 metų amžiaus asmenų ir 38 proc. 25–30

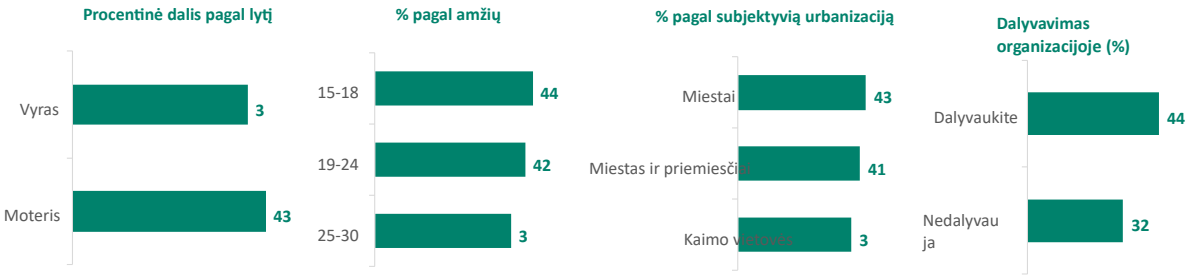
metų amžiaus asmenų. Tai gali atrodyti susiję su mokyklos ar aukštojo mokslo baigimu, tačiau faktinis išsilavinimo lygis neturi didelės įtakos rezultatams. Panašūs lygiai pastebimi visose grupėse: 41 proc. respondentų, kurių išsilavinimas žemesnis, 42 proc. – turinčių vidurinį išsilavinimą ir 40 proc. – turinčių aukštąjį išsilavinimą. Šia tema miesto gyventojai aiškiai išsiskiria (43 proc.), pralenkdami miesteliuose ar priemiesčiuose gyvenančius asmenis (41 proc.) ir, svarbiausia, kaimo gyventojus (38 proc.). Galiausiai fizinio darbo darbuotojai išsiskiria gerokai žemesniu balu (37 proc.), palyginti su 42 proc. darbuotojų ir nedirbančių asmenų ir 41 proc. savarankiškai dirbančių asmenų.

Kalbant apie mokymąsi apie lygybę, įvairovę ir kovą su diskriminacija, lyčių nelygybė, palyginti su žmogaus teisėmis, dar labiau didėja: 42 proc. moterų per metus sužinojo ką nors naujo šia tema, palyginti su 36 proc. vyrų, t. y. 6 procentiniais punktais daugiau (palyginti su 4 procentiniais punktais žmogaus teisių srityje). Mokymasis vėl yra didesnis tarp jaunesnių nei 25 metų amžiaus asmenų (42 proc. 15–18 metų amžiaus asmenų, 40 proc. 19–24 metų amžiaus asmenų, palyginti su 37 proc. 25–30 metų amžiaus asmenų) ir tarp miesto gyventojų (40 proc. miestuose, miesteliuose ir priemiesčiuose, palyginti su 37 proc. kaimo gyventojų). Tačiau vėlgi, tai yra dalyvavimas organizacijoje, kuri tampa stipriausia varomąja jėga: 42 proc. asmenų, dalyvavusių organizacijos veikloje, sužinojo ką nors naujo šia tema, palyginti su tik 31 proc. tų, kurie to nepadarė, o tai yra 11 punktų skirtumas. Kita vertus, išsilavinimo lygis tebėra prastas diskriminatorius (39 proc. asmenų, turinčių mažesnį nei pradinį, pradinį ar pagrindinį išsilavinimą, 39 proc. asmenų, turinčių vidurinį išsilavinimą, ir 40 proc. asmenų, turinčių aukštąjį išsilavinimą).

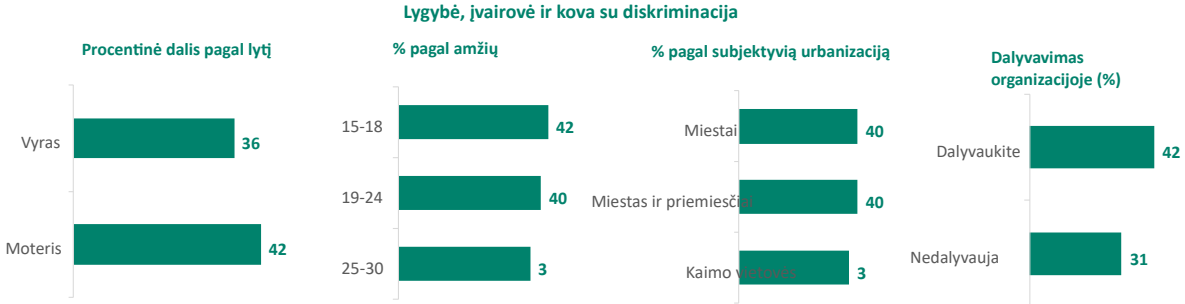
Q2 Ar per pastaruosius 12 mėnesių sužinojote ką nors naujo šiomis temomis?

Pagrindas: ES 27 (%)

Žmogaus teisės ir socialinis teisingumas

Q2 Ar per pastaruosius 12 mėnesių sužinojote ką nors naujo šiomis temomis?

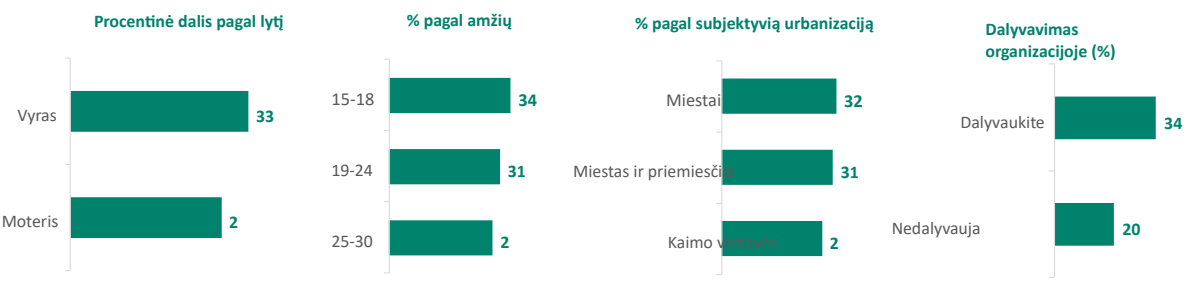

Kalbant apie mokymąsi apie „demokratinius procesus, politinį dalyvavimą ir institucijas“, lyčių nelygybė yra atvirkštinė: vyrai praneša, kad šia tema išmoko daugiau nei moterys (33 proc., palyginti su 28 proc., tai yra 5 punktų skirtumas), todėl tai yra mokymosi tema. Amžius taip pat vaidina svarbų vaidmenį, tačiau čia mažėja nuo 18 metų (34 proc. 15–18 metų amžiaus asmenų per metus sužinojo ką nors naujo šia tema, palyginti su 31 proc. 19–24 metų amžiaus asmenų ir 29 proc. 25–30 metų amžiaus asmenų). Kitas veiksnys – įgytas išsilavinimas: 34 proc. aukštąjį išsilavinimą įgijusių asmenų, 30 proc. vidurinį išsilavinimą įgijusių asmenų ir 28 proc. žemesnį išsilavinimą įgijusių asmenų. Taip pat išsiskiria miesto gyventojai (32 proc., palyginti su 31 proc. miestų ar priemiesčių gyventojų ir 28 proc. kaimo gyventojų). Galiausiai dėl dalyvavimo organizacijos veikloje atsiranda didžiausias atotrūkis tarp visų: 34 proc. jaunuolių, dalyvavusių organizacijos veikloje, sužinojo ką nors naujo šia tema, palyginti su 20 proc. jaunuolių, kurie to nepadarė.

tiriamomis temomis. Šiek tiek daugiau nei trečdalis tų, kurie ką nors išmoko, tai padarė mokykloje ar universitete, diskutuodami su šeima ir draugais arba atlikdami savarankiškus tyrimus

Spauda ir socialinė žiniasklaida yra dažniausiai naudojami kanalai, skirti sužinoti apie tiriamas temas. Beveik pusė (48 proc.) jaunų europiečių, kurie per pastaruosius metus sužinojo ką nors naujo apie vieną iš išbandytų visuomenės uždavinių, tai padarė per tradicinę žiniasklaidą (televiziją, radiją, spaudą) arba skaitmeninę žiniasklaidą (socialinę žiniasklaidą, tinklalaides, tinklaraščius). Šiek tiek daugiau nei trečdalis šių temų sužinojo mokykloje ar universitete (36 proc.) ir per diskusijas su draugais ir šeima (36 proc.). 35 proc. apklaustųjų patys skaitė ar tyrė šias temas. Tik vienas iš penkių jaunuolių sužinojo apie vieną iš apklaustų temų per viešą renginį arba informuotumo didinimo kampaniją (21 proc.). Galiausiai tik 18 proc. dalyvių, dalyvaujančių jaunimo klubuose, pilietinės visuomenės organizacijose ar savanoriškoje veikloje, išmoko ką nors naujo vienoje iš išbandytų temų. Nepaisant to, jaunimo klubai ir

Q2 Ar per pastaruosius 12 mėnesių sužinojote ką nors naujo šiomis temomis?

Tradicinė ir skaitmeninė žiniasklaida yra dažniausiai pranešami mokymosi šaltiniai

pilietinės visuomenės organizacijos dažnai dirba švietimo aplinkoje arba šalia jos, o tai gali

reikšti, kad kai kurie šio mokymosi atvejai buvo nurodyti skiltyje "mokykla ar universitetas" arba skiltyje "diskusijos su šeima ir draugais". Visose penkiose temose dalyvavimas organizacijos veikloje yra skirstymas, kuris daro didžiausią įtaką, palyginti su lytimi, amžiumi, išsilavinimu, urbanizacija ir aktyvumo statusu. Atotrūkis svyruoja nuo 11 iki 14 procentinių punktų.

Žiniasklaida yra dažniausiai pranešamas jaunimo mokymosi šaltinis 23 iš 27 valstybių narių. Bulgarijoje, Lenkijoje ir Maltoje jis užima antrą vietą po savarankiško skaitymo ar tyrimų. Graikijoje ji atsilieka nuo diskusijų su šeima ir draugais

Apie tradicinę ar skaitmeninę žiniasklaidą praneša bent pusė respondentų vienuolikoje valstybių narių: Rumunija (62 proc.), Liuksemburgas (60 proc.), Slovėnija (58 proc.), Estija (55 proc.), Vengrija (54 proc.), Italija (53 proc.), Prancūzija (52 proc.), Čekija (52 proc.), Lietuva (51 proc.), Malta (50 proc.) ir Kipras (50 proc.). Didžiausia jaunimo, besinaudojančio žiniasklaida, kad sužinotų apie visuomenės temas, dalis užfiksuota Rumunijoje – beveik du trečdaliai (62 proc.) respondentų ką nors sužinojo bent apie vieną iš temų, apklaustų tradicinėje ar skaitmeninėje žiniasklaidoje, t. y. 14 punktų daugiau nei ES 27 vidurkis. Tai taip pat beveik dvigubai daugiau nei antras dažniausiai naudojamas kanalas tarp jaunų rumunų, diskusijos su šeima ir draugais, kuris sudaro trečdalį šio klausimo respondentų (32 proc.). Mažiausia mokyklos ar universiteto kanalo dalis taip pat yra Rumunijoje (25 proc.), 11 punktų mažesnė už ES vidurkį. Kitos valstybės narės, kuriose mažiau jaunuolių nurodo, kad sužinojo apie tiriamas temas mokykloje ar universitete, yra Vengrija (26 proc.), Lietuva (28 proc.), Bulgarija (28 proc.) ir Lenkija (29 proc.). Palyginimui, Estijoje (44 proc.), Belgijoje (43 proc.) ir Prancūzijoje (42 proc.) užfiksuota didžiausia mokyklos ar universiteto kanalo dalis. Šalyse, kuriose jaunimo klubu, pilietinės visuomenės organizacijomis ir savanoriškos veiklos kanalu naudojamasi gerokai daugiau nei ES 27 vidurkis, pavyzdžiui, Maltoje (38 proc.), Estijoje (37 proc.), Liuksemburge ir Slovėnijoje (po 34 proc.), daugumoje kitų kanalų taip pat paprastai naudojamasi daugiau nei vidutiniškai. Šios keturios šalys yra vienintelės valstybės narės, kuriose respondentų skaičius visais šešiais kanalais viršija ES 27 vidurkį. Didžiausias atotrūkis tarp jaunimo klubų ir pilietinės visuomenės organizacijų yra 16–20 punktų didesnis už ES 27 vidurkį. Tai galėtų reikšti, kad jaunimo klubai ar pilietinės visuomenės organizacijos papildo kitus kanalus, o ne juos pakeičia. Kipre (13 proc.), Kroatijoje ir Čekijoje (po 14 proc.) ir Vengrijoje (15 proc.) mažiau respondentų nurodo mokęsi per jaunimo klubus ar pilietinės visuomenės organizacijas. Galiausiai žiniasklaida nėra pagrindinis kanalas visur: savarankiškas skaitymas ar moksliniai tyrimai pirmiausiai vykdomi Bulgarijoje (46 proc., palyginti su 44 proc. žiniasklaidai), Lenkijoje (48 proc., palyginti su 47 proc.) ir Maltoje (51 proc., palyginti su 50 proc. žiniasklaidai); diskusijos su šeima ir draugais

Graikijoje yra svarbiausios (49 proc., palyginti su 43 proc.).

3 klausimas. Kaip sužinojote apie šias temas ?

Bazė: respondentai, kurie per pastaruosius 12 mėnesių sužinojo bent apie vieną iš šių temų (22672) (proc.)

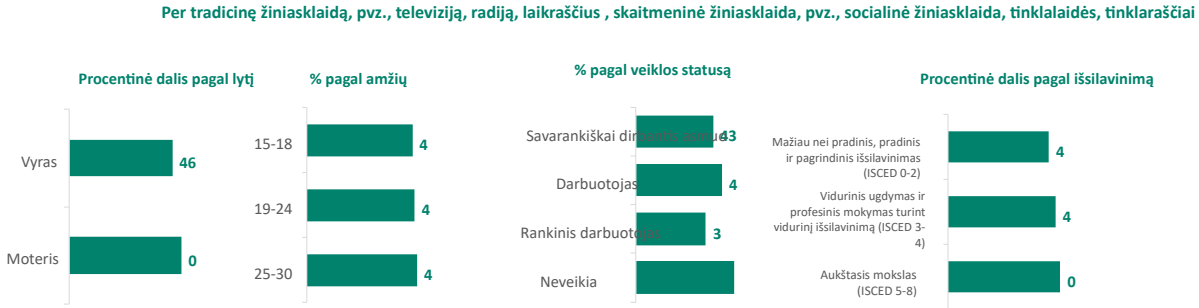
	27 ES valstybės narės	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Per tradicinę žiniasklaidą (pvz., televiziją, radiją, laikraščius), skaitmeninę žiniasklaidą (pvz., socialinę žiniasklaidą, tinklalaides, tinklaraščius)	48	47	44	52	48	43	55	48	43	46	52	48	53	50	46	51	60	54	50	42	40	47	45	62	58	42	46	43
Mokykloje ar universitete (kursai, popamokinė veikla)	36	43	28	34	38	33	44	40	34	35	42	35	40	32	36	28	40	26	39	35	36	29	34	25	37	30	40	39
Diskusijos su šeima ar draugais	36	31	34	31	39	35	41	36	49	36	37	36	36	45	37	31	42	34	47	37	37	37	36	32	42	31	34	35
Per savarankišką skaitymą ar tyrimus	35	26	46	25	39	38	43	35	40	40	27	42	34	32	39	36	40	35	51	34	33	48	35	26	40	32	42	32
Viešuose renginiuose arba informuotumo didinimo kampanijose	21	24	21	20	27	24	35	19	21	20	21	18	18	18	29	22	32	22	35	20	19	19	22	16	32	23	21	19
Dalyvaudami jaunimo klubuose, pilietinės visuomenės organizacijose, savanoriškoje veikloje	18	24	17	14	28	16	37	17	17	18	18	14	20	13	29	19	34	15	38	22	17	18	17	16	34	16	16	20

Žiniasklaidos naudojimas siekiant sužinoti apie visuomenės temas yra nuoseklus visose amžiaus grupėse, tačiau labiau paplitęs tarp asmenų, turinčių aukštesnį išsilavinimą, ir nedirbančių jaunuolių.

Moterys dažniau nei vyrai sužino apie tiriamas temas per tradicinę ar skaitmeninę žiniasklaidą: pusė tų, kurie ką nors sužinojo apie vieną ar daugiau išbandytų visuomenės problemų, tai padarė per žiniasklaidą (50 proc.), palyginti su 46 proc. vyrų. Amžiaus vaidmuo yra ribotas. Žiniasklaidos priemonių naudojimas Europos 15–30 metų amžiaus grupėse yra gana vienodas (47 proc. 15–18 metų amžiaus grupėje, 48 proc. 19–24 metų amžiaus grupėje, 49 proc. 25–30 metų amžiaus grupėje). Žiniasklaidos priemonių naudojimas taip pat akivaizdžiai nesiskiria priklausomai nuo urbanizacijos lygio: 48 proc. respondentų naudojasi žiniasklaidos priemonėmis miestuose, priemiesčiuose ir kaimo vietovėse. Tačiau išsilavinimas yra stipresnis diferenciacijos veiksnys: žiniasklaidos priemonėmis naudojasi 45 proc. žemesnio išsilavinimo asmenų, 48 proc. vidurinio išsilavinimo asmenų ir 50 proc. aukštąjį išsilavinimą turinčių asmenų. Tai patvirtina ir suskirstymas pagal aktyvumo statusą: nedirbantys asmenys, kurie vis dar yra studentai arba dar nėra darbo rinkoje, daugiausia naudojasi (55 proc.), fizinį darbą dirbantys asmenys yra gerokai mažesni (39 proc.), o savarankiškai dirbantys asmenys taip pat yra mažesni už vidurkį (43 proc.). Įdomu tai, kad dalyvavimo organizacijos veikloje skatinamasis poveikis šiuo atveju yra atvirkštinis: organizacijos veikloje dalyvaujantys jaunuoliai dažniau naudojasi visais kitais klausime aptariamais kanalais nei tie, kurie to nedaro. Žiniasklaidos atveju padėtis yra priešinga: organizacijose nedalyvaujančių asmenų dalis yra 54 proc., palyginti su 47 proc. dalyvių. Tai rodo, kad žiniasklaida tebėra geras būdas jaunimui, nedalyvaujančiam organizacijos veikloje, susipažinti su visuomeniniais klausimais ir su jais susipažinti, o jauni žmonės, kurie, atrodo, plačiau įvairina savo informacijos šaltinius.

3 klausimas. Kaip sužinojote apie šias temas?

Bazė : respondentai, kurie per pastaruosius 12 mėnesių sužinojo bent apie vieną iš šių žaislų (22672) (%)

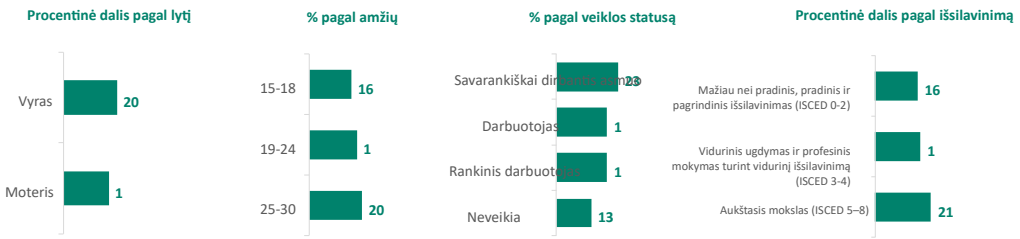

Mokymasis apie apklaustas temas dalyvaujant jaunimo klubuose, pilietinės visuomenės organizacijose ar savanoriškoje veikloje yra labiau paplitęs tarp vyrų ir tampa labiau paplitęs po 2 metų . Jį taip pat dažniau mini aukštąjį išsilavinimą turintys respondentai.

Vyrai šiek tiek dažniau nei moterys praneša sužinoję apie visuomenės problemas per jaunimo klubus, pilietinės visuomenės organizacijas ar savanorišką veiklą: 20 proc., palyginti su 17 proc. moterų, šiuo kanalu ko nors išmoko apie išbandytus visuomenės klausimus. Taip pat pastebima progresija su amžiumi (16 proc. 15–18 metų amžiaus grupėje, 18 proc. 19–24 metų amžiaus grupėje, 20 proc. 25–30 metų amžiaus grupėje), o mokykloje ar universitete pastebima priešinga tendencija (49 proc. 15–18 metų amžiaus grupėje, 37 proc. 19–24 metų amžiaus grupėje ir 27 proc. 25–30 metų amžiaus grupėje). Todėl atrodo, kad mokymasis per šį kanalą kaupiasi baigus mokyklą ir pradėjus dirbti. Vis dėlto neatrodo, kad jis būtų atsietas nuo mokyklų struktūros, nes aukštąjį išsilavinimą turintys asmenys taip pat yra tie, kurie ir toliau daugiausia mokosi šiuo kanalu (21 proc. aukštąjį išsilavinimą turinčių asmenų, 17 proc. vidurinį išsilavinimą turinčių asmenų ir 16 proc. žemesnį išsilavinimą turinčių asmenų). 21 proc. respondentų miestuose nurodo asociacijas, o priemiesčiuose ar kaimo vietovėse – 16–17 proc. Galiausiai pagal veiklos statusą pirmauja savarankiškai dirbantys asmenys (23 proc.), po jų eina darbuotojai ir fizinį darbą dirbantys asmenys, kurių kiekvienas sudaro 19 proc., o nedirbančių asmenų skaičius yra gerokai mažesnis (13 proc.).

3 klausimas. Kaip sužinojote apie šias temas ?

Bazė : respondentai, kurie per pastaruosius 12 mėnesių sužinojo bent apie vieną iš šių žaislų (22672) (%)

2.3 Jausmai ir lūkesčiai apie ES kasdieniame gyvenime

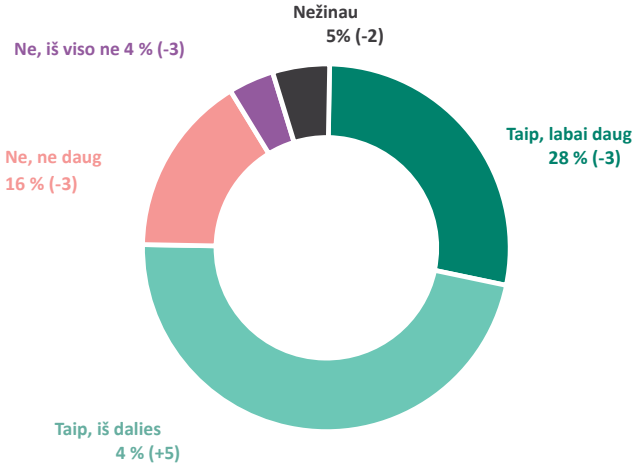
Trys ketvirtadaliai jaunų europiečių mano, kad ES veiksmai daro poveikį jų kasdieniam gyvenimui, o daugiau kaip ketvirtadalis mano, kad šie veiksmai jiems daro didelį poveikį.

75 proc. penkiolikmečių ir trisdešimtmečių Europoje mano, kad Europos Sąjungos veiksmai daro poveikį jų kasdieniam gyvenimui, t.[2] y. aštuoniais punktais daugiau nei ankstesnėje apklausoje . Daugiau kaip ketvirtadalis respondentų taip pat mano, kad Europos Sąjunga daro didelį poveikį (28 proc. „taip, labai daug“). Priešingai, tik 20 proc. respondentų mano, kad veiksmai, kurių imasi ES, nedaro jokio poveikio jų kasdieniam gyvenimui, arba geriausiu atveju tai yra ribotas poveikis (16 proc. respondentų atsakė „ne, nedaug“ ir tik 4 proc. „ne, visai ne“), o 5 proc. respondentų atsakė „nežinau“.

Šalys, kuriose respondentai dažniausiai teigia, kad veiksmai, kurių ėmėsi ES, daro poveikį jų kasdieniam gyvenimui, yra Malta (94 proc. „iš viso taip“, įskaitant 30 proc. „taip, labai daug“), Liuksemburgas (91 proc., įskaitant 36 proc. „labai daug“), Vengrija (85 proc., įskaitant 35 proc. „taip, labai daug“), Lenkija (84 proc., įskaitant 39 proc. „taip, labai daug“) ir Estija (84 proc., įskaitant 32 proc. „labai daug“). Didžiausia atsakymų „taip, labai daug“ dalis 27 ES valstybėse narėse yra Rumunijoje (44 proc.). Todėl 82 proc. jaunų rumunų mano, kad tai, kas daroma ES lygmeniu, daro poveikį jų kasdieniam gyvenimui, ir daugiau kaip pusė šių rodiklių daro tokį pat stiprų poveikį. Taip pat verta priminti, kad jaunų rumunų dauguma (51 proc.) manė, kad ES politikos formuotojai atsižvelgia į ilgalaikes savo sprendimų pasekmes.

Nyderlanduose užfiksuota didžiausia bendra atsakymų „ne, nedaug“ arba „ne, visai ne“ dalis (28 proc.), palyginti su jaunimu Kipre (26 proc.)

14 klausimas. Ar galėtumėte pasakyti, kad veiksmai, kurių imasi ES, daro poveikį jūsų kasdieniam gyvenimui?

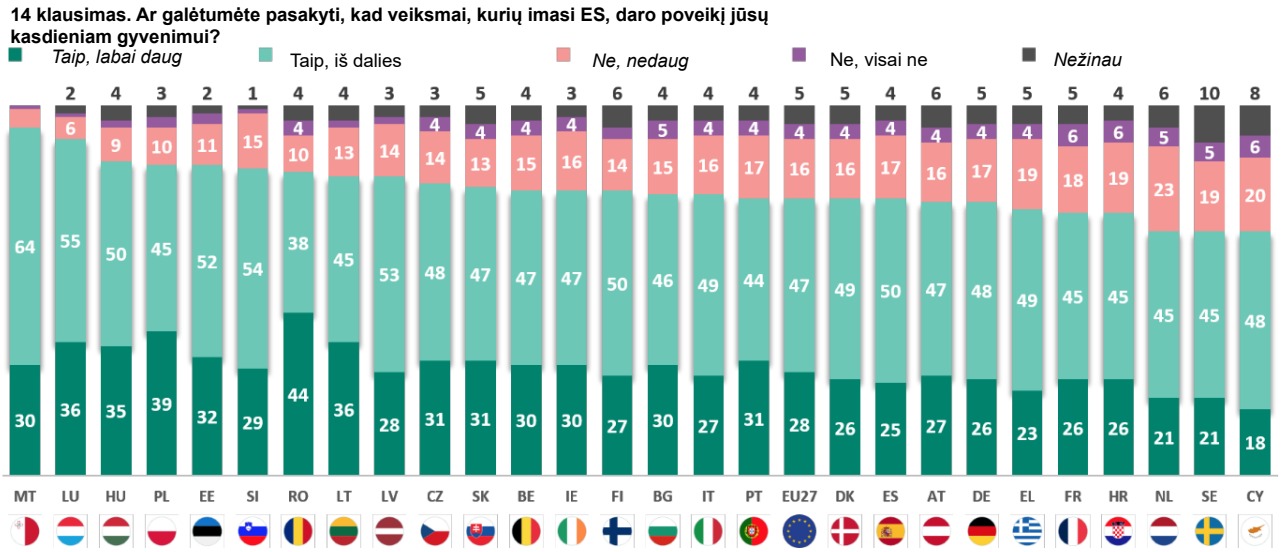

Tendencijos analizės grindžiamos 2024 m. balandžio 3–12 d. atliktais palyginimais su greitąja „Eurobarometro“ apklausa Nr. 545 („Jaunimas ir demokratija“).

Visose ES valstybėse narėse bent du trečdaliai jaunuolių mano, kad ES veiksmai daro poveikį jų kasdieniam gyvenimui. Jaunuoliai Kipre, Švedijoje ir Nyderlanduose yra mažiausiai linkę jaustis paveikti.

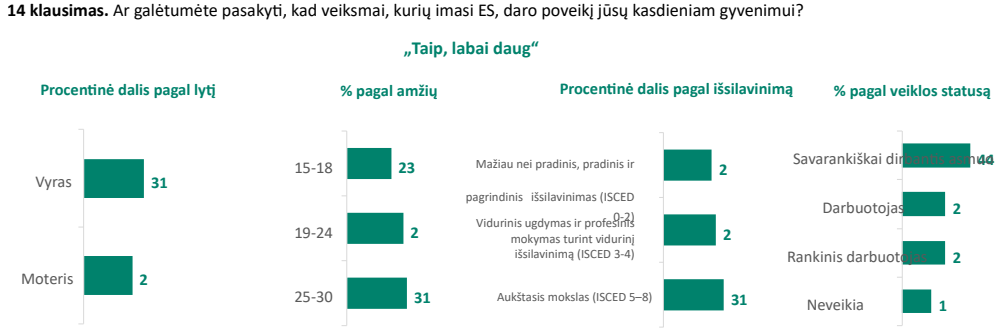
ir Švedijoje (24 proc.); Vis dėlto 66 proc. kiekvienos iš šių šalių penkiolikmečių ir trisdešimtmečių mano, kad ES daro poveikį jų kasdieniam gyvenimui. Respondentų, kurie nežino, dalis yra didžiausia Švedijoje ir Kipre (atitinkamai 10 proc. ir 8 proc.).

2 2024 m. balandžio mėn. atlikta greitoji „Eurobarometro“ apklausa dėl jaunimo ir demokratijos (FL545) https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/3181

Vyrai jaučia didesnį ES veiksmų poveikį nei moterys. Šis jausmas didėja su amžiumi ir išsilavinimu.

Beveik trečdalis vyrų (31 proc.) mano, kad veiksmų, kurių ėmėsi ES, poveikis jų kasdieniam gyvenimui yra „labai didelis“, palyginti su ketvirtadaliu moterų, kurios sako „taip, labai daug“. Šio jausmo intensyvumas taip pat skiriasi priklausomai nuo amžiaus, didėja po 18 metų: 23 proc. penkiolikmečių ir aštuoniolikmečių teigia, kad taip, labai daug, palyginti su 29 proc. 19–24 m. asmenų ir 31 proc. 25–30 m. asmenų. Dalis taip pat didėja, kai įgyjamas išsilavinimas: 25 proc. žemesnio išsilavinimo asmenų mano, kad Europos lygmuo daro labai didelį poveikį, palyginti su 27 proc. asmenų, turinčių vidurinį išsilavinimą, ir 31 proc. asmenų, turinčių aukštąjį išsilavinimą. Savarankiškai dirbantys asmenys taip pat jaučia gerokai didesnį ES poveikį: jie sudaro 44 proc., palyginti su 28 proc. darbuotojų ir fizinį darbą dirbančių asmenų ir 19 proc. nedirbančių asmenų. Galiausiai trečdalis respondentų, ES veiksmai daro „labai didelį poveikį“ 18 proc. tų, kurie to nepadarė.

dalyvavusių organizacijos veikloje, mano, kad

Jaunimas pirmiausia tikisi, kad ES išsaugos taiką ir sustiprins tarptautinį saugumą, kovos su skurdu ir ekonomine bei socialine nelygybe ir padidins darbo galimybes

Jaunųjų europiečių lūkesčiai dėl Europos Sąjungos visų pirma susiję su trimis prioritetais, kuriuos atrinko maždaug trečdalis respondentų: taikos išsaugojimu, tarptautinio saugumo stiprinimu ir tarptautinio bendradarbiavimo skatinimu (33 proc., t. y. šiek tiek (4 procentiniais punktais mažiau, palyginti su ankstesne apklausa),[3] kova su skurdu ir ekonomine bei socialine nelygybe (32 proc.) ir jaunimo užimtumo galimybių didinimu (31 proc., t. y. 3 procentiniais punktais daugiau, palyginti su 545 biudžeto eilute 2024 m., ir didžiausiu padidėjimu šiuo klausimu, perkeliant jį iš ketvirtos į trečią vietą tarp jaunų europiečių lūkesčių). Be to, 28 proc. respondentų teigia, kad tikisi, jog ES propaguos žmogaus teises, demokratiją ir bendras Europos vertybes. Kas penktas jaunas europietis (21 proc.) tikisi, kad Europos Sąjunga skatins aplinką tausojančią politiką ir kovos su klimato kaita. Nors kitos prioritetinės temos nuo paskutinės apklausos iš esmės išliko stabilios, 2026 m. klimato ir aplinkos tema sumažėjo 5 punktais, o tai yra didžiausias pokytis šiuo klausimu, dėl kurio jis pasiekė tokį patį lygį kaip įtraukių visuomenių, įskaitant lyčių lygybę ir kovą su diskriminacija, skatinimas (21 proc., stabilus). Galiausiai, mažesnė jaunimo dalis teigia, kad tikisi, jog ES atliks svarbų vaidmenį sprendžiant sveikatos problemas (18 proc.), suburia jaunimą iš įvairių Europos Sąjungos dalių (16 proc.) ir skatina visuomenės skaitmeninimą (14 proc.).

Visose šalyse, trys lūkesčiai išsiskiria labiausiai aiškiai didinti įsidarbinimo galimybes jauniems žmonėms pirmas arba susietas 11 šalių , kovoti su skurdu ir ekonomine bei socialine nelygybe, ir išsaugoti taiką 10 kiekvienas . Tačiau Švedijos jaunimas labiausiai tikisi, kad bus propaguojamos žmogaus teisės, demokratija ir bendros Europos vertybės.

Jaunimo įsidarbinimo galimybių didinimas yra dažniausiai pasirenkamas lūkestis 11 šalių, daugiausia Italijoje ir Kroatijoje (po 40 proc.). Taikos išsaugojimas, tarptautinio saugumo stiprinimas ir tarptautinio bendradarbiavimo skatinimas yra dažniausiai pasirenkamas lūkestis 10 šalių, didžiausias – Suomijoje (40 proc.) ir Kipre (41 proc., t. y. aukščiausias balas pagal šį punktą). Kova su skurdu ir ekonomine bei socialine nelygybe taip pat yra dažniausiai pasirenkamas lūkestis 10 šalių, o didžiausias lūkestis pasiekiamas Kipre (58 proc.), kuris yra vienintelė šalis ir punktas, viršijantis 50 proc. Taip pat yra keletas atvejų, kai du lūkesčiai yra

15 klausimas. Ko **tikitės iš Europos Sąjungos savo kartai? Galite pasirinkti ne daugiau kaip tris atsakymus.**

Tendencijos analizės grindžiamos palyginimais su greitąja „Eurobarometro“ apklausa Nr. 545. (Jaunimas ir demokratija), vykdyta 2024 m. balandžio 3–12 d.

3 2024 m. balandžio mėn. atlikta greitoji „Eurobarometro“ apklausa dėl jaunimo ir demokratijos (FL545) https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/3181

susiję: Bulgarijos (po 39 proc.), Kroatijos (po 40 proc.) ir Portugalijos (po 37 proc.) jaunuoliai, kovodami su skurdu, didina įsidarbinimo galimybes, o Lietuvos (34 proc.) ir Rumunijos

(33 proc.) jaunuoliai jas sieja su įsidarbinimo galimybėmis ir taikos išsaugojimu. Švedijos jaunimas yra vienintelis, kuris pirmenybę teikia žmogaus teisių demokratijos ir bendrų Europos vertybių propagavimui (40 proc.). Airijos jaunimo lūkesčiai daugiausia susiję su ekonomika: darbo galimybių didinimas yra pirmas (39 proc.), kova su skurdu ir ekonomine bei socialine nelygybe – antras (33 proc.), o taikos išsaugojimas ir tarptautinio saugumo stiprinimas yra vieni mažiausių iš 27 (26 proc., Slovakijoje – tik 23 proc.). Kalbant apie aplinką tausojančios politikos skatinimą, didžiausia dalis tenka Liuksemburgui ir Slovėnijai (po 30 proc.), po jų eina Danija (29 proc.), Malta (28 proc.), Estija (27 proc.) ir Belgija (26 proc.).

Socialiniu ir demografiniu požiūriu esama didelės lyčių nelygybės, palyginti su tuo, ko, jų teigimu, jie labiausiai tikisi iš Europos Sąjungos.

Moterys dažniau nei vyrai nurodo kovą su skurdu (35 proc., palyginti su 30 proc. vyrų), taikos išsaugojimą ir tarptautinio saugumo stiprinimą (35 proc., palyginti su 30 proc.), jaunimo įsidarbinimo galimybes (33 proc., palyginti su 28 proc.), žmogaus teisių ir (arba) demokratijos propagavimą (30 proc., palyginti su 25 proc.) ir galiausiai įtraukių visuomenių, įskaitant lyčių lygybę, skatinimą (24 proc., palyginti su 18 proc.). Panaši vyrų ir moterų dalis mini aplinką tausojančios politikos skatinimą ir svarbų vaidmenį sprendžiant sveikatos problemas. Vyrai dažniau nei moterys mini visuomenės skaitmeninimą (17 proc., palyginti su 10 proc.) ir jaunimo iš įvairių ES dalių sutelkimą (17 proc., palyginti su 14 proc.). Kita vertus, amžius turi mažai įtakos Europos Sąjungos lūkesčiams, nes 15–18 metų amžiaus ir 19–30 metų amžiaus asmenų balai yra artimi, be kita ko, kalbant apie įsidarbinimo galimybes (30 proc., palyginti su 31 proc.) ir aplinkos politiką (20 proc., palyginti su 21 proc.). Vienas pastebimas skirtumas yra tas, kad 34 proc. 15–18 metų amžiaus asmenų mini kovą su skurdu ir ekonomine bei socialine nelygybe, palyginti su 31 proc. 19–24 metų amžiaus asmenų ir 32 proc. 25–30 metų amžiaus asmenų. Be to, labiau tikėtina, kad aukštąjį išsilavinimą turintys asmenys paminės įtraukios visuomenės skatinimą (24 proc., palyginti su 18 proc. mažiau išsilavinusių respondentų), aplinką tausojančios politikos skatinimą (24 proc., palyginti su 19 proc.) ir taikos išsaugojimą (33 proc., palyginti su 30 proc.). Tačiau kalbant apie įsidarbinimo galimybes ir kovą su skurdu, respondentų dalis yra beveik vienoda, neatsižvelgiant į įgytą išsilavinimą. palyginti su 30 proc.), jaunimo įsidarbinimo galimybės (33 proc., palyginti su 28 proc.), žmogaus teisių ir (arba) demokratijos propagavimas (30 proc., palyginti su 25 proc.) ir galiausiai įtraukios visuomenės, įskaitant lyčių lygybę, propagavimas (24 proc., palyginti su 18 proc.). Panaši vyrų ir moterų dalis mini aplinką tausojančios politikos skatinimą ir svarbų vaidmenį sprendžiant sveikatos problemas. Vyrai dažniau nei moterys mini visuomenės skaitmeninimą (17 proc., palyginti su 10 proc.) ir jaunimo iš įvairių ES dalių sutelkimą (17 proc., palyginti su 14 proc.). Kita vertus, amžius turi mažai įtakos Europos Sąjungos lūkesčiams, nes 15–18 metų amžiaus ir 19–30 metų amžiaus asmenų balai yra artimi, be kita ko, kalbant apie įsidarbinimo galimybes (30 proc., palyginti su 31 proc.) ir aplinkos politiką (20 proc., palyginti su 21 proc.). Vienas pastebimas skirtumas yra tas, kad 34 proc. 15–18 metų amžiaus asmenų mini kovą su skurdu ir ekonomine bei socialine nelygybe, palyginti su 31 proc. 19–24 metų amžiaus asmenų ir 32 proc. 25–30 metų amžiaus asmenų. Be to, labiau tikėtina, kad aukštąjį išsilavinimą turintys asmenys paminės įtraukios visuomenės skatinimą (24 proc., palyginti su 18 proc. mažiau išsilavinusių respondentų), aplinką tausojančios politikos skatinimą (24 proc., palyginti su 19 proc.) ir taikos išsaugojimą (33 proc., palyginti su 30 proc.). Tačiau kalbant apie įsidarbinimo galimybes ir kovą su skurdu, respondentų dalis yra beveik vienoda, neatsižvelgiant į įgytą išsilavinimą.

3. Jaunimo dalyvavimas pilietiniame gyvenime

3.1 Lūkesčiai dėl jaunimo politikos

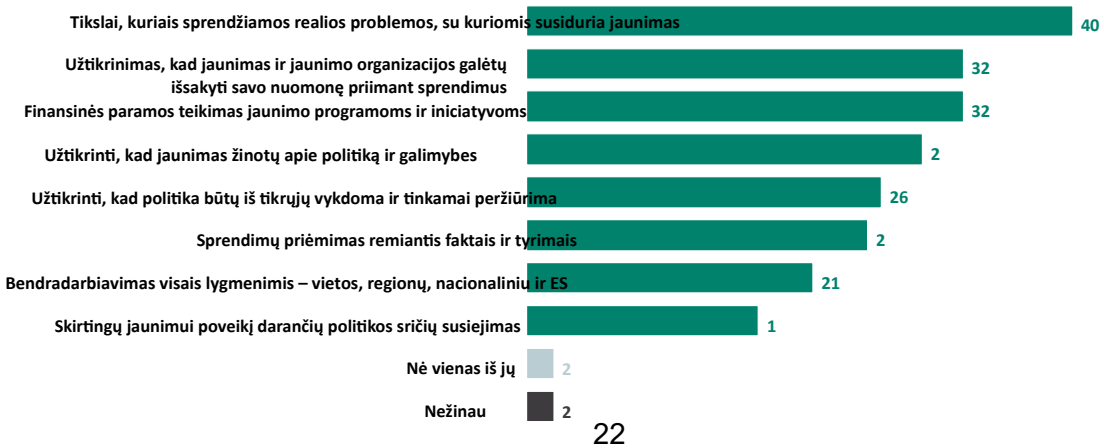
Jaunieji europiečiai pirmiausia prašo, kad jaunimo politika būtų sprendžiami tikrieji klausimai, su kuriais jie susiduria.

Esmė, kurią respondentai aiškiai nurodo kaip svarbiausią siekiant rezultatų jaunimo politikos srityje, yra ta, kad jų tikslais turi būti sprendžiamos realios problemos, su kuriomis susiduria jaunimas. Tai nurodo 40 proc. penkiolikmečių ir trisdešimtmečių ES, gerokai lenkdami kitus du punktus, kurie atrenkami tuo pačiu lygmeniu: užtikrinti, kad jaunimas ir jaunimo organizacijos galėtų išsakyti savo nuomonę priimant sprendimus (32 proc.), ir teikti finansinę paramą jaunimo programoms ir iniciatyvoms (32 proc.). Toliau taikomi dar trys kriterijai (25–29 proc.): užtikrinti, kad jaunimas žinotų apie esamą politiką ir galimybes (29 proc.), užtikrinti, kad politika būtų iš tikrųjų vykdoma ir tinkamai peržiūrima (26 proc.), ir priimti sprendimus remiantis faktais ir moksliniais tyrimais (25 proc.). Galiausiai institucinį bendradarbiavimą vietos, regionų, nacionaliniu ir ES lygmenimis atrenka vienas iš penkių respondentų (21 proc.), o 17 proc. nurodo įvairių jaunimui poveikį darančių politikos sričių sąsajas.

Realių problemų, su kuriomis susiduria jaunimas, sprendimas yra bene labiausiai paplitęs atsakas: jis užima pirmąją vietą 21 iš 27 šalių.

Daugumoje ES valstybių narių jaunimas mano, kad norint pasiekti rezultatų jaunimo politikos srityje, svarbiausi yra tikslai, kuriais sprendžiamos realios problemos, su kuriomis jie susiduria. Didžiausias balas pagal šį punktą visoje ES užfiksuotas Kipre (54 proc.), nors jis nėra labiausiai minimas punktas, po jo rikiuojasi Suomija (52 proc.) ir Malta (47 proc.). Keturiose šalyse dažniausiai pasirenkama galimybė teikti finansinę paramą jaunimo programoms: Kipras (61 proc.), Rumunija (40 proc.), Graikija (46 proc.) ir Lietuva (36 proc.). Švedijoje pirmenybė teikiama užtikrinimui, kad jaunimas žinotų apie politiką ir galimybes (37 proc.), o Danijoje dažniausiai pasirenkama galimybė – užtikrinti, kad jaunimas ir jaunimo organizacijos galėtų išsakyti savo nuomonę priimant sprendimus (37 proc.).

1 kl. Kurie iš toliau nurodytų dalykų, jūsų nuomone, yra svarbiausi siekiant rezultatų jaunimui skirtoje politikoje? Pasirinkite ne daugiau kaip tris parinktis.

Lyčių nelygybė pastebima beveik visuose siūlomuose sėkmės kriterijuose

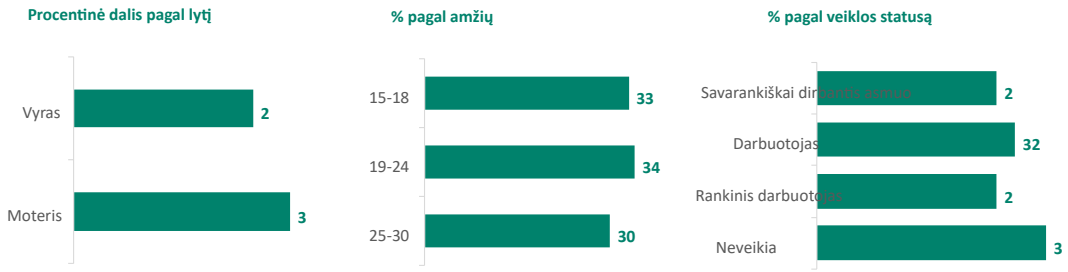
Moterys dažniau nei vyrai renkasi daugumą siūlomų temų: „tikslai, kuriais sprendžiamos realios problemos, su kuriomis susiduria jaunimas“ (43 proc., palyginti su 36 proc. vyrų), „jaunimas, turintis įtakos priimant sprendimus“ (35 proc., palyginti su 29 proc.), „finansinė parama jaunimo programoms ir iniciatyvoms“ (34 proc., palyginti su 30 proc.) ir „jaunimo žinių apie politiką ir galimybes užtikrinimas“ (31 proc., palyginti su 28 proc.). Vyrai dažniau renkasi „įrodymais ir moksliniais tyrimais pagrįstus sprendimus“ (27 proc. vyrų ir 23 proc. moterų), „bendradarbiavimą visais lygmenimis“ (22 proc., palyginti su 20 proc.) ir „įvairių jaunimui poveikį darančių politikos sričių susiejimą“ (18 proc., palyginti su 17 proc.). Respondentai, kurie per pastaruosius 12 mėnesių dalyvavo organizacijos veikloje, ir

1 klausimas. Kurie iš toliau nurodytų dalykų, jūsų nuomone, yra svarbiausi siekiant rezultatų jaunimui skirtoje politikoje? Pasirinkite ne daugiau kaip tris parinktis.

	27 ES valstybės narės	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Tikslai, kuriais sprendžiamos realios problemos, su kuriomis susiduria jaunimas	40	37	41	45	36	38	38	41	44	38	40	46	41	54	41	34	44	42	47	39	38	41	42	33	46	44	52	35
Užtikrinimas, kad jaunimas ir jaunimo organizacijos galėtų išsakyti savo nuomonę priimant sprendimus	32	32	30	29	37	29	37	39	34	29	34	30	37	41	33	33	40	25	36	29	28	34	38	32	33	27	38	31
Finansinės paramos teikimas jaunimo programoms ir iniciatyvoms	32	33	33	28	29	23	35	36	46	31	32	43	39	61	39	36	30	42	33	34	24	33	33	40	35	30	33	30
Užtikrinti, kad jaunimas žinotų apie politiką ir galimybes	29	31	28	26	32	26	36	28	24	35	31	25	32	25	25	27	33	25	34	30	28	23	35	25	34	27	28	37
Užtikrinti, kad politika būtų iš tikrųjų vykdoma ir tinkamai peržiūrima	26	26	27	12	35	28	29	25	24	29	20	31	28	26	19	20	36	22	34	27	28	33	29	23	30	18	13	28
Sprendimų priėmimas remiantis faktais ir tyrimais	25	26	27	23	30	22	33	22	23	30	29	27	24	24	33	28	30	24	39	24	23	25	22	20	32	24	24	24
Bendradarbiavimas visais lygmenimis – vietos, regionų, nacionaliniu ir ES	21	21	28	20	23	24	30	22	23	17	16	24	22	19	28	26	24	20	16	21	23	23	23	25	27	25	19	20
Skirtingų jaunimui poveikį darančių politikos sričių susiejimas	17	17	18	20	21	16	26	18	16	20	18	17	14	11	20	18	24	18	29	17	17	18	18	15	26	18	18	20

1 klausimas. Kurie iš toliau nurodytų dalykų, jūsų nuomone, yra svarbiausi siekiant jaunimui skirtos politikos rezultatų? Pasirinkite ne daugiau kaip tris variantus.

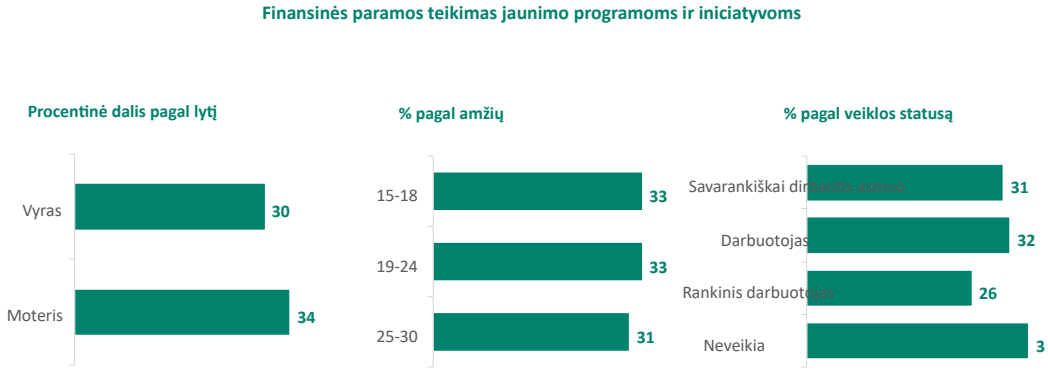
Užtikrinimas, kad jaunimas ir jaunimo organizacijos galėtų išsakyti savo nuomonę priimant sprendimus

respondentai, kurie: 32% pasirenka šį elementą abiejose grupėse. Tai vienintelis punktas, kuriame abi grupės yra to paties lygio. Vis dėlto šio punkto pasirinkimas skiriasi priklausomai nuo veiklos statuso: nedirbantys asmenys jį renkasi dažniau (37 proc.) nei savarankiškai dirbantys asmenys ir fizinį darbą dirbantys asmenys (po 29 proc.). Taip pat pastebimi skirtumai pagal amžių: 33 proc. 15–18 metų amžiaus grupėje, 34 proc. 19–24 metų amžiaus grupėje ir 30 proc. 25–30 metų amžiaus grupėje. Jį dažniau renkasi moterys (35 proc.) nei vyrai (29 proc.).

Panašiai „finansinę paramą jaunimo programoms“ dažniau mini nedirbantis jaunimas (35 proc.) nei samdomieji darbuotojai (32 proc.), savarankiškai dirbantys asmenys (31 proc.) ir fizinį darbą dirbantys asmenys (26 proc.). Šį elementą dažniau renkasi jaunesni nei 25 m. asmenys (33 proc. 15–18 m. ir 19–24 m.) nei 25–30 m. asmenys (31 proc.). Taip pat pastebimas skirtumas tarp lyčių grupių – šį punktą nurodo daugiau moterų nei vyrų (34 proc., palyginti su 30 proc.).

1 klausimas. Kurie iš toliau nurodytų dalykų, jūsų nuomone, yra svarbiausi siekiant rezultatų jaunimui skirtoje politikoje? Pasirinkite ne daugiau kaip tris parinktis.

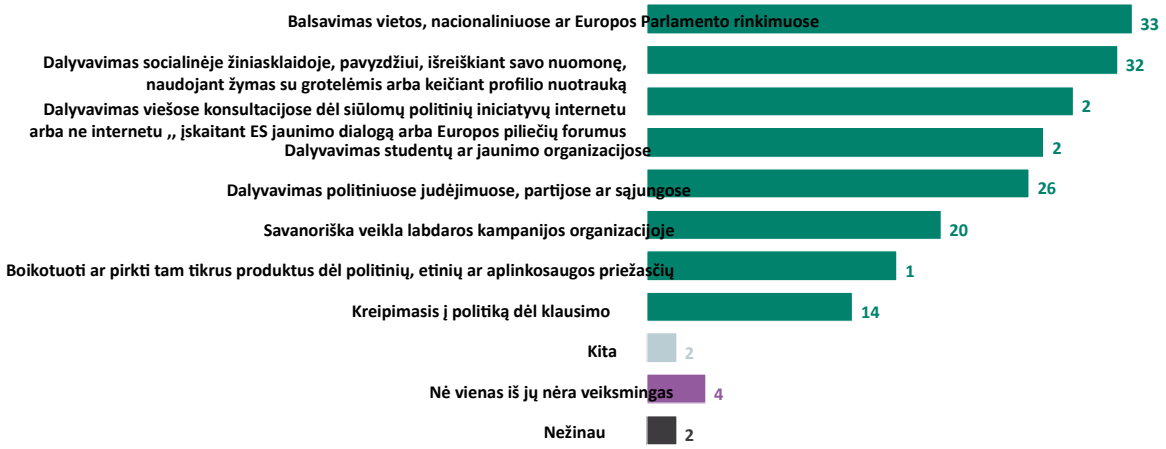

Balsavimas rinkimuose ir dalyvavimas socialiniuose tinkluose laikomi veiksmingiausiais veiksmais, kad sprendimus priimantys asmenys išgirstų jaunimo balsą.

33 proc. jaunuolių mano, kad balsavimas vietos, nacionaliniuose ar Europos Parlamento rinkimuose yra vienas iš veiksmingiausių būdų užtikrinti, kad jų balsas būtų išgirstas, kaip ir dalyvavimas socialiniuose tinkluose, pavyzdžiui, naudojant žymas su grotelėmis arba keičiant profilio paveikslėlį (32 proc.). 2024 m. greitojoje „Eurobarometro“ apklausoje balsavimas buvo pasirinktas 38 proc., o dalyvavimas socialiniuose tinkluose – 32 proc. Nors respondentų, pasirinkusių „dalyvavimą socialiniuose tinkluose“, dalis nepasikeitė, atotrūkis tarp numanomo balsavimo veiksmingumo ir dalyvavimo socialiniuose tinkluose sumažėjo.

Dalyvavimas viešose konsultacijose dėl politinių iniciatyvų (internete ar realiame gyvenime, įskaitant ES jaunimo dialogą ar Europos piliečių forumus) 29 proc. jaunuolių atrenkamas kaip vienas iš veiksmingiausių būdų, kaip užtikrinti, kad sprendimus priimantys asmenys išgirstų jų nuomonę. Ketvirtadalis jaunuolių nurodo dalyvavimą studentų ar jaunimo organizacijose (27 proc.) ir „dalyvavimą politiniuose judėjimuose, partijose ar sąjungose“ (26 proc.). Vienas iš penkių (20 proc.) mano, kad savanoriška veikla labdaros ar kampanijos organizacijoje yra veiksminga, o 17 proc. mano, kad produktų boikotavimas ar pirkimas dėl politinių, etinių ar aplinkosaugos priežasčių yra veiksmingas. Susisiekimas su politiku šiuo klausimu yra rečiausiai pasirenkamas iš testuojamų veiksmų: 14 proc. penkiolikmečių ir trisdešimtmečių pasirinko šį veiksmą. Beveik visi jaunuoliai mato bent vieną būdą, kaip pasiekti, kad jų balsas būtų išgirstas, tik 4 proc. mano, kad nė vienas iš išvardytų veiksmų nėra veiksmingas. Taip pat verta pažymėti, kad kiti instituciniai dalyvavimo kanalai yra palyginti tinkami rezultatams (daugiau kaip 25 proc.), o individualios mobilizacijos formos, pvz., boikotavimas ar tam tikrų produktų pirkimas arba kreipimasis į politikus tam tikru klausimu, laikomos mažiau veiksmingomis.

4 klausimas. Kokie, jūsų nuomone, yra veiksmingiausi veiksmai, kad sprendimus priimantys asmenys išgirstų jaunimo balsą? Galite pasirinkti iki trijų atsakymų.

Respondentų, pasirinkusių balsavimą rinkimuose kaip vieną iš veiksmingiausių būdų užtikrinti, kad sprendimus priimantys asmenys išgirstų jaunimo balsą, dalis įvairiose šalyse svyruoja nuo maždaug ketvirtadalio iki šiek tiek daugiau nei 40 proc.

Balsavimas rinkimuose yra dažniausiai pasirenkamas veiksmas daugumoje valstybių narių. Tačiau nė viename iš jų jo nepasirinko dauguma respondentų. Daugiausia balsuojama Italijoje ir Kipre (41 proc.), Bulgarijoje (40 proc.), Slovėnijoje (39 proc.), Prancūzijoje ir Portugalijoje (po 38 proc.), Graikijoje ir Lenkijoje (37 proc.). Mažiausi rodikliai yra Austrijoje (25 proc.), Vokietijoje, Lietuvoje ir Nyderlanduose (po 26 proc.), taip pat Belgijoje, Latvijoje ir Slovakijoje (po 28 proc.). Austrijoje, Vokietijoje, Nyderlanduose ir Belgijoje respondentai renkasi dažniau dalyvauti socialiniuose tinkluose nei balsuoti: Austrija (37 proc., palyginti su 25 proc. balsuojant), Vokietija (35 proc., palyginti su 26 proc.), Nyderlandai (31 proc., palyginti su 26 proc.) ir Belgija (32 proc., palyginti su 28 proc., viešos konsultacijos atrinktos 30 proc.). Priešingai, respondentai Lietuvoje, Latvijoje ir Slovakijoje dažniau renkasi konsultavimosi mechanizmus arba kolektyvines organizavimo formas. Latvijoje vyrauja viešos konsultacijos (36 proc., įskaitant ES jaunimo dialogą ir (arba) piliečių forumus), prieš dalyvaujant jaunimo organizacijose ir socialinėje žiniasklaidoje (abiejose 33 proc.). Slovakijoje viešos konsultacijos taip pat yra svarbiausios (33 proc.), šiek tiek lenkiančios socialinę žiniasklaidą (32 proc.). Lietuvoje pirmauja studentų ar jaunimo organizacijos (32 proc.), po to vyksta viešos konsultacijos (30 proc.), o socialinė žiniasklaida užima tik trečią vietą (28 proc.).

Jaunimas tose šalyse, kuriose didelė dalis respondentų sutinka, kad politikos formuotojai atsižvelgia į ilgalaikes savo sprendimų pasekmes, yra labiau linkęs pasirinkti „dalyvavimą socialinėje žiniasklaidoje“ kaip veiksmingą priemonę, kad sprendimus priimantys asmenys išgirstų jaunimo balsą: taip yra Liuksemburge, Maltoje ir Estijoje.

Italijoje ir Kipre, kur dalis, kuria sutinkama, kad politikos formuotojai atsižvelgtų į ilgalaikes savo sprendimų pasekmes, yra maža, dažniausiai pasirenkamas veiksmas yra balsavimas. Daugiausia jaunimo organizacijų veikloje dalyvaujančių respondentų yra Maltoje (43 proc.), Liuksemburge (39 proc.), Portugalijoje (36 proc.), Slovėnijoje (35 proc.), Kroatijoje (34 proc.), Latvijoje (33 proc.), Estijoje ir Lietuvoje (po 32 proc.) ir Italijoje (31 proc.).

Panašu, kad suvokiamas jaunimo organizacijų veiksmingumas yra susijęs su suvokiamu dalyvavimo politiniame judėjime ar partijoje veiksmingumu. Ši tendencija pastebima Liuksemburge, kur daugelis respondentų atrinko abu veiksmus (39 proc. ir 37 proc.). Panašiai respondentai, kurie mano, kad kreipimasis į politiką yra veiksmingas, mano, kad viešos konsultacijos taip pat yra veiksmingos. Pavyzdžiui, Estija yra viena iš

šalių, užimančių aukštesnę vietą pagal abi veiksmų formas (24 proc. ir 38 proc.).

Iš jaunuolių, kurie nedalyvauja jokioje organizacijoje, balsavimas yra dažniausiai pasirenkamas veiksmingas veiksmas.

40 proc. respondentų, kurie praėjusiais metais nedalyvavo organizacijos veikloje, mano, kad balsavimas yra veiksmingas būdas užtikrinti, kad jaunimo balsas būtų išgirstas, palyginti tik su 32 proc. respondentų, kurie dalyvavo bent vienos organizacijos veikloje. Tačiau kitus veiksmus rečiau atrinko tie, kurie nedalyvavo organizacijoje, nei tie, kurie dalyvavo. Organizacijoje nedalyvavę asmenys taip pat yra daug labiau linkę manyti, kad nė vienas iš išvardytų veiksmų nėra veiksmingas (9 proc. „nė vieno iš jų“, palyginti su 4 proc. apskritai).

Iš profilių, kuriuose įvairios veiklos formos apskritai laikomos mažiau veiksmingomis, išsiskiria rankų darbo darbuotojai, kurie beveik visais išbandytais svertais paprastai yra prastesni už vidurkį, išskyrus atvejus, kai reikia susisiekti su politiku tam tikru klausimu (16 proc., palyginti su kitomis darbo grupėmis, o nedirbančių asmenų dalis yra 12 proc.). Respondentai, kurių išsilavinimo lygis yra žemesnis (ISCED 0–2), laikosi tos pačios tendencijos, t. y. vidutiniškai mažiau nei 5 iš 8 veiksmų.

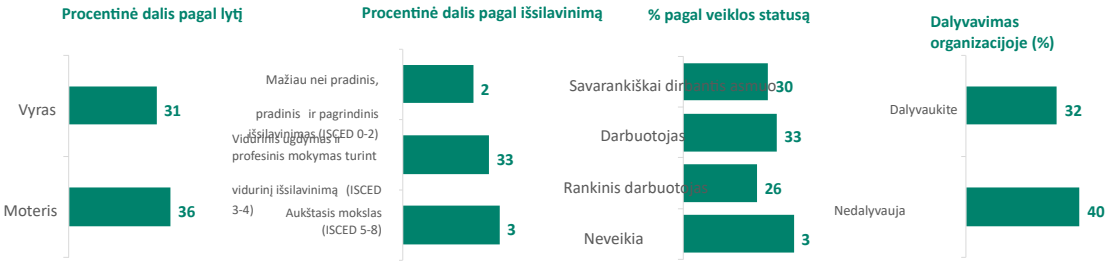
Moterys dažniau nei vyrai mano, kad balsavimas yra vienas iš veiksmingiausių veiksmų (36 proc., palyginti su 31 proc. vyrų). Balsavimo veiksmingumas taip pat skiriasi priklausomai nuo išsilavinimo lygio: jį atrenka 27 proc. žemesnį išsilavinimą turinčių asmenų, 33 proc. vidurinį išsilavinimą turinčių asmenų ir 37 proc. aukštąjį išsilavinimą turinčių asmenų. Fiziniai darbuotojai yra vieni iš tų, kurie mažiausiai linkę pasirinkti balsavimą (26 proc.), o nedirbantys darbuotojai, atrodo, teikia didesnę vertę balsavimui (39 proc.).

4 klausimas. Kokie, jūsų nuomone, yra veiksmingiausi veiksmai, kad sprendimus priimantys asmenys išgirstų jaunimo balsą? Galite pasirinkti iki trijų atsakymų.

	27 ES valstybės narės	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT
Balsavimas vietos, nacionaliniuose ar Europos Parlamento rinkimuose	33	28	40	30	34	26	35	32	37	34	38	32	41	41	28	26	32	29	29	26	25	37	38
Dalyvavimas socialinėje žiniasklaidoje, pavyzdžiui, išreiškiant savo nuomonę, naudojant žymas su grotelėmis arba keičiant profilio nuotrauką	32	32	23	33	35	35	38	36	31	34	33	27	27	36	33	28	40	33	39	31	37	34	22
Dalyvavimas viešose konsultacijose dėl siūlomų politinių iniciatyvų (internete arba realiame gyvenime), be kita ko, ES jaunimo dialoge arba Europos piliečių forumuose	2	30	34	28	35	25	38	27	35	31	25	28	33	41	36	30	37	33	39	26	24	31	29
Dalyvavimas studentų ar jaunimo organizacijose	2	28	23	27	28	24	32	28	22	26	28	34	31	25	33	32	39	28	43	27	26	24	36
Dalyvavimas politiniuose judėjimuose, partijose ar sąjungose	26	27	24	22	26	28	25	26	23	25	27	26	28	17	27	26	37	24	25	25	25	23	35
Savanoriška veikla labdaros ir (arba) kampanijos organizacijoje	20	18	22	17	22	19	30	23	25	18	20	23	19	20	27	22	25	19	30	18	15	22	26
Boikotuoti ar pirkti tam tikrus produktus dėl politinių, etinių ar aplinkosaugos priežasčių	17	22	16	12	20	15	28	22	17	12	23	24	16	13	19	19	19	12	21	15	17	15	12
Kreipimasis į politiką dėl klausimo	14	17	17	16	16	14	24	19	21	12	14	15	11	22	18	19	21	17	18	15	14	16	11

4 klausimas. Kokie, jūsų nuomone, yra veiksmingiausi veiksmai, kad sprendimus priimantys asmenys išgirstų jaunimo balsą? Galite pasirinkti iki trijų atsakymų.

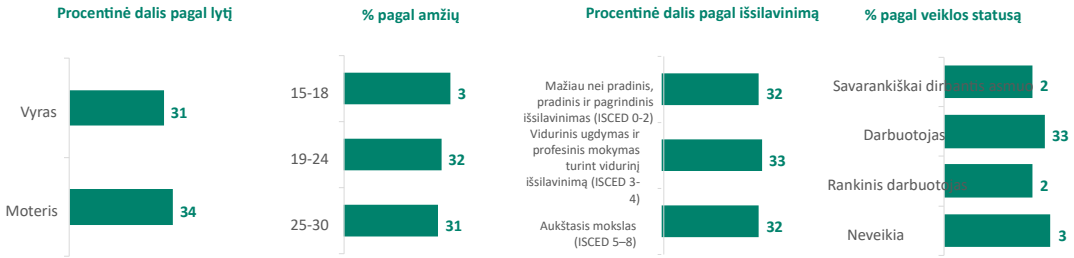
Balsavimas vietos, nacionaliniuose ar Europos Parlamento rinkimuose

Socialinėse ir demografinėse grupėse dalyvavimo socialinėje žiniasklaidoje suvokiamas veiksmingumas mažai skiriasi. Atrodo, kad tai yra veiksmas, kurį labiau vertina jaunesni žmonės: 35 proc. 15–18 metų amžiaus grupėje, 32 proc. 19–24 metų amžiaus grupėje ir 31 proc. 25–30 metų amžiaus grupėje. Moterys yra labiau tikėtina, nei vyrai pasirinkti šį elementą kaip veiksmingą veiksmų (34% prieš 31% vyrams). Tačiau šį veiksmą pasirinkusių respondentų dalis iš esmės išlieka pastovi, neatsižvelgiant į išsilavinimo lygį ar dalyvavimą organizacijos veikloje.

4 klausimas. Kokie, jūsų nuomone, yra veiksmingiausi veiksmai, kad sprendimus priimantys asmenys išgirstų jaunimo balsą? Galite pasirinkti iki trijų atsakymų.

„Dalyvavimas socialiniuose tinkluose, pavyzdžiui, išreiškiant savo nuomonę, naudojant žymas su grotelėmis arba keičiant profilio nuotrauką“

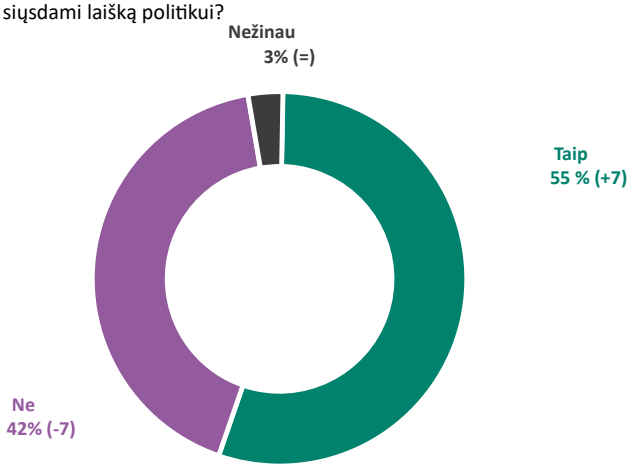

3.2 Dalyvavimas visuomenės pokyčių veiksmuose

Per pastaruosius metus daugiau nei pusė 15–30 metų amžiaus žmonių ėmėsi veiksmų pakeisti visuomenę, pavyzdžiui, pasirašė peticiją, dalyvavo mitinge arba išsiuntė laišką politikui.

55 proc. jaunų europiečių teigia praėjusiais metais ėmęsi veiksmų visuomenei pakeisti, pavyzdžiui, pasirašę peticiją, dalyvavę mitinge ar išsiuntę laišką politikams. Palyginti su 2024 m., ši dalis didėja 7 punktais ir dabar viršija 50 proc. ribą. Mažuma (42 proc.) nedalyvavo tokiuose veiksmuose.

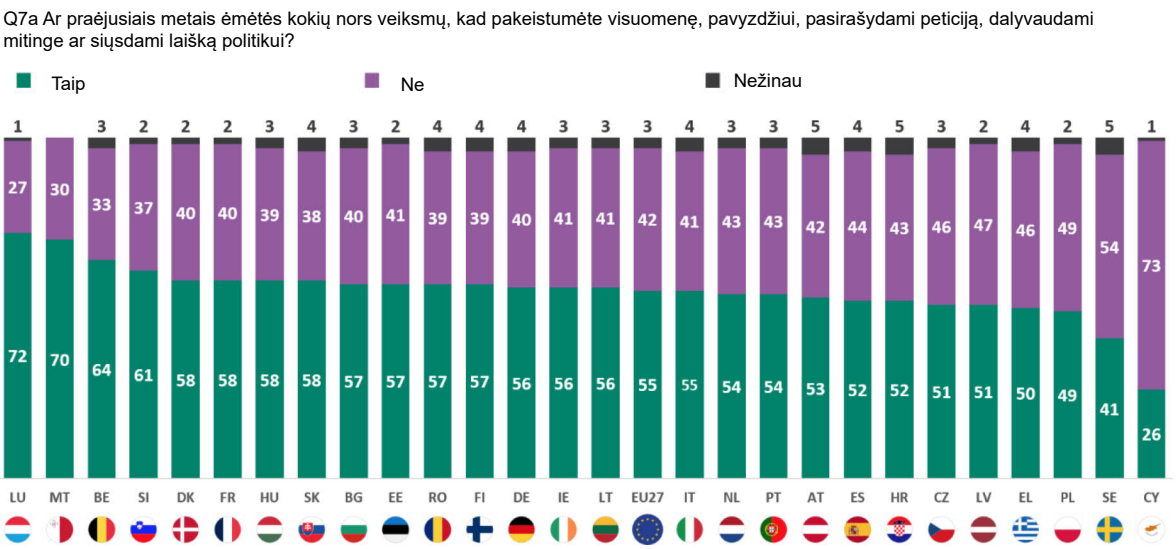
Q7a Ar praėjusiais metais ėmėtės kokių nors veiksmų, kad pakeistumėte visuomenę, pavyzdžiui, pasirašydami peticiją, dalyvaudami mitinge ar siųsdami laišką politikui?

Tendencijos analizės grindžiamos 2024 m. balandžio 3–12 d. atliktais palyginimais su greitąja „Eurobarometro“ apklausa Nr. 545 („Jaunimas ir demokratija“).

Visoje ES dauguma jaunuolių dalyvauja visuomenės keitimo veiksmuose, išskyrus kai kuriose šalyse pastebimas išimtis.

Nors dauguma jaunų europiečių per praėjusius metus dalyvavo bent viename konkrečiame veiksme, kuriuo siekiama visuomenės permainų, tik ketvirtadalis jaunuolių nurodo tai padarę Kipre (26 proc.). Tai mažiausia dalis 27 ES valstybėse narėse; antra mažiausia dalis tenka Švedijai (41 proc. jaunimo), Lenkijai (49 proc.), Graikijai (50 proc.) ir Latvijai bei Čekijai, kurios pasiekė 51 proc. daugumos ribą. Priešingai, Liuksemburge ir Maltoje beveik trys ketvirtadaliai jaunuolių praėjusiais metais ėmėsi veiksmų visuomenei pakeisti (atitinkamai 72 proc. ir 70 proc.), o daugiau kaip šeši iš dešimties – Belgijoje (64 proc.) ir Slovėnijoje (61 proc.). Šalys, kuriose praėjusiais metais nemažai jaunimo ėmėsi veiksmų, taip pat yra tos, kuriose daugelis respondentų mano, kad kolektyviniai svertai (dalyvavimas studentų ar jaunimo organizacijose, dalyvavimas politiniuose judėjimuose, partijose ar sąjungose, savanoriška veikla labdaros ar kampanijos organizacijoje, tam tikrų produktų boikotavimas ar pirkimas) yra veiksmingi siekiant, kad sprendimus priimantys asmenys išgirstų jaunimo balsą. Liuksemburgo ir Maltos jaunimas derina aukštą konkrečių veiksmų lygį su aukštais balais kolektyvinių svertų srityje, nesvarbu, ar tai būtų dalyvavimas jaunimo judėjimuose (39 proc. ir 43 proc., palyginti su 27 proc. vidurkiu 27 ES valstybėse narėse), ar savanoriška veikla (25 proc. ir 30 proc., palyginti su 20 proc. 27 ES valstybėse narėse).

Dalyvavimas organizacijose yra suskirstymas, lemiantis didžiausią skirtumą šiuo klausimu: 62 proc. tų, kurie per pastaruosius 12 mėnesių dalyvavo organizacijos veikloje, ėmėsi veiksmų, kad per metus pakeistų visuomenę, palyginti su 34 proc. tų, kurie to nepadarė. Ieškinyje dalyvavo tik 47 proc. 15–18 metų amžiaus asmenų, palyginti su 56 proc. 19–24 metų amžiaus asmenų ir 57 proc. 25–30 metų amžiaus asmenų. Miestuose gyvenantys jaunuoliai yra labiau linkę imtis veiksmų visuomenei pakeisti: 60 proc., palyginti su 52 proc. miestų ir priemiesčių gyventojų ir 51 proc. kaimo gyventojų. Didesnį išsilavinimą turintys asmenys taip pat dažniau įsitraukia (62 proc.), palyginti su 45 proc. žemesnio išsilavinimo asmenų.

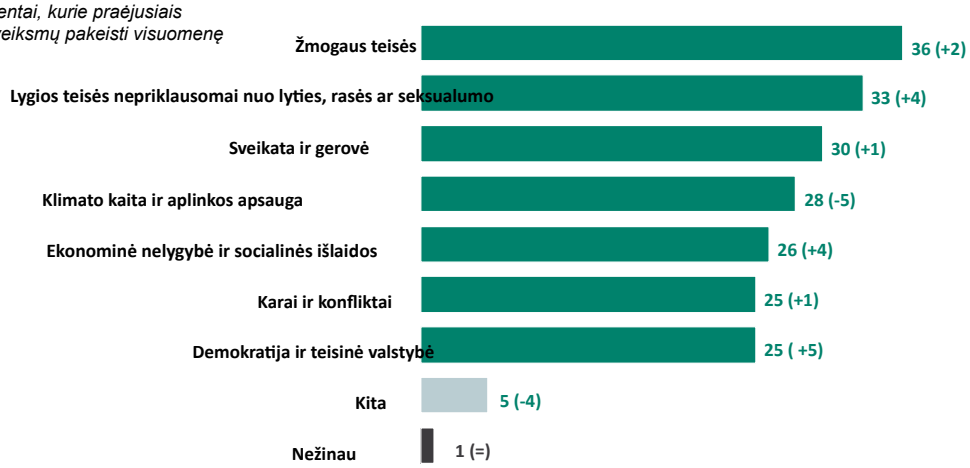
Jaunieji europiečiai yra vienodai aktyvūs įvairiose veiklos srityse. Kiekvienos veiklos srities balai svyruoja nuo trečdalio iki ketvirtadalio

Pagrindinės jaunimo dalyvavimo sritys buvo, pirma, žmogaus teisės (36 proc.), po jų eina lygios teisės nepriklausomai nuo lyties, kilmės ar seksualinės orientacijos (33 proc.) ir sveikata bei gerovė (30 proc.). Šios trys susirūpinimą keliančios sritys ir veiksmai susiję su maždaug trečdaliu jaunų respondentų. Toliau sekama klimato ir aplinkos apsauga (28 proc.), ekonominė nelygybė ir išlaidos gerovei (26 proc.), karai ir konfliktai (25 proc.) ir demokratija bei teisinė valstybė (25 proc.). Palyginti su 2024 m. balandžio mėn. atlikta greitąja „Eurobarometro“ apklausa Nr. 545, klimato kaita ir aplinkos apsauga pereina iš antros vietos į ketvirtą ir yra vienintelė sritis, kurioje ši dalis mažėja (28 proc., t. y. 5 punktais mažiau). Lygios teisės, nepriklausomai nuo lyties, rasės ar seksualumo, kyla iš trečiosios į antrąją, o ekonominė nelygybė ir socialinės išlaidos – iš šeštosios į penktąją. Didžiausias padidėjimas užfiksuotas demokratijos ir teisinės valstybės srityje (nuo 20 proc. iki 25 proc.). Kalbant apie 15-ajame ketvirtyje išreikštus lūkesčius, taip pat verta pažymėti, kad sveikata ir lygios teisės yra temos, kuriose jaunimas veikia beveik tiek pat, kiek tikisi iš ES (iš visų respondentų 17 proc. jaunuolių dalyvavo sprendžiant su sveikata susijusius klausimus, panašiai kaip 18 proc., kurie tikisi, kad ES imsis veiksmų; taip pat 18 proc., palyginti su 21 proc. lygių teisių klausimu). Priešingai, didžiausią atotrūkį rodo taika ir (arba) konfliktai (14 proc. įsitraukimas, palyginti su 33 proc. lūkesčiais) ir skurdas ir (arba) ekonominė nelygybė (14 proc. įsitraukimas, palyginti su 32 proc.): tai stiprūs ES lūkesčiai, tačiau sritys, kuriose mažesnė respondentų dalis teigia ėmusis veiksmų.

Jaunieji europiečiai yra vienodai aktyvūs įvairiose veiklos srityse – jų balai svyruoja nuo trečdalio iki ketvirtadalio. Pagrindinės dalyvavimo sritys yra žmogaus teisės ir lygios teisės, neatsižvelgiant į lytį, rasę ar seksualinę orientaciją.

7b klausimas. Kuriose srityse bandėte pakeisti visuomenę (pavyzdžiui, pasirašydami peticiją, dalyvaudami mitinge ar siųsdami laišką politikui)?

Bazė: respondentai, kurie praėjusiais metais ėmėsi veiksmų pakeisti visuomenę (14653) {%)

Tendencijos analizės grindžiamos 2024 m. balandžio 3–12 d. atliktais palyginimais su greitąja „Eurobarometro“ apklausa Nr. 545 („Jaunimas ir demokratija“).

Žmogaus teisės yra dažniausiai minima veiksmų sritis 23 iš 27 šalių.

Žmogaus teisės yra dažniausiai minima jaunimo veiklos sritis Kipre (54 proc.), Liuksemburge (48 proc.), Maltoje (47 proc.), Kroatijoje ir Slovėnijoje (45 proc.). Dviejose valstybėse narėse žmogaus teisės yra pirmiausia susietos: Belgijoje (32 proc., lygis su ekonomine nelygybe) ir Austrijoje (30 proc., lygis su sveikata). Keturiose valstybėse narėse žmogaus teisės nėra sritis, kurią dažniausiai mini jaunimas, ėmęsis veiksmų pakeisti visuomenę: Čekijoje, kur sveikata ir gerovė yra dažniausiai minima sritis (32 proc.); Prancūzijoje ir Nyderlanduose pirmenybė teikiama lygioms teisėms (atitinkamai 39 proc. ir 34 proc.); ir galiausiai Estijoje, kur klimatas ir lygios teisės yra siejami pirmiausia (po 40 proc.), o žmogaus teisės beveik atsilieka – 38 proc. Kalbant apie klimato kaitą ir aplinkos apsaugą, Maltos (45 proc.), Slovėnijos (41 proc.), Estijos ir Liuksemburgo (po 40 proc.) respondentų dalis gerokai viršija ES 27 vidurkį. Kalbant apie lygias teises, neatsižvelgiant į lytį, rasę ar seksualumą, mažiausia dalis respondentų yra Bulgarijoje (22 proc., palyginti su 33 proc. ES 27 vidurkiu), Slovakijoje (24 proc.) ir Vengrijoje (25 proc.). Kalbant apie karus ir konfliktus, mažiausia respondentų dalis yra Slovakijoje (18 proc.), Maltoje (17 proc.) ir Bulgarijoje (15 proc.).

7b klausimas. Kuriose srityse bandėte pakeisti visuomenę (pavyzdžiui, pasirašydami peticiją, dalyvaudami mitinge ar siųsdami laišką politikui)?

	27 ES valstybės narės	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Žmogaus teisės	36	32	40	29	39	31	38	39	43	36	36	45	39	54	44	36	48	40	47	33	30	37	41	38	45	35	36	41
Lygios teisės nepriklausomai nuo lyties, rasės ar seksualumo	33	29	22	27	34	30	40	34	26	35	39	27	38	31	35	31	44	25	36	34	29	27	39	34	39	24	28	33
Sveikata ir gerovė	30	29	28	32	33	28	34	30	28	34	34	31	24	27	34	25	34	32	37	31	30	29	34	28	35	31	33	31
Klimato kaita ir aplinkos apsauga	28	29	24	28	34	28	40	30	26	27	30	28	28	22	29	23	40	21	45	28	26	25	22	22	41	24	23	29
Ekonominė nelygybė ir socialinės išlaidos	26	32	33	21	32	22	36	24	31	31	24	27	29	24	34	19	33	25	32	26	24	22	28	25	35	25	26	29
Karai ir konfliktai	25	28	15	20	26	23	23	29	28	22	25	22	34	36	20	29	27	22	17	25	24	27	21	20	23	18	23	27
Demokratija ir teisinė valstybė	25	24	25	23	30	29	31	20	37	25	21	26	23	37	29	26	37	32	33	22	20	26	22	27	34	28	19	28

Veiklos sritys skiriasi pagal lytį, amžių ir įgytą išsilavinimą

Apskritai pastaraisiais metais įsitraukę jaunuoliai dažniau praneša, kad ėmėsi veiksmų demokratijos ir teisinės valstybės srityje (27 proc., palyginti su 23 proc. moterų), o moterys dažniau praneša, kad ėmėsi veiksmų žmogaus teisių (41 proc., palyginti su 31 proc. vyrų), lygių teisių nepriklausomai nuo lyties, kilmės ar seksualinės orientacijos (38 proc., palyginti su 28 proc.) ir sveikatos (32 proc., palyginti su 28 proc.) srityse.

Dalyvaujančių penkiolikmečių ir aštuoniolikmečių dalis yra mažesnė klimato kaitos ir aplinkos apsaugos (23 proc., palyginti su 28 proc. apskritai) arba ekonominės nelygybės (23 proc., palyginti su 26 proc.) srityse, tačiau didesnė lygių teisių srityje, neatsižvelgiant į lytį, kilmę ar seksualinę orientaciją (35 proc., palyginti su 33 proc.). Apskritai miesto gyventojai kiekvienoje temoje, išskyrus sveikatą ir gerovę (30 proc. visose gyvenvietėse), nuolat prilygsta kaimo gyventojams arba yra už juos aukštesni. Galiausiai, pagal išsilavinimo lygį aiškiai skiriasi klimatas (32 proc. aukštąjį išsilavinimą turinčių asmenų, palyginti su 20 proc. žemesnį išsilavinimą turinčių asmenų) ir ekonominė nelygybė (29 proc. aukštąjį išsilavinimą turinčių asmenų, 24 proc. vidurinį išsilavinimą turinčių asmenų ir 24 proc. mažiau nei pradinį, pradinį ar pagrindinį išsilavinimą turinčių respondentų).

3.3 Susipažinimas su bendradarbiavimo su ES būdais

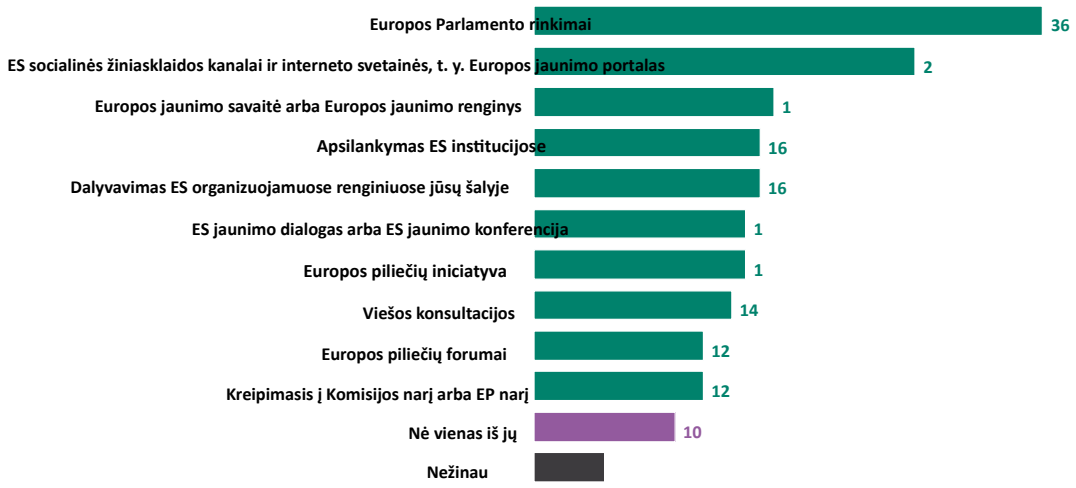
Europos Parlamento rinkimai yra geriausiai žinomas bendradarbiavimo su ES būdas. Tačiau tik šiek tiek daugiau nei trečdalis jaunų žmonių yra susipažinę su jais

Nors dauguma jaunų europiečių ėmėsi veiksmų, kad pakeistų visuomenę, ir mano, kad ES veiksmai daro poveikį jų kasdieniam gyvenimui, tik mažuma žino kiekvieną iš siūlomų būdų bendradarbiauti su Europos Sąjunga. Balsavimas Europos Parlamento rinkimuose yra bene geriausiai žinomas 15–30 metų amžiaus žmonių bendradarbiavimo su ES būdas, tačiau tik 36 proc. teigia, kad yra su juo susipažinę. Be to, 10 proc. jaunuolių teigia nežinantys nė vieno iš išvardytų bendradarbiavimo su ES būdų, o 5 proc. atsako „nežinau“, t. y. iš viso 15 proc. teigia nežinantys nė vieno iš išvardytų bendradarbiavimo su ES būdų. Toliau plėtojami ES socialinės žiniasklaidos kanalai ir interneto svetainės (t. y. Europos jaunimo portalas), kuriais naudojasi maždaug ketvirtadalis jaunimo (27 proc.), o kiti ES sukurti kanalai svyruoja nuo 12 proc. iki 17 proc. Europos jaunimo savaitė arba Europos jaunimo renginys yra 17 proc., juose lankomasi ES institucijose ir dalyvaujama ES renginiuose savo šalyje – po 16 proc., ES jaunimo dialogas ir Europos piliečių iniciatyva – po 15 proc., viešos konsultacijos – po 14 proc., galiausiai Europos piliečių forumai ir susisiekimas su Komisijos nariu arba Europos Parlamento nariu – po 12 proc., t. y. tris kartus mažiau nei Europos Parlamento rinkimai. Galiausiai šie rezultatai rodo, kad informuotumas apie įvairius bendradarbiavimo su ES būdus tebėra sutelktas į balsavimą ir institucinę skaitmeninę veiklą, o mažiau respondentų žino apie konkretesnius dalyvaujamosios demokratijos mechanizmus (Europos piliečių forumus, viešas konsultacijas, ES jaunimo dialogą), nors 29 proc. jaunuolių ketvirtąjį ketvirtį dalyvavo viešose konsultacijose dėl siūlomų politinių iniciatyvų, be kita ko, ES jaunimo dialoge ar Europos piliečių forumuose, ir manė, kad tai yra veiksmingas veiksmas.

C yprus ir G reece yra vienintelės šalys, kuriose dauguma jaunuolių teigia, kad yra susipažinę su Europos Parlamento rinkimais kaip būdu bendradarbiauti su Europos Sąjunga.

Daugiausia respondentų, kurie yra susipažinę su Europos Parlamento rinkimais kaip bendradarbiavimo su ES būdu, yra Kipre: 61 proc. 15–30 metų amžiaus asmenų mano, kad yra susipažinę su Europos Parlamento rinkimais, palyginti su vidutiniškai 36 proc. visoje ES. Kaip jau minėta, 41 proc. jaunų kipriečių mano, kad balsavimas yra veiksmingas svertas, padedantis užtikrinti, kad jų balsas būtų išgirstas. Tačiau ne rinkimų metu 13 proc. Kipro jaunuolių teigia, kad žino, jog mechanizmo nėra, t. y. šiek tiek daugiau nei ES 27 vidurkis (10 proc.). Graikijoje apie Europos Parlamento rinkimus žino 50 proc. jaunuolių, po jų seka Slovėnija (43 proc.), Prancūzija ir

8 klausimas. Ar esate susipažinęs su kuriuo nors iš toliau nurodytų bendradarbiavimo su Europos Sąjunga būdų?

Portugalija (40 proc.), Kroatija (39 proc.) ir Vokietija (38 proc.). Daugiausia respondentų, teigiančių, kad yra susipažinę su ES socialinės žiniasklaidos kanalais ir interneto svetainėmis, yra Maltoje (48 proc.), Liuksemburge (48 proc.) ir šiek tiek mažiau Slovėnijoje (37 proc.), Estijoje (36 proc.) ir Ispanijoje (35 proc.). Didžiausia dalis, teigianti, kad nėra susipažinę su nė vienu iš išbandytų variantų, yra Nyderlanduose: 21 proc. jaunuolių teigia nežinantys jokio mechanizmo, po jų seka Bulgarija (18 proc.), palyginti su 10 proc. ES 27 vidurkiu. Taip pat verta pažymėti, kad daugiausia respondentų, kurie yra susipažinę su kreipimusi į Komisijos narį arba Europos Parlamento narį, yra Estijoje (28 proc.); nors Slovakijoje viešų konsultacijų dalis yra didžiausia (30 proc., taip pat didžiausias balas); o Suomijai tenka didžiausia Europos piliečių iniciatyvos dalis (24 proc.).

bendradarbiavimo su Europos Sąjunga būdus

Paklausti, su kokiais bendradarbiavimo su Europos Sąjunga būdais jie yra susipažinę, jaunuoliai, dalyvavę bent vienos organizacijos veikloje, yra geriau susipažinę su beveik visomis siūlomomis galimybėmis. Atotrūkis tarp tų, kurie dalyvauja organizacijoje, ir tų, kurie joje nedalyvauja, yra didelis: Europos piliečių forumai (žinomi 14 proc. organizacijų dalyvių, palyginti su 6 proc. tų, kurie nedalyvauja), kreipimasis į Komisijos narį arba EP narį (14 proc., palyginti su 6 proc.), Europos jaunimo savaitė (20 proc., palyginti su 9 proc.), dalyvavimas ES renginiuose (19 proc., palyginti su 8 proc.). Visų pirma, dalis, teigianti, kad jie nėra susipažinę su nė viena iš siūlomų galimybių, padidėja iki 25 proc. tų, kurie nedalyvauja organizacijose. Kita vertus, organizacijos veikloje nedalyvaujantys asmenys

Q8 Ar esate susipažinęs su bet kuriuo iš šių būdų bendrauti su Europos Sąjunga ?

	27 ES valstybės narės	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Europos Parlamento rinkimai	36	30	33	34	30	38	36	33	50	34	40	39	36	61	31	35	35	36	33	27	37	33	40	32	43	35	35	35
ES socialinės žiniasklaidos kanalai ir interneto svetainės (t. y. Europos jaunimo portalas)	27	24	21	22	33	30	36	27	28	35	24	21	26	24	31	24	48	21	48	20	31	31	28	22	37	22	22	22
Europos jaunimo savaitė arba Europos jaunimo renginys	17	20	17	15	25	13	29	14	17	19	20	19	17	19	23	22	33	12	28	13	12	20	26	17	30	18	13	16
Apsilankymas ES institucijose	16	19	14	15	18	13	25	17	17	16	19	18	16	19	22	15	27	16	25	13	15	17	16	17	24	13	13	14
Dalyvavimas ES organizuojamuose renginiuose jūsų šalyje	16	19	14	14	13	17	16	13	19	15	18	15	16	17	13	15	19	15	15	13	19	13	16	16	22	16	14	12
ES jaunimo dialogas arba ES jaunimo konferencija	15	17	13	11	22	12	26	14	17	15	17	13	19	16	20	17	24	11	26	11	11	14	18	19	26	16	12	13
Europos piliečių iniciatyva	15	12	12	12	7	15	9	12	13	16	16	18	16	7	9	14	9	14	10	12	15	15	13	14	11	13	24	9
Viešos konsultacijos	14	14	13	18	18	12	24	13	12	16	13	11	13	14	19	13	22	18	26	10	11	20	12	16	20	30	18	14
Europos piliečių forumai	12	12	10	10	18	12	26	12	15	12	12	12	8	12	20	11	24	11	24	8	10	14	10	13	21	10	14	13
Kreipimasis į Komisijos narį arba EP narį	12	16	10	10	19	9	28	17	14	12	16	12	9	18	18	17	21	13	16	11	8	13	11	10	17	13	14	16

Organizacijoje dalyvaujantys jaunuoliai dažniau praneša, kad žino apie įvairius dažniau praneša, kad yra susipažinę su balsavimu Europos Parlamento rinkimuose (43

proc., palyginti su 34 proc. organizacijos veikloje dalyvaujančių asmenų). Iš nedirbančių asmenų 43 proc. teigia, kad yra susipažinę su Europos Parlamento rinkimais, o jų rezultatai yra prastesni už vidurkį arba atitinka visų kitų siūlomų galimybių vidurkį, ir jie sudaro didžiausią respondentų, kurie nėra susipažinę su nė viena iš siūlomų galimybių, veiklos statuso grupių dalį (15 proc.). Asmenys, turintys aukštąjį išsilavinimą, nuolat ir gerokai viršija ES 27 vidurkį beveik pagal kiekvieną siūlomą galimybę (18–20 proc. pagal ES jaunimo dialogą, lankymąsi institucijose, Europos jaunimo savaitę), o mažiausia respondentų, kurie nėra susipažinę su nė viena iš siūlomų galimybių, dalis (8 proc.). Mažiau išsilavinusių respondentų dalis, teigianti, kad jie nėra susipažinę su nė viena iš siūlomų galimybių, yra 14 proc. Galiausiai lytis atlieka nedidelį vaidmenį: moterys yra šiek tiek geriau susipažinusios su rinkimais (38 proc., palyginti su 35 proc. vyrų) ir ES socialinės žiniasklaidos kanalais (29 proc., palyginti su 25 proc.), o vyrai yra šiek tiek geriau susipažinę su Europos piliečių forumais (13 proc., palyginti su 10 proc. moterų) ir kreipiasi į EP narį (13 proc., palyginti su 11 proc.).

3.4 Informacijos apie ES šaltiniai

Socialinė žiniasklaida tebėra pagrindinis informacijos apie ES šaltinis jaunimui (daugiau kaip pusė jų), po jos seka televizija (daugiau kaip trečdalis)

Daugiau kaip pusė respondentų naudojasi socialine žiniasklaida, kad nuolat informuotų apie ES (52 proc.), savo pagrindinį informacijos šia tema šaltinį, t. y. keturiais punktais mažiau nei 2024 m.[4](56 proc.). Internetinę spaudą ir (arba) tinklalaides cituoja beveik trečdalis (31 proc.). Socialinė žiniasklaida ir internetinė spauda arba tinklalaidės kartu yra pagrindiniai informacijos šaltiniai, kuriais jaunimas naudojasi, kad nuolat informuotų save apie ES. Ši išvada atitinka tai, kas buvo pastebėta trečiąjį ketvirtį, kai žiniasklaida (tradicinė ir skaitmeninė kartu) buvo pagrindinis mokymosi apie visuomenės problemas kanalas. Vis dėlto antras labiausiai cituojamas kanalas yra televizija (38 proc.), nors, palyginti su 2024 m. (49 proc.), jis smarkiai sumažėjo, kai buvo tik 7 punktais mažesnis už socialinę žiniasklaidą, kaip informacijos apie ES šaltinį. Nepaisant to, televizija tebėra svarbus informacijos apie ES šaltinis, priešingai nei rašytinė (spausdinta) spauda ir radijas, kurie yra paskutiniai ir kurių kiekvienas yra 16 proc. (radijas sumažėjo 7 punktais, palyginti su 2024 m.). Mokyklą (universitetą) mini mažiau nei ketvirtadalis 15–30 metų amžiaus asmenų (23 proc.), todėl ji yra gerokai mažiau pastebima nei pokalbiai su draugais, šeima ar kolegomis (31 proc.).

Socialinė žiniasklaida yra pagrindinis visų valstybių narių jaunimo informacijos apie ES šaltinis. Kipre, Maltoje, Liuksemburge, Slovėnijoje, Danijoje ir Estijoje nemaža dalis jaunimo naudojasi bent trimis informacijos šaltiniais.

Socialinė žiniasklaida yra dažniausiai naudojamas visų ES valstybių narių jaunimo informacijos apie ES šaltinis, nors Rumunijoje (44 proc.), Nyderlanduose (47 proc.), Belgijoje ir Ispanijoje (po 49 proc.) ji nesudaro daugumos. Vis dėlto daugiau kaip 40 proc. jaunuolių šešiose šalyse naudojasi bent trimis informacijos šaltiniais: Kipre – socialinė žiniasklaida (74 proc.), internetinė spauda (45 proc.) ir diskusijos su šeima ir draugais (43 proc.); Maltoje: socialiniai tinklai (69 proc.), pokalbiai su draugais, šeima ar kolegomis (52 proc.) ir internetinė spauda (51 proc.); Liuksemburge – socialinė žiniasklaida (64 proc.), internetinė spauda ir diskusijos (po 49 proc.); Estijoje – socialiniai tinklai (58 proc.), internetinė spauda (44 proc.) ir pokalbiai su draugais, šeima ar kolegomis (43 proc.); Danijoje – socialinė žiniasklaida (56 proc.), internetinė spauda (41 proc.) ir pokalbiai su draugais, šeima ar kolegomis (40 proc.). Galiausiai Slovėnijos jaunimas nurodo keturis šaltinius, viršijančius 40 proc.: socialinę žiniasklaidą (53 proc.), internetinę spaudą ir diskusijas (po 45 proc.) ir televiziją (41 proc.). Kalbant apie mokyklą ar universitetą, kaip informacijos apie ES šaltinį, Liuksemburgo jaunimas išsiskiria: 38 proc. respondentų nurodo mokyklą ir (arba) universitetą (palyginti su 23 proc. 27 ES valstybėse narėse), po jų seka jaunimas Estijoje (32 proc.), Maltoje (31 proc.), Belgijoje ir Slovėnijoje (po 30 proc.).

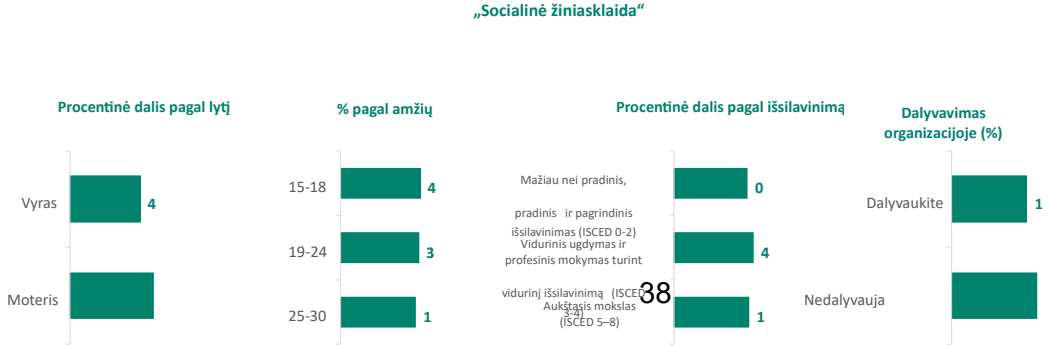
4 2024 m. balandžio mėn. atlikta greitoji „Eurobarometro“ apklausa dėl jaunimo ir demokratijos (FL545) https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/3181

9 klausimas. Kuriuo iš toliau nurodytų šaltinių naudojatės, kad nuolat būtumėte informuojami apie ES?

	27 ES valstybės narės	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Socialinė žiniasklaida	52	49	56	56	56	51	58	60	58	49	54	55	52	74	55	51	64	51	69	47	52	57	54	44	53	56	55	52
TV	38	36	40	38	37	33	38	33	36	45	42	41	43	28	33	35	31	27	25	32	31	38	51	39	41	39	35	37
Internetinė spauda, tinklalaidės ir (arba) naujienų platformos	31	29	39	34	41	27	44	32	33	29	29	39	33	45	42	41	49	34	51	24	25	36	35	40	45	28	35	27
Pokalbiai su draugais, šeima ar kolegomis	31	31	30	28	40	31	43	34	40	31	29	32	29	43	36	28	49	33	52	29	31	31	32	28	45	29	30	32
Mokykla arba universitetas	23	30	15	22	25	24	32	27	23	20	28	26	25	20	27	18	38	17	31	22	24	18	20	17	30	23	23	24
Rašytinė (spausdinta) spauda (pvz., laikraščiai, savaitinis ar mėnesinis žurnalas ir kt.)	16	21	9	13	24	15	35	15	12	20	17	18	14	5	26	17	39	12	35	16	17	12	17	17	32	10	16	18
Radijas	16	23	11	14	13	18	15	20	10	15	18	13	12	10	15	17	13	15	8	18	19	20	15	13	16	18	18	16

Moterys dažniau naudojasi socialine žiniasklaida (57 proc., palyginti su 48 proc. vyrų) ir diskusijomis su šeima ir draugais (35 proc., palyginti su 27 proc.), kad nuolat informuotų save apie ES, o vyrai dažniau praneša, kad naudojasi tradicine žiniasklaida, pvz., rašytine (spausdinta) spauda (18 proc., palyginti su 15 proc. moterų) ir radiju (17 proc., palyginti su 15 proc.). Amžius daro didelį poveikį informacijai per mokyklą ir (arba) universitetą: 35 proc. 15–18 metų amžiaus asmenų naudojasi mokykla arba universitetu kaip informacijos apie ES šaltiniu, palyginti su 15 proc. 25–30 metų amžiaus asmenų. Kita vertus, su amžiumi vis dažniau rašytinė (spausdinta) spauda, radijas ir internetinė spauda naudojami kaip informacijos apie ES šaltinis. Asmenys, turintys bent vidurinį išsilavinimą, dažniau naudojasi socialiniais tinklais, kad nuolat informuotų save apie ES (54 proc. asmenų, turinčių vidurinį išsilavinimą, 51 proc. asmenų, turinčių aukštąjį išsilavinimą), palyginti su 50 proc. asmenų, turinčių žemesnį išsilavinimą. Tai tebėra dažniausiai naudojamas informacijos apie ES šaltinis. Socialinės žiniasklaidos naudojimas siekiant būti informuotam apie ES skiriasi priklausomai nuo amžiaus (54 proc. 15–18 metų amžiaus asmenų, 53 proc. 19–24 metų amžiaus asmenų ir 51 proc. 25–30 metų amžiaus asmenų). Be to, 58 proc. organizacijos veikloje nedalyvaujančių asmenų kaip informacijos apie ES šaltinį nurodo socialinę žiniasklaidą, palyginti su 51 proc. bent vienos organizacijos veikloje dalyvaujančių asmenų. Organizacijos veikloje nedalyvavę jaunuoliai taip pat tris kartus dažniau teigia visiškai neinformuojantys apie ES (12 proc., palyginti su 4 proc.).

9 klausimas. Kuriuo iš toliau nurodytų šaltinių naudojatės, kad nuolat būtumėte informuojami apie ES?

4. Dalyvavimas organizacijose ir veikloje kitoje ES šalyje

4.1 Dalyvavimas organizacijose

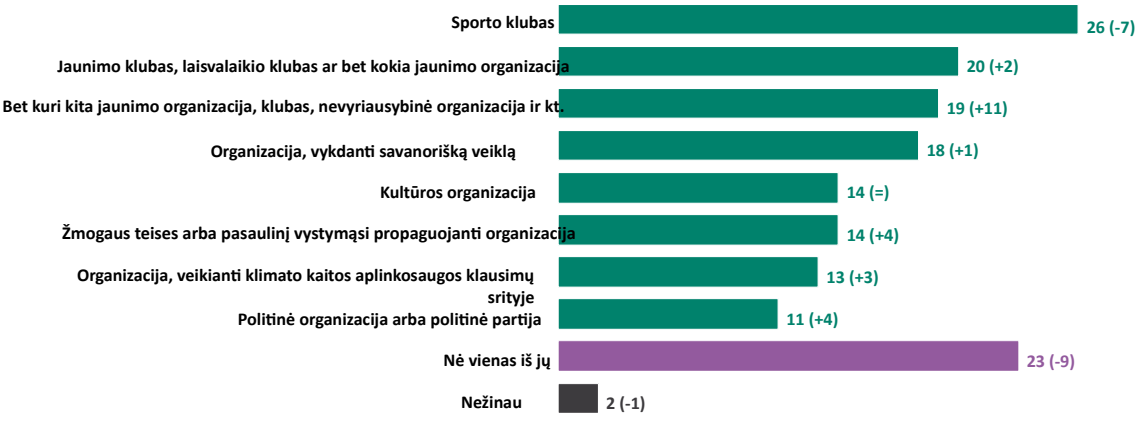
Nuo 2024 m. jaunimo dalyvavimas organizacijose išaugo. Organizacijų, kuriose jos dalyvauja, rūšys tebėra įvairios.

Per pastaruosius 12 mėnesių vienos ar daugiau organizacijų veikloje iš viso dalyvavo 75 proc. apklaustų jaunuolių, palyginti su 64 proc. 2024 m. Beveik vienas iš keturių jaunų 15–30 metų europiečių nedalyvavo jokioje apklausoje išvardytų organizacijų veikloje (23 proc.), o nuo 2024 m. ši dalis smarkiai sumažėjo (-9 procentiniais punktais). Jaunimas vis dar labiausiai linkęs dalyvauti sporto klubuose (26 proc.), nepaisant to, kad nuo 2024 m. jų skaičius sumažėjo (7 punktai). Sporto klubus seka jaunimo klubai, laisvalaikio klubai ar bet kokios rūšies jaunimo organizacijos (20 proc.), bet kurios kitos jaunimo organizacijos, klubai ar NVO (19 proc.), vykdančios savanorišką veiklą (18 proc.), kultūros organizacijos ir organizacijos, propaguojančios žmogaus teises ar pasaulinę plėtrą (abi 14 proc.), taip pat organizacijos, veikiančios klimato kaitos ar aplinkosaugos srityje (13 proc.). Labiausiai nuo 2024 m. padidėjęs jaunimo dalyvavimas susijęs su kitomis jaunimo organizacijomis, klubais ar NVO (+11 punktų). Tačiau dalyvavimas politinėje organizacijoje ar politinėje partijoje (11 proc.) tebėra rečiausia dalyvavimo forma, nepaisant to, kad nuo 2024 m. jis padidėjo 4 punktais.

Dalyvavimo organizacijose formos ir lygis valstybėse narėse labai skiriasi

Atskirų šalių rezultatai rodo, kad jaunimo dalyvavimas organizacijose labai skiriasi. Organizacijų, kuriose dalyvauja jaunimas, rūšys įvairiose šalyse skiriasi. Sporto klubuose ypač daug dalyvaujama Prancūzijoje (36 proc.), Airijoje ir Lietuvoje (po 31 proc.), o jaunimo klubuose, laisvalaikio klubuose ar jaunimo organizacijose – Maltoje (40 proc.), Liuksemburge (38 proc.) ir Estijoje (35 proc.). Jauni respondentai šiose trijose šalyse taip pat išsiskiria dalyvavimu kelių rūšių organizacijose: Maltoje ir Liuksemburge užfiksuotas aukštas dalyvavimo kultūros organizacijose (41 proc. ir 38 proc.) ir savanoriškos veiklos organizacijose (36 proc. ir 30 proc.) lygis, o Estijoje daug jaunuolių dalyvauja organizacijų, propaguojančių žmogaus teises ar visuotinį vystymąsi, veikloje (32 proc.), organizacijose, veikiančiose klimato kaitos ar aplinkosaugos

5 klausimas. Ar **per pastaruosius 12 mėnesių dalyvavote kurioje nors toliau nurodytų organizacijų veikloje? Pasirinkite visus tinkamus atsakymus.**

Tendencijos analizės grindžiamos 2024 m. balandžio 3–12 d. atliktais palyginimais su greitąja „Eurobarometro“ apklausa Nr. 545 („Jaunimas ir demokratija“).

klausimais (31 proc.), ir politinėse organizacijose ar partijose (28 proc.). Respondentai šalyse, kuriose dalyvavimo dalis yra didžiausia, taip pat dalyvauja įvairesnėse organizacijose.

Didžiausia jaunimo, per pastaruosius 12 mėnesių nedalyvavusio jokioje išvardytų organizacijų veikloje, dalis nustatyta Kipre (46 proc.), Graikijoje ir Vengrijoje (po 31 proc.) ir Bulgarijoje, Kroatijoje ir Švedijoje (po 30 proc.). Maltoje, priešingai, tik 4 proc. respondentų nurodė per pastaruosius 12 mėnesių nedalyvavę jokioje išvardytų organizacijų veikloje. Nedalyvaujančių respondentų dalis taip pat nedidelė Liuksemburge (6 proc.) ir Estijoje (11 proc.) ir tebėra mažesnė už ES 27 vidurkį Belgijoje (14 proc.), Danijoje, Latvijoje ir Slovėnijoje (visose 16 proc.) ir Prancūzijoje (17 proc.).

Moterys, nedirbantis jaunimas ir žemesnio išsilavinimo asmenys rečiau teigia dalyvavę organizacijos veikloje

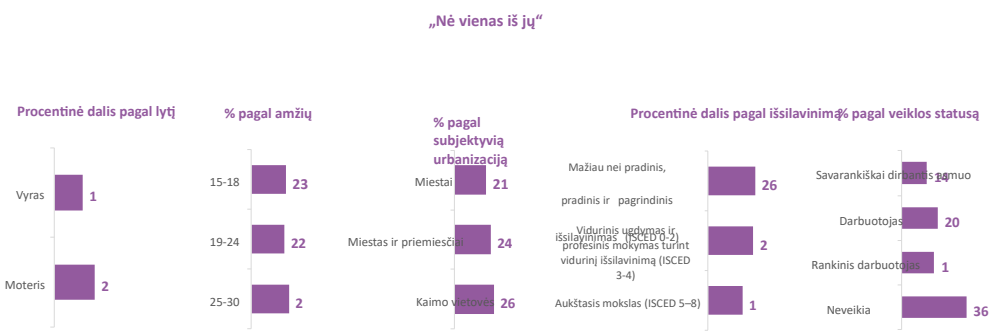
Moterys dažniau nei vyrai teigia, kad per pastaruosius 12 mėnesių nedalyvavo nė vienos iš išvardytų organizacijų veikloje (27 proc., palyginti su 19 proc. vyrų), o šis skirtumas daugiausia susijęs su mažesniu dalyvavimu sporto klubuose (21 proc., palyginti su 31 proc. vyrų). Amžiaus skirtumai yra mažesni: nedalyvavimo lygis svyruoja nuo 22 proc. 19–24 m. amžiaus grupėje iki 25 proc. 25–30 m. amžiaus grupėje, o tai rodo, kad dalyvavimas organizacijose išlieka palyginti stabilus 15–30 m. amžiaus grupėje.

Aiškiausi skirtumai yra susiję su jaunimo aktyvumo statusu ir švietimo padėtimi. Daugiau nei trečdalis nedirbančių asmenų nurodo, kad nedalyvavo (36 proc.), palyginti su 20 proc. darbuotojų ir 14 proc. savarankiškai dirbančių asmenų. Be to, nedalyvavimo lygis yra didesnis tarp mažiau išsilavinusių jaunuolių (26 proc.) nei tarp aukštąjį išsilavinimą turinčių jaunuolių (19 proc.). Gyvenamoji vieta taip pat atlieka tam tikrą vaidmenį, nors ir mažesniu mastu: kaimo vietovėse gyvenantys jaunuoliai dažniau praneša apie nedalyvavimą nei miestuose gyvenantys jaunuoliai (26 proc., palyginti su 21 proc.).

Priežastys nedalyvauti organizacijos veikloje visų pirma yra praktinės, tačiau atrodo, kad jos taip pat rodo, jog trūksta galimybių įsitraukti.

Tarp jaunų europiečių, kurie per pastaruosius 12 mėnesių nedalyvavo organizacijos veikloje, pagrindinė nurodyta priežastis yra laiko trūkumas (41 proc.). Po to seka tai, kad jie apie tai dar negalvojo (23 proc.), ir susidomėjimo trūkumas (20 proc.), nors pastarasis sumažėjo, palyginti su 2024 m. greitąja „Eurobarometro“ apklausa Nr. 545 (-6 procentiniais punktais). Tai rodo, kad nedalyvavimas visų pirma paaiškinamas ne šios veiklos atmetimu, o dažniau konkuruojančiais prioritetais arba tuo, kad nėra aiškaus pagrindo įsitraukti.

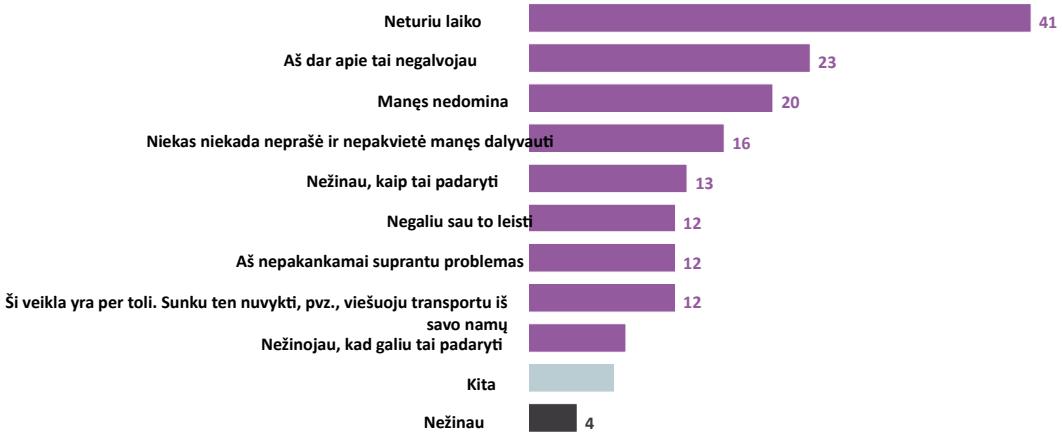
5 klausimas. Ar **per pastaruosius 12 mėnesių dalyvavote kurioje nors šių organizacijų veikloje? Pasirinkite visus tinkamus variantus.**

Kitos priežastys rodo konkretesnes dalyvavimo kliūtis. Kai kurie jaunuoliai teigia, kad niekas niekada neprašė ar nepakvietė jų dalyvauti (16 proc.), o kiti nežino, kaip įsitraukti (13 proc.) arba nepakankamai supranta problemas (12 proc.). Maždaug vienas iš aštuonių respondentų taip pat paminėjo finansines ir geografines kliūtis: 12 proc. teigia, kad negali sau to leisti, o ta pati dalis teigia, kad veikla yra per toli arba sunkiai pasiekiama.

6 klausimas. Dėl kokių priežasčių nedalyvavote šioje veikloje? Pasirinkite visus tinkamus variantus.

Bazė : respondentai, kurie per pastaruosius 12 mėnesių nedalyvavo jokioje šių organizacijų veikloje (6209) (%)

Tendencijos analizės grindžiamos 2024 m. balandžio 3–12 d. atliktais palyginimais su greitąja „Eurobarometro“ apklausa Nr. 545 („Jaunimas ir demokratija“).

Atskirų šalių rezultatai rodo skirtingas nedalyvavimo organizacijose priežastis

Laiko trūkumas yra pagrindinė priežastis, dėl kurios daugelyje šalių nedalyvaujama organizacijų veikloje. Respondentų, teigiančių, kad jiems trūksta laiko, dalis yra ypač didelė Maltoje (70 proc.), Graikijoje (48 proc.), Kipre (47 proc.), Kroatijoje ir Vengrijoje (po 46 proc.) ir Švedijoje (44 proc.). Tačiau Kipre nedalyvavimo priežastis yra ne tik praktiška: beveik trečdalis dalyvių teigia, kad niekas niekada neprašė ar nepakvietė jų dalyvauti (32 proc.), o kas penktas teigia, kad nepakankamai supranta problemas (20 proc.).

Kitose šalyse nedalyvavimo priežastis atrodo mažiau tiesiogiai susijusi su laiko apribojimais. Bulgarijoje laiko trūkumas paminėtas 31 proc., nors negalvojimas apie dalyvavimą (29 proc.) ir nepakankamas problemų supratimas (18 proc.) yra labiau matomi nei daugelyje kitų šalių. Respondentai Lenkijoje šiuo klausimu dar aiškiau išsiskiria – 39 proc. teigia, kad dar

negalvojo apie dalyvavimą. Švedijos respondentai, priešingai, laiko trūkumą (44 proc.) sieja su palyginti dideliu susidomėjimo trūkumu (26 proc.) ir finansiniais suvaržymais (17 proc.). Italija taip pat išsiskiria prieiga: 20 proc. dalyvių, kurie nėra dalyviai, teigia, kad veikla yra per toli arba ją sunku pasiekti – tai aukščiausias lygis ES. Finansiniai suvaržymai taip pat išsiskiria Belgijoje ir Prancūzijoje, kur įperkamumą nurodo atitinkamai 24 proc. ir 22 proc., po jų seka Suomija (21 proc.) (o 27 ES valstybėse narėse – 12 proc.).

Socialiniai ir demografiniai rezultatai taip pat rodo įvairias nedalyvavimo organizacijose priežastis

Respondentų, kurie atsakė, kad laiko trūkumas yra priežastis nedalyvauti organizacijų veikloje, dalis įvairiose socialinėse ir demografinėse grupėse skiriasi. Laiko trūkumą vienodai mini vyrai ir moterys (abiem atvejais 41 proc.), tačiau su amžiumi jis didėja – nuo 36 proc. 15–18 metų amžiaus grupėje iki 43 proc. 25–30 metų amžiaus grupėje. Jis taip pat ypač didelis tarp darbuotojų (47 proc.) ir aukštąjį išsilavinimą turinčių jaunuolių (46 proc.).

Jaunesni nedalyvavę dalyviai dažniau teigia, kad dar negalvojo apie dalyvavimą organizacijoje (28 proc. 15–18 metų amžiaus grupėje, palyginti su 19 proc. 25–30 metų amžiaus grupėje), ir labiau linkę teigti, kad niekas jų niekada neprašė ar nepakvietė dalyvauti organizacijoje (20 proc.). Moterys dažniau nei vyrai nurodo nežinančios, kaip įsitraukti (15 proc., palyginti su 10 proc.), arba nepaklaustos ar nepakviestos (18 proc., palyginti su 14 proc.), o vyrai dažniau teigia, kad nesidomi (24 proc., palyginti su 18 proc.). Respondentų, teigiančių, kad niekas jų niekada neprašė ar nekvietė, dalis yra gerokai didesnė tarp nedirbančių jaunuolių (20 proc. tarp neaktyvių jaunuolių) nei tarp savarankiškai dirbančių asmenų ar samdomųjų darbuotojų (po 14 proc.). Jis taip pat didesnis tarp 15–18 metų amžiaus asmenų (20 proc.). Taip pat 18 proc. kaimo gyventojų teigia, kad jų niekada nebuvo klausiama (palyginti su 15 proc. miesto gyventojų). Be to, tie, kurių išsilavinimo lygis yra žemesnis (18 proc.), dažniau nei tretinį išsilavinimą įgiję asmenys (16 proc.) nurodo šią nedalyvavimo priežastį.

Galiausiai atrodo, kad praktinė prieiga tebėra problema kai kurioms grupėms: respondentų, teigiančių, kad organizacijų veikla yra per toli, dalis kaimo vietovėse gyvenančių jaunuolių yra daugiau nei dvigubai didesnė nei miestuose gyvenančių jaunuolių (18 proc., palyginti su 8 proc.). Mažesnį išsilavinimą turintys asmenys dažniau nei aukštąjį išsilavinimą įgiję asmenys praneša, kad negali sau leisti tokios veiklos (14 proc., palyginti su 8 proc.).

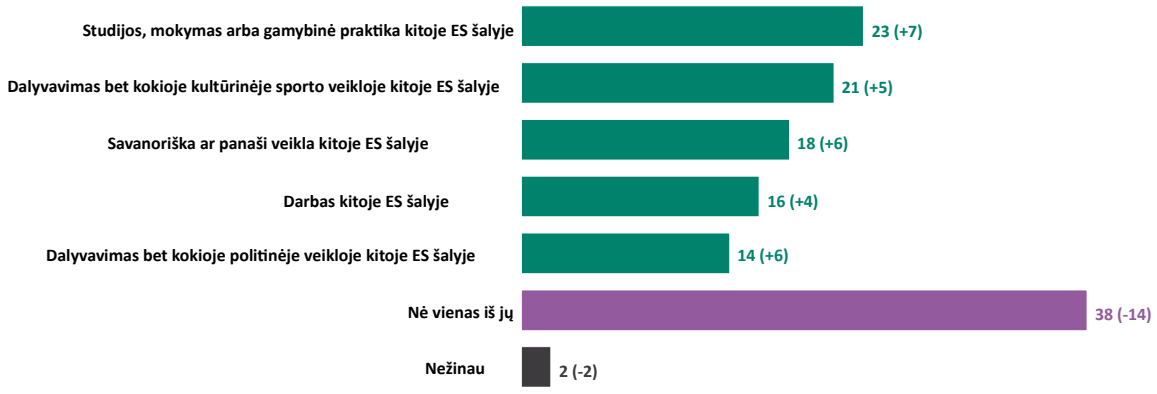
4.2 Veikla kitoje ES šalyje

Palyginti su 2024 m., daugiau jaunų europiečių dalyvavo veikloje kitoje ES šalyje, nors daugiau nei trečdalis jaunų europiečių

Iš viso 60 proc. jaunų europiečių nuo 15 iki 30 metų dalyvavo bent vienoje iš apklausoje nurodytų veiklų kitoje ES šalyje. Studijos, mokymasis ar pameistrystė kitoje ES šalyje yra labiausiai paplitęs tarp jaunų europiečių (23 proc.), palyginti su kultūrine ar sportine veikla kitoje ES šalyje (21 proc.). Mažesnės dalys nurodo dalyvavusios savanoriškoje ar panašioje veikloje (18 proc.), dirbusios kitoje ES šalyje (16 proc.) arba dalyvavusios politinėje veikloje kitoje ES šalyje (14 proc.). Didžiausias padidėjimas nuo 2024 m. „Eurobarometro“ apklausos susijęs su studijomis, mokymu ar pameistryste kitoje ES šalyje (+7 punktai). Taip pat padaugėjo savanoriškos veiklos ir politinės veiklos kitoje ES šalyje (po 6 procentinius punktus).

38 proc. jaunų europiečių teigia, kad nedalyvavo nė vienoje iš šių veiklų. Tačiau nuo 2024 m. ši dalis smarkiai sumažėjo (-14 procentinių punktų), o respondentų, dalyvavusių veikloje kitoje ES šalyje, dalis padidėjo.

10 klausimas. Ar kada nors dalyvavote kurioje nors iš toliau nurodytų veiklų?

Tendencijos analizės grindžiamos 2024 m. balandžio 3–12 d. atliktais palyginimais su greitąja „Eurobarometro“ apklausa Nr. 545 („Jaunimas ir demokratija“).

Atskirų šalių rezultatai rodo, kad jaunimo dalyvavimas veikloje kitoje ES šalyje labai skiriasi.

Apie studijas, mokymą ar gamybinę praktiką kitoje ES šalyje dažniausiai pranešama 13-oje valstybių narių, o apie dalyvavimą kultūrinėje ar sportinėje veikloje kitoje ES šalyje pranešama 9-iose valstybėse narėse. Be to, šie du rodikliai yra vienodi Prancūzijoje (po 25 proc.), Vengrijoje (po 18 proc.), Lietuvoje (po 22 proc.) ir Maltoje (po 39 proc.). Savanoriška ar panaši veikla kitoje ES šalyje pirmiausia vykdoma tik Latvijoje (32 proc.). Didžiausia dalis respondentų, teigiančių, kad nedalyvavo nė vienoje iš išvardytų veiklos rūšių, yra Kipre ir Švedijoje (po 50 proc.), po jų eina Vengrija ir Portugalija (po 46 proc.), Graikija ir Lenkija (po 45 proc.) ir Kroatija (44 proc.). Tačiau tik 12 proc. jaunuolių Maltoje ir Liuksemburge ir 19 proc. Estijoje nurodo, kad nedalyvavo kitoje ES šalyje vykdomoje veikloje. Šiose šalyse taip pat pastebimas tam tikras didžiausias dalyvavimo kelių rūšių veikloje lygis: studijos, mokymas ar pameistrystė Estijoje siekia 40 proc., Maltoje – 39 proc., Liuksemburge – 36 proc., kultūrinė ar sportinė veikla taip pat yra ypač aktyvi (atitinkamai 41 proc., 39 proc. ir 42 proc.). Savanoriška veikla užsienyje vykdoma pagal tą patį modelį: 38 proc. Liuksemburge, 37 proc. Maltoje ir 34 proc. Estijoje. Apie dalyvavimą politinėje veikloje kitoje ES šalyje dažniausiai pranešama Estijoje ir Liuksemburge (po 31 proc.). Darbas kitoje ES šalyje vertinamas panašiai: Estijoje (29 proc.), Slovėnijoje (24 proc.) ir Maltoje (23 proc.) arba Liuksemburge (22 proc.), o mažiausia dalis – Švedijoje (11 proc.). Tai rodo, kad šalyse, kuriose veikla kitoje

ES šalyje yra labiausiai paplitusi, ji neapsiriboja vienos rūšies veikla, bet yra paskirstyta kelių rūšių veiklai.

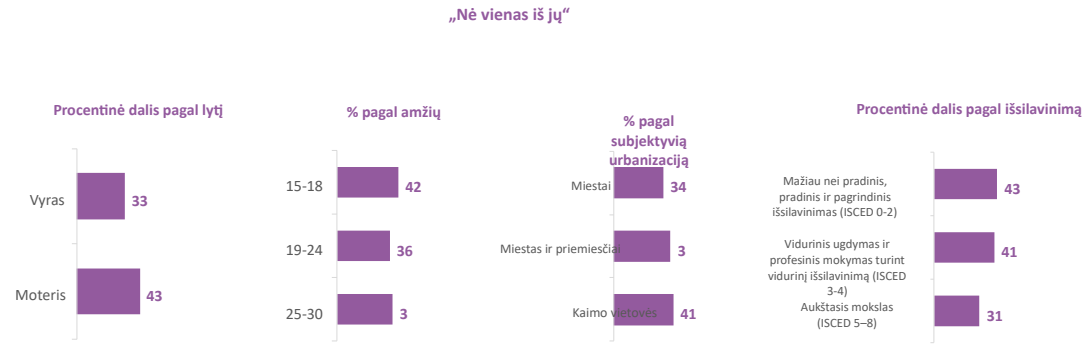
Q10 Ar jūs kada nors dalyvavote bet kurioje iš šių veiklų ?

	27 ES valstybės narės	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Studijos, mokymas arba gamybinė praktika kitoje ES šalyje	23	25	20	18	31	23	40	23	18	28	25	20	26	28	30	22	36	18	39	20	21	21	22	19	29	27	23	13
Dalyvavimas bet kokioje kultūrinėje ir (arba) sporto veikloje kitoje ES šalyje	21	29	18	22	28	22	41	21	20	21	25	19	18	14	29	22	42	18	39	21	20	14	18	23	33	21	21	21
Savanoriška ar panaši veikla kitoje ES šalyje	18	24	14	18	26	19	34	18	19	16	19	17	17	16	32	21	38	13	37	18	16	18	17	21	32	21	15	16
Darbas kitoje ES šalyje	16	18	19	16	16	17	29	15	13	14	17	16	13	12	21	20	22	15	23	15	17	15	14	19	24	20	14	11
Dalyvavimas bet kokioje politinėje veikloje kitoje ES šalyje	14	20	12	12	23	15	31	14	15	15	13	12	12	9	22	16	31	14	24	16	13	14	13	14	23	16	14	13
Nė vienas iš jų	38	28	42	36	29	34	19	39	45	38	36	44	42	50	23	34	12	46	12	39	39	45	46	36	26	30	40	50

Kitoje ES šalyje veiklą vykdžiusių respondentų dalis skiriasi pagal lytį, išsilavinimo lygį ir gyvenamąją vietą

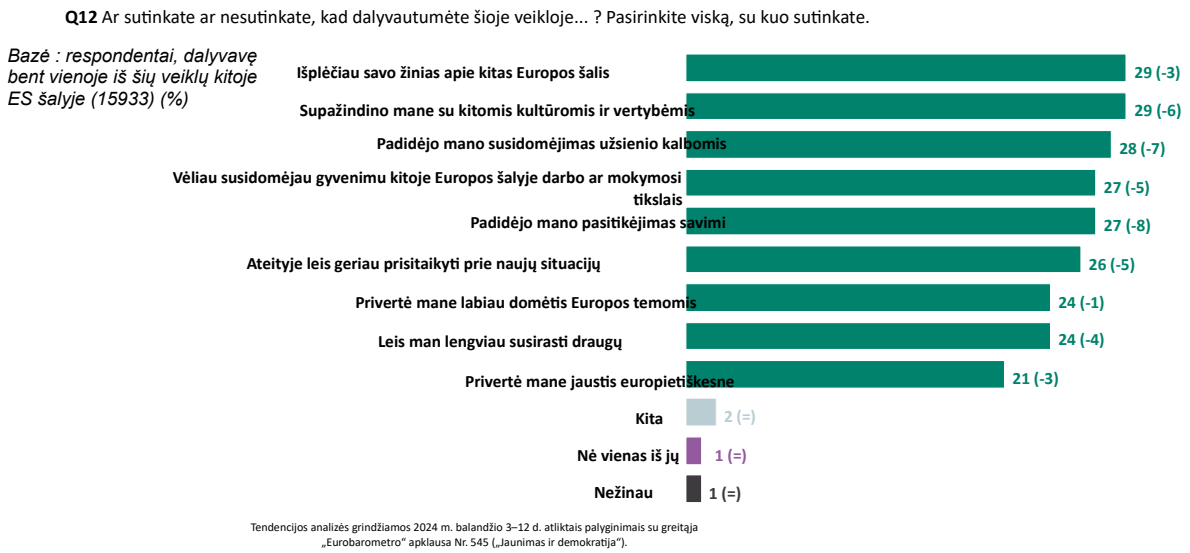
Moterys dažniau nei vyrai teigia nedalyvavusios jokioje iš išvardytų veiklų kitoje ES šalyje (43 proc., palyginti su 33 proc.). Taip pat pastebimi dideli skirtumai, susiję su išsilavinimu ir gyvenamąja vieta. Mažiau ar vidutiniškai išsilavinę jaunuoliai daug dažniau praneša, kad nedalyvavo kitoje ES šalyje vykdomoje veikloje nei aukštąjį išsilavinimą turintys jaunuoliai (43 proc. ir 41 proc., palyginti su 31 proc.). Be to, kaimo vietovėse gyvenantys jaunuoliai yra labiau linkę tokios patirties neturėti nei miestuose gyvenantys jaunuoliai (41 proc., palyginti su 34 proc.). Tretinį išsilavinimą turintys respondentai taip pat dažniau studijavo kitoje ES šalyje (29 proc., palyginti su 18 proc. žemesnio išsilavinimo respondentų) ir savanoriavo kitoje ES šalyje (21 proc., palyginti su 16 proc.). Nenuostabu, kad jauniausi respondentai dažniau praneša, kad nedalyvavo nė vienoje iš išvardytų veiklų kitoje ES šalyje: 42 proc. 15–18 metų amžiaus asmenų nedalyvavo nė vienoje iš šių veiklų, palyginti su 36 proc. 19–24 metų amžiaus asmenų ir 38 proc. 25–30 metų amžiaus asmenų.

10 klausimas. Ar kada nors dalyvavote kurioje nors iš toliau nurodytų veiklų?

Jaunų europiečių, dalyvavusių bent vienoje veikloje kitoje ES šalyje, suvokiama nauda tebėra teigiama.

Dažniausiai minima dalyvavimo veikloje kitoje ES šalyje nauda – geresnis kitų Europos šalių pažinimas ir didesnis kitų kultūrų bei vertybių suvokimas (abi 29 proc.), taip pat didelis susidomėjimas užsienio kalbomis (28 proc.). Kitas išmokas taip pat paminėjo maždaug ketvirtadalis respondentų: 27 proc. teigia, kad patirtis vėliau padidino jų susidomėjimą gyventi kitoje Europos šalyje darbo ar švietimo tikslais, o ta pati dalis teigia, kad tai padidino jų pasitikėjimą savimi. 26 proc. mano, kad tai padės jiems geriau prisitaikyti prie naujų situacijų ateityje. Tiesiogiai su europine tapatybe ir socialiniais ryšiais susijusi nauda yra šiek tiek mažesnė: 24 proc. teigia, kad patirtis paskatino juos labiau domėtis Europos temomis, 24 proc. teigia, kad tai padės jiems lengviau susirasti draugų, o 21 proc. teigia, kad dėl to jie tapo europietiškesni. Dalis, kurioje teigiama, kad ši veikla neturėjo nė vieno iš aprašytų teigiamų poveikių, išlieka nedidelė (1 proc., nepakitusi nuo 2024 m.). Tačiau respondentų, kurie pranešė apie šį teigiamą poveikį, dalis sumažėjo daugumos į klausimą įtrauktų privalumų atžvilgiu. Labiausiai sumažėjo pasitikėjimas savimi (-8 balai), susidomėjimas užsienio kalbomis (-7 balai) ir kitų kultūrų bei vertybių suvokimas (-6 balai). Šį sumažėjimą reikėtų vertinti kartu su aktyvesniu dalyvavimu: respondentų, atsakiusių į klausimą dėl išmokų, skaičius padidėjo maždaug 38 proc., palyginti su 2024 m. „Eurobarometro“ apklausa, nes jaunimo, dalyvavusio bent vienoje veikloje kitoje ES šalyje, dalis padidėjo 14 punktų. Gali būti, kad didelė 2026 m. respondentų dalis greičiausiai turėjo naujesnės arba labiau ribotos patirties užsienyje, o tai gali sumažinti praneštą numanomos naudos lygį.

Respondentai kai kuriose valstybėse narėse praneša apie didesnį ir platesnį suvokiamą veiklos poveikį kitoje ES šalyje

Valstybėse narėse nevyrauja nė viena išmoka. Didesnis informuotumas apie kitas kultūras ir vertybes visų pirma yra 11 valstybių narių, o daugiau žinių apie kitas Europos šalis – 8 valstybėse narėse. Aštuoniose valstybėse narėse dviejų ar trijų išmokų dydis yra visiškai vienodas. Todėl pagrindinis skirtumas tarp valstybių narių yra mažesnis dėl minėtos išmokos rūšies nei dėl to, kokiu intensyvumu ši išmoka išreiškiama. Respondentai Kipre ryškiausiai išsiskiria: visose tikrintose naudos rūšyse; balai svyruoja nuo 27 proc. iki 57 proc., ypač aukštas kitų kultūrų ir vertybių suvokimo lygis (57 proc.), daugiau žinių apie kitas Europos šalis (51 proc.) ir susidomėjimas gyvenimu kitoje Europos šalyje vėliau (47 proc.). Respondentai Slovėnijoje ir Estijoje laikosi panašios, nors ir ne tokios ryškios, tendencijos. Dauguma respondentų Slovėnijoje nurodė gaunantys 29–38 proc. naudos, o vėliau (38 proc.) daugiausia dėmesio skyrė susidomėjimui gyvenimu kitoje Europos šalyje, taip pat kitų kultūrų ir vertybių suvokimui (37 proc.). Estijoje rezultatai svyruoja nuo 26 proc. iki 37 proc., šiek tiek daugiau dėmesio skiriama žinioms apie kitas Europos šalis (37 proc.), susidomėjimui gyventi užsienyje vėliau (36 proc.) ir prisitaikymui prie naujų situacijų (35 proc.).

Kita vertus, keliose valstybėse narėse, įskaitant Vokietiją, Nyderlandus, Austriją ir Švediją, suvokiamas poveikis yra nuosaikesnis. Šiose šalyse ši dalis svyruoja nuo 18 proc. iki 28 proc. ir nė vienas iš aprašytų teigiamų poveikių nepasiekia Kipre, Slovėnijoje ar Estijoje nurodyto lygio.

Dalyvavimo kitoje ES šalyje vykdomoje veikloje nauda plačiai paskirstyta įvairioms socialinėms ir demografinėms grupėms. Moterys ir respondentai, turintys aukštesnį išsilavinimą, labiau linkę atkreipti dėmesį į šią naudą

Socialiniai ir demografiniai skirtumai paprastai yra nedideli. Moterys dažniau nei vyrai teigia, kad jų patirtis kitoje šalyje padidino jų žinias apie kitas Europos šalis (31 proc., palyginti su 27 proc.), ir paminėjo susidomėjimą užsienio kalbomis (31 proc., palyginti su 26 proc.), taip pat jų supratimą apie kitas kultūras ir vertybes (32 proc., palyginti su 27 proc.).

Išsilavinimo ir aktyvumo lygio skirtumai yra aiškesni. Tretinį išsilavinimą turintys jaunuoliai dažniau mini keletą privalumų, ypač didesnes žinias apie kitas Europos šalis (31 proc., palyginti su 25 proc. respondentų, turinčių mažesnį nei pradinį, pradinį ar pagrindinį išsilavinimą), susidomėjimą gyventi kitoje Europos šalyje vėliau (30 proc., palyginti su 22 proc.) ir kitų kultūrų bei vertybių suvokimą (32 proc., palyginti su 25 proc.). Pagal aktyvumo statusą nedirbantys asmenys dažniau pastebi kitų Europos šalių žinias (35 proc.), kitų kultūrų

ir vertybių suvokimą (37 proc.), domėjimąsi užsienio kalbomis (36 proc.) ir prisitaikymą prie naujų situacijų (32 proc.). Priešingai, mažiau tikėtina, kad fizinį darbą dirbantys darbuotojai atkreips dėmesį į šį teigiamą poveikį. Taip pat pastebimas skirtumas pagal gyvenamąją vietą, nors ir mažiau pastebimas: miestuose gyvenantys jaunuoliai yra šiek tiek labiau linkę nei kaimo vietovėse paminėti kitų kultūrų ir vertybių suvokimą (31 proc., palyginti su 27 proc.) ir prisitaikymą prie naujų situacijų (29 proc., palyginti su 23 proc.).

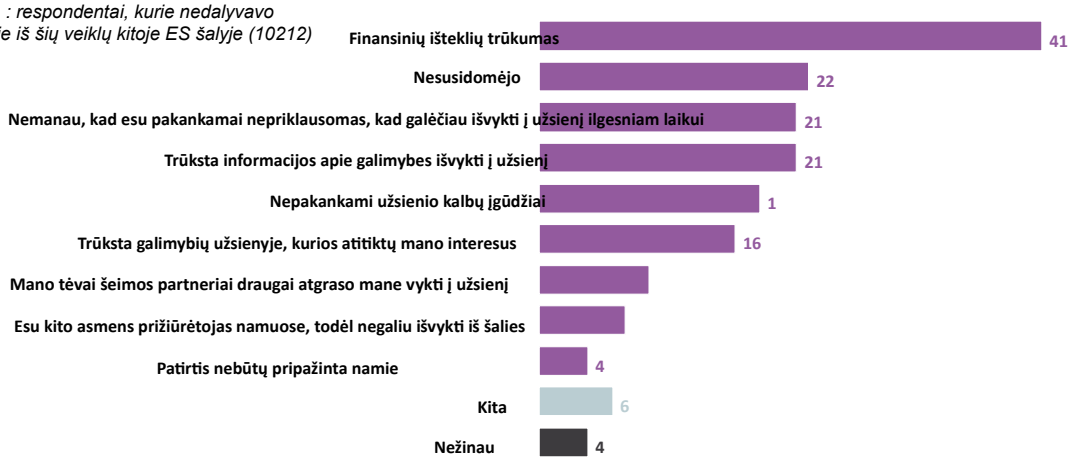
Finansiniai suvaržymai tebėra pagrindinė priežastis nedalyvauti veikloje kitoje ES šalyje

Tarp jaunų europiečių, kurie nedalyvavo kitoje ES šalyje vykdomoje veikloje, finansinių išteklių trūkumas yra pagrindinė nurodyta priežastis (41 proc., +4 procentiniais punktais nuo 2024 m.), kuri yra gerokai svarbesnė už visas kitas siūlomas priežastis. „Nesuinteresuota“ yra antra pagal dažnumą priežastis (22 proc.), tačiau nuo 2024 m. ji sumažėjo (-6 procentiniais punktais). Panašios dalys teigia, kad jie nesijaučia pakankamai nepriklausomi, kad galėtų išvykti į užsienį ilgesniam laikotarpiui (21 proc.), arba jiems trūksta informacijos apie galimybes tai padaryti (21 proc.). Nepakankami užsienio kalbų įgūdžiai minimi 18 proc., t. y. 3 punktais daugiau nei 2024 m.

Iš respondentų iš šalių, kuriose didelė jaunimo dalis nedalyvavo jokioje kitoje ES šalyje vykdomoje veikloje, finansiniai suvaržymai dažnai yra dažniausia, tačiau įvairaus intensyvumo priežastis. Tai ypač akivaizdu Graikijoje, kur 45 proc. teigia nedalyvavę kitoje ES šalyje vykdomoje veikloje; 50 proc. jų nurodo finansinių išteklių trūkumą. Respondentai iš Italijos (46 proc.), Prancūzijos (49 proc.) ir Kipro (44 proc.) taip pat dažnai mini finansinių išteklių trūkumą. Be šios pagrindinės tendencijos, keliose šalyse atsiranda papildomų priežasčių nedalyvauti. Kipre ir Graikijoje informacijos trūkumas paminėtas atitinkamai 35 proc. ir 28 proc. Kroatijoje ketvirtadalis respondentų nurodė, kad jiems trūksta jų interesus atitinkančių galimybių užsienyje (25 proc.). Švedijoje susidomėjimo stoka yra dažniausia priežastis (34 proc.) ir viena iš dažniausiai minimų priežasčių ES. Lenkijoje finansinių išteklių trūkumas (35 proc.) minimas rečiau nei ES 27 vidurkis, o respondentų, kurie nesijaučia pakankamai nepriklausomi, kad galėtų išvykti į užsienį, dalis (26 proc.) pasiekė aukščiausią lygį ES, kartu su dideliu nesuinteresuotumu (30 proc.). Nepakankamus užsienio kalbų įgūdžius respondentai daug dažniau mini Prancūzijoje (27 proc.), Lenkijoje (23 proc.) ir Belgijoje (22 proc.) nei ES 27 lygmeniu (18 proc.). Kita vertus, šią priežastį minėjusių respondentų dalis yra ypač maža

Q11 Kas sutrukdė jums dalyvauti tokioje veikloje ? Pasirinkite visus tinkamus variantus.

Bazė : respondentai, kurie nedalyvavo jokioje iš šių veiklų kitoje ES šalyje (10212) (%)

Tendencijos analizės grindžiamos 2024 m. balandžio 3–12 d. atliktais palyginimais su greitąja „Eurobarometro“ apklausa Nr. 545 („Jaunimas ir demokratija“).

Šalių rezultatai rodo įvairias priežastis nedalyvauti veikloje kitoje ES šalyje

Liuksemburge (3 proc.), Rumunijoje (8 proc.) ir Austrijoje (10 proc.).

Finansinių išteklių trūkumas yra pagrindinė įvairių socialinių ir demografinių grupių nedalyvavimo priežastis, tačiau motyvacija ir pasitikėjimas skiriasi priklausomai nuo profilio.

Socialiniai ir demografiniai rezultatai patvirtina, kad finansinių išteklių trūkumas yra dažniausia daugumos grupių nedalyvavimo priežastis. Jį dažniau mini moterys nei vyrai (44 proc., palyginti su 37 proc.), be to, jis ypač paplitęs tarp nedirbančių jaunuolių, palyginti su darbuotojais (45 proc., palyginti su 39 proc.).

Kitos priežastys, dėl kurių nedalyvauta kitoje ES šalyje vykdomoje veikloje, aiškiau skiriasi priklausomai nuo profilio. Vyrai dažniau nei moterys teigia, kad nėra suinteresuoti (27 proc., palyginti su 19 proc.), o moterys dažniau nurodo nepakankamus užsienio kalbos įgūdžius (20 proc., palyginti su 15 proc.) ir nesijaučia pakankamai nepriklausomos, kad galėtų ilgesnį laiką išvykti į užsienį (23 proc., palyginti su 19 proc.). Jaunesni respondentai dažniau teigia nesijaučiantys pakankamai nepriklausomi (23 proc. 15–18 metų ir 19–24 metų amžiaus respondentų, palyginti su 19 proc. 25–30 metų amžiaus respondentų). Nepakankami užsienio kalbų įgūdžiai rodo aiškų skirtumą tarp kaimo vietovių ir miestų (19 proc. kaimo vietovėse ir miestuose, palyginti su 15 proc. miestuose). Kalbant apie išsilavinimo lygį, respondentų, teigiančių, kad neturi pakankamų užsienio kalbų įgūdžių, dalis yra mažiausia tarp aukštąjį išsilavinimą įgijusių asmenų (15 proc.) ir didžiausia tarp aukštesnįjį vidurinį ar aukštesnįjį išsilavinimą įgijusių asmenų (19 proc.), o žemesnį išsilavinimą įgijusių asmenų dalis yra vidutinio lygio (17 proc.). Galiausiai, jaunuoliai, kurie praėjusiais metais nedalyvavo organizacijos veikloje, daug dažniau teigia, kad nėra suinteresuoti veikla kitoje ES šalyje (28 proc., palyginti su 18 proc. tų, kurie dalyvavo organizacijose), o organizacijose dalyvavę jaunuoliai dažniau nurodo, kad trūksta informacijos (24 proc., palyginti su 18 proc.).

4.3 Informuotumas apie ES finansuojamas galimybes likti kitoje ES šalyje

Programa „Erasmus+“ studentams tebėra geriausiai žinoma ES finansuojama galimybė likti kitoje ES šalyje, nepaisant to, kad, palyginti su 2024 m., ji sumažėjo

Studentams skirta programa „Erasmus+“ tebėra labiausiai žinoma ES finansuojama galimybė jaunimui likti kitoje ES šalyje. 41 proc. jaunų europiečių žino apie šią galimybę. Tačiau nuo 2024 m. apie tai girdėjusių respondentų dalis sumažėjo (8 procentiniais punktais). Palyginti su 2024 m., respondentų, girdėjusių apie kitas programos „Erasmus+“ paprogrames, dalis taip pat sumažėjo, nors ir mažesniu mastu: 32 proc. yra girdėję apie programą „Erasmus+“ moksleiviams (-1 procentinis punktas), 31 proc. programos „Erasmus+“ jaunimo mainų (-2), 20 proc. programos „Erasmus+“ pameistriams (-2) ir 16 proc. programos „Erasmus+“ jauniesiems verslininkams (-3).

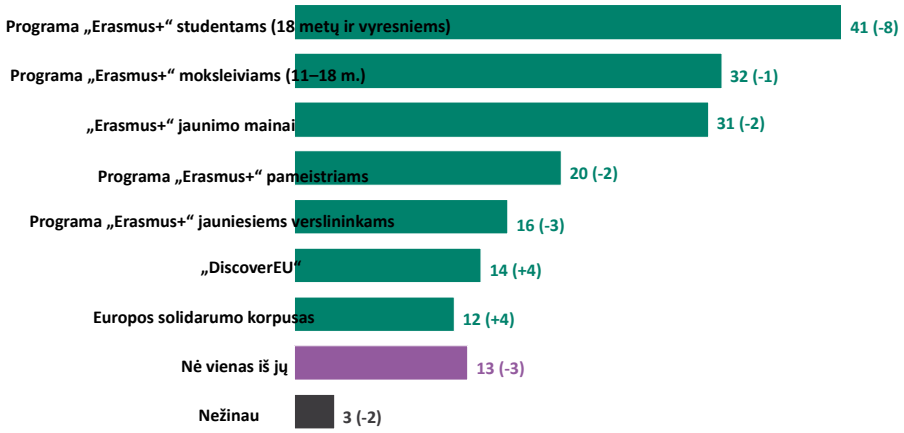
Kita vertus, nuo 2024 m. padidėjo informuotumas apie mažiau žinomas ES galimybes. Šiuo metu „DiscoverEU“ žino 14 proc. jaunų europiečių (+4 balai), o 12 proc. yra girdėję apie Europos solidarumo korpusą (+4 balai). Be to, 13 proc. jaunuolių teigia negirdėję nė vienos iš išvardytų ES finansuojamų galimybių likti kitoje ES šalyje – nuo 2024 m. ši dalis sumažėjo (–3 punktai) ir 3 proc. „nežinau“.

Didelis informuotumas apie programą „Erasmus+“ taip pat gali būti susijęs su menku dalyvavimu veikloje kitoje ES šalyje.

Atskirų šalių rezultatai patvirtina, kad programa „Erasmus+“ studentams yra geriausiai žinoma galimybė visose valstybėse narėse, tačiau apie ją girdėjusių respondentų dalis labai skiriasi. Programa „Erasmus+“ besidominčių jaunuolių dalis didžiausia Kipre (64 proc.), Slovėnijoje (59 proc.), Graikijoje (57 proc.) ir Kroatijoje (56 proc.), taip pat Portugalijoje (54 proc.), Liuksemburge ir Maltoje (po 53 proc.). Kita vertus, ši dalis yra daug mažesnė Švedijoje (25 proc.), Nyderlanduose (26 proc.) ir Vokietijoje (27 proc.), kur taip pat pastebimas mažesnis informuotumas apie kelias kitas programos „Erasmus+“ paprogrames.

Šalys, kuriose jaunimas geriausiai žino apie programą „Erasmus+“ studentams, dažnai yra tos, kuriose respondentai geriausiai žino apie kitas programos „Erasmus+“ formas. Kipro respondentai išsiskiria keliomis kryptimis, įskaitant programą „Erasmus+“ moksleiviams (59 proc.), „Erasmus+“ jaunimo mainus (52 proc.), pameistrių programą „Erasmus+“ (38 proc.) ir studentų programą „Erasmus+“ (64 proc.). Slovėnijoje taip pat pastebimas didelis informuotumas apie programos „Erasmus+“ studentus (59 proc.) ir jaunimo mainus (45 proc.), o daug respondentų Kroatijoje žino apie programos „Erasmus+“ studentus (56 proc.), mokinius (46 proc.) ir jaunimo mainus (44 proc.).

13 klausimas. Toliau **pateikiama keletas ES finansuojamų galimybių jaunimui likti kitoje ES šalyje. Apie ką girdėjote (jei girdėjote)?**

Tendencijos analizės grindžiamos 2024 m. balandžio 3–12 d. atliktais palyginimais su greitąja „Eurobarometro“ apklausa Nr. 545 („Jaunimas ir demokratija“).

Apie iniciatyvą „DiscoverEU“ girdėjusių respondentų dalis didžiausia Maltoje (30 proc.), Estijoje ir Slovėnijoje (po 28 proc.). Informuotumas apie Europos solidarumo korpusą tebėra mažesnis ir tolygesnis įvairiose šalyse – Ispanijoje ir Slovėnijoje jis siekia ne daugiau kaip 15 proc.

Tačiau kai kuriose šalyse informuotumo apie programą „Erasmus+“ lygis skiriasi nuo dalyvavimo veikloje kitoje ES šalyje lygio. Respondentų, kurie žino apie programą „Erasmus+“ studentams, dalis yra ypač didelė Graikijoje ir Kipre, kur programą žino atitinkamai 57 proc. ir 64 proc. respondentų. Be to, abi šalys yra vienos iš tų, kuriose daugiausia respondentų nedalyvavo veikloje kitoje ES šalyje (45 proc. Graikijoje ir 50 proc. Kipre) ir kaip kliūtį nurodė finansinius suvaržymus (50 proc. ir 44 proc., palyginti su 27 ES valstybių narių vidurkiu – 41 proc.).

Panaši tendencija pastebima Kroatijoje ir Portugalijoje: didelis informuotumas (56 proc. ir 54 proc.) ir didelis nedalyvavimas (44 proc. ir 46 proc.), nors finansinius suvaržymus nurodžiusių respondentų dalis tiksliai atitinka ES 27 vidurkį (po 41 proc.). Respondentų, kurie nėra girdėję apie nė vieną iš šių ES finansuojamų galimybių, dalis yra didžiausia Švedijoje (29 proc.), kur nedalyvavimo veikloje kitoje šalyje lygis yra didžiausias ES (50 proc., susietas su Kipru).

Kita vertus, neatrodo, kad Vokietijoje ir Nyderlanduose menkas informuotumas apie programą „Erasmus+“ stabdytų faktinį judumą. Abiejų šalių studentų informuotumo apie programą „Erasmus+“ lygis yra vienas žemiausių ES (atitinkamai 27 proc. ir 26 proc.), tačiau bendras jų nedalyvavimo veikloje kitoje ES šalyje lygis yra artimas ES 27 vidurkiui (34 proc. ir 39 proc., palyginti su 38 proc. ES 27 lygmeniu). Šie rezultatai rodo, kad šių šalių jaunimas, regis, dalyvauja kitoje ES šalyje vykdomoje veikloje, tačiau nenurodo, kad jis yra ES finansuojamas.

13 klausimas. Toliau pateikiama keletas ES finansuojamų galimybių jaunimui likti kitoje ES šalyje. Kuris, jei tokių yra, girdėjote apie ?

	27 ES valstybės narės	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Programa „Erasmus+“ studentams (18 metų ir vyresniems)	41	42	46	45	35	27	50	46	57	51	47	56	48	64	49	52	53	37	53	26	31	40	54	45	59	46	35	25
Programa „Erasmus+“ moksleiviams (11–18 m.)	32	30	36	33	25	24	35	27	45	31	33	46	40	59	36	38	35	31	29	16	28	38	41	39	41	35	31	19
„Erasmus+“ jaunimo mainai	31	31	34	34	29	20	42	26	42	38	31	44	38	52	43	37	42	32	43	20	23	40	42	30	45	38	25	16
Programa „Erasmus+“ pameistriams	20	19	27	17	21	18	33	15	38	18	19	18	20	38	26	15	33	24	29	15	18	26	28	13	26	14	17	11
Programa „Erasmus+“ jauniesiems verslininkams	16	18	23	12	22	14	28	16	17	19	16	19	17	18	26	19	33	15	37	13	12	16	22	18	28	17	16	13
„DiscoverEU“	14	16	15	12	22	12	28	19	16	14	11	15	16	12	18	19	22	16	30	15	13	12	13	15	28	14	16	20
Europos solidarumo korpusas	12	13	11	12	11	12	12	10	9	15	14	11	8	8	9	9	12	11	13	12	12	10	9	11	15	10	13	11

Aukštąjį išsilavinimą turintys ir organizacijos veikloje dalyvavę jaunuoliai geriau žino apie ES finansuojamas galimybes likti kitoje ES šalyje

Socialiniai ir demografiniai rezultatai rodo, kad informuotumas apie ES finansuojamas galimybes likti kitoje ES šalyje yra nevienodas. Lyčių skirtumai tebėra nedideli, nors moterys dažniau nei vyrai yra girdėjusios apie programą „Erasmus+“ (44 proc., palyginti su 38 proc.) ir programos „Erasmus+“ jaunimo mainus (34 proc., palyginti su 28 proc.). Nenuostabu, kad apie programą „Erasmus+“ geriausiai žino 15–18 metų mokiniai (41 proc.), o apie programą „Erasmus+“ geriausiai žino 19–24 metų studentai (45 proc.).

Aiškiausi skirtumai yra susiję su švietimu, gyvenamąja vieta ir dalyvavimu organizacijose. Studentų informuotumas apie programą „Erasmus+“ svyruoja nuo 30 proc. mažiau nei pradinį, pradinį ar pagrindinį išsilavinimą įgijusių jaunuolių iki 48 proc. tretinį išsilavinimą įgijusių jaunuolių; tokia pati tendencija pastebima ir programos „Erasmus+“ jaunimo mainų srityje (24 proc., palyginti su 35 proc.). Aukštąjį išsilavinimą turintys jaunuoliai taip pat daug rečiau teigia negirdėję nė apie vieną iš šių galimybių (8 proc., palyginti su 20 proc. žemesnio išsilavinimo asmenų). Gyvenamoji vieta yra kitas veiksnys; Miestuose gyvenantys jaunuoliai dažniau nei kaimo vietovėse yra girdėję apie programą „Erasmus+“ studentams (44 proc., palyginti su 38 proc.), programos „Erasmus+“ jaunimo mainus (33 proc., palyginti su 28 proc.) ir iniciatyvą „DiscoverEU“ (16 proc., palyginti su 12 proc.), tačiau jie rečiau teigia, kad nėra girdėję apie nė vieną iš šių galimybių (11 proc., palyginti su 16 proc.). Galiausiai jaunuoliai, kurie praėjusiais metais dalyvavo bent vienos organizacijos veikloje, geriau žino apie mažiau žinomas galimybes, pavyzdžiui, „DiscoverEU“ (16 proc., palyginti su 8 proc. organizacijos veikloje nedalyvavusių jaunuolių) ir Europos solidarumo korpusą (14 proc., palyginti su 5 proc.).

5. Skaitmeninis švietimas

5.1 Pasitikėjimas gebėjimu naudoti dirbtinio intelekto įrankius

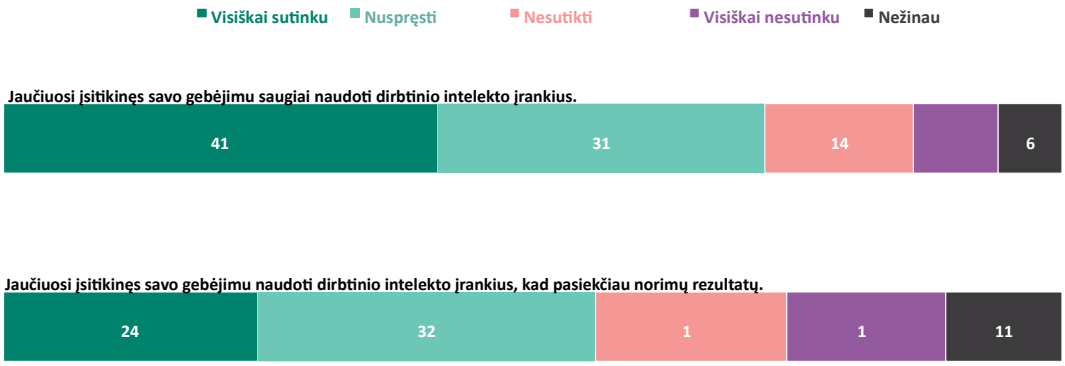
Jaunieji europiečiai labiau pasitiki savo gebėjimu saugiai naudoti DI priemones nei jomis naudotis, kad pasiektų norimų rezultatų.

Beveik trys ketvirtadaliai teigia, kad pasitiki savo gebėjimu saugiai naudoti AI įrankius (72 proc.), įskaitant 41 proc., kurie visiškai sutinka su šiuo teiginiu. Priešingai, pasitikėjimas yra mažesnis, kai klausimas sutelkiamas į gebėjimą naudoti dirbtinio intelekto įrankius, kad būtų pasiekti ieškomi rezultatai: 56 proc. sutinka, iš jų tik 24 proc. visiškai sutinka. Pasitikėjimas savo gebėjimu atrodo stipresnis bendrojo naudojimo lygmeniu nei naudojant dirbtinį intelektą konkretiems rezultatams pasiekti. Skirtumas yra didesnis dėl tvirto susitarimo, kuris sumažėja nuo 41 proc. iki 24 proc., nei dėl bendro susitarimo, kuris sumažėja nuo 72 proc. iki 56 proc.

Atskirų šalių rezultatai rodo, kad pasitikėjimas gebėjimu saugiai naudoti DI priemones yra plačiai paplitęs visose valstybėse narėse, tačiau jo intensyvumas aiškiai skiriasi. Jis didžiausias Maltoje (97 proc.), Liuksemburge (90 proc.) ir Estijoje (89 proc.), taip pat Latvijoje ir Slovėnijoje (po 84 proc.) ir Danijoje (82 proc.). Kita vertus, Nyderlandų jaunimas išsiskiria žemiausiu pasitikėjimo saugiu DI naudojimu lygiu (57 proc.), po jo rikiuojasi Belgija (66 proc.), Švedija (68 proc.) ir Austrija (69 proc.). Tačiau net ir šiose šalyse dauguma jaunuolių vis dar pasitiki savo gebėjimu saugiai naudoti DI priemones.

Pasitikėjimas gebėjimu naudoti DI priemones respondentų ieškomiems rezultatams pasiekti yra mažesnis beveik visur. Didžiausias pasitikėjimo lygis vėl užfiksuotas Maltoje, Liuksemburge ir Estijoje (atitinkamai 95 proc., 87 proc. ir 85 proc.), o mažiausias – Nyderlanduose (42 proc.), Vokietijoje (48 proc.) ir Austrijoje (49 proc.).

16 klausimas. Ar sutinkate su šiais teiginiais apie dirbtinį intelektą (DI)?

Pasitikėjimas gebėjimu saugiai naudoti dirbtinį intelektą yra didžiausias tarp jaunų žmonių Maltoje, Liuksemburge ir Estijoje. Skirtumas tarp saugaus ir veiksmingo naudojimo įvairiose šalyse skiriasi

Atotrūkis tarp saugaus ir veiksmingo naudojimo ypač didelis tarp respondentų Vokietijoje, Austrijoje, Lenkijoje ir Rumunijoje, o tai rodo, kad šiose šalyse jaunimas gali jaustis palyginti pajėgus saugiai naudoti DI priemones, tačiau mažiau pasitikintis savo gebėjimu jas naudoti ieškomiems rezultatams pasiekti. Priešingai,

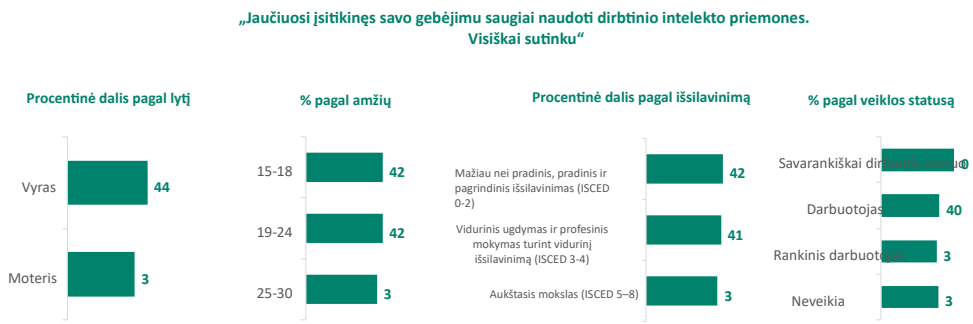
Maltoje, Liuksemburge, Estijoje ir Kipre šios dvi pasitikėjimo formos yra daug artimesnės.

Socialiniai ir demografiniai skirtumai rodo, kad pasitikėjimas gebėjimu saugiai naudoti DI priemones nėra tolygiai paskirstytas

Vyrai dažniau nei moterys sako, kad jaučiasi visiškai įsitikinę savo gebėjimu saugiai naudoti AI įrankius (44 proc., palyginti su 37 proc.). Amžiaus skirtumai yra mažesni, nors visiškai sutinkančių respondentų dalis yra šiek tiek mažesnė tarp 25–30 metų amžiaus respondentų (39 proc.) nei tarp 15–18 metų ir 19–24 metų amžiaus respondentų (po 42 proc.).

Skirtumai pagal aktyvumo būseną yra ryškesni. Pusė savarankiškai dirbančių jaunuolių teigia, kad visiškai pasitiki savo gebėjimu saugiai naudoti DI (50 proc.), palyginti su 40 proc. darbuotojų, 39 proc. nedirbančių asmenų ir 38 proc. fizinį darbą dirbančių asmenų. Skirtumai pagal išsilavinimą yra nedideli ir skiriasi nuo daugumos kitų šio pranešimo klausimų: Visiškai sutinka 42 proc. asmenų, įgijusių žemiausią išsilavinimą, palyginti su 41 proc. asmenų, įgijusių vidurinį ar aukštesnįjį neaukštąjį išsilavinimą, ir 39 proc. asmenų, įgijusių tretinį išsilavinimą. Apskritai rezultatai rodo, kad didžiausi pasitikėjimo saugiu DI naudojimu skirtumai yra susiję su veiklos statusu ir lytimi, o ne su švietimu.

16 klausimas. Ar sutinkate su šiais teiginiais apie dirbtinį intelektą (DI)?

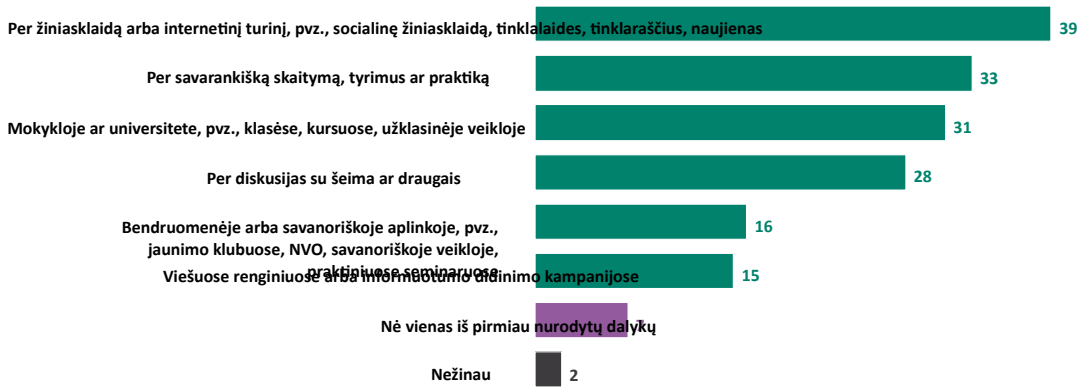
5.2. Mokymasis naudoti dirbtinį intelektą

Jaunimas daugiausia mokosi įgūdžių, susijusių su DI priemonių supratimu ir naudojimu per žiniasklaidą ar internetinį turinį ir savarankišką skaitymą, mokslinius tyrimus ar praktiką.

Per pastaruosius 12 mėnesių jauni europiečiai dažniausiai įgijo įgūdžių, susijusių su DI priemonių supratimu ir naudojimu žiniasklaidoje ar internetiniame turinyje, pavyzdžiui, socialiniuose tinkluose, tinklalaidėse, tinklaraščiuose ar naujienose (39 proc.). Savarankiškas skaitymas, moksliniai tyrimai ar praktika taip pat atlieka svarbų vaidmenį (33 proc.), šiek tiek lenkdami mokymąsi mokykloje ar universitete (31 proc.). Diskusijas su šeima ar draugais paminėjo 28 proc., o kolektyviškesnės ar organizuotos aplinkos pasitaiko rečiau: 16 proc. išmoko įgūdžių, susijusių su DI priemonių supratimu ir naudojimu bendruomenėje ar savanoriškoje aplinkoje, o 15 proc. – per viešus renginius ar informuotumo didinimo kampanijas.

Šie rezultatai rodo, kad DI mokymąsi šiuo metu labiau skatina kasdienė skaitmeninė ekspozicija ir individualūs eksperimentai, o ne struktūrizuota švietimo aplinka. Be to, tik 7 proc. visų respondentų teigia, kad jie neišmoko su dirbtiniu intelektu susijusių įgūdžių nė vienu iš išvardytų kanalų, o tai nebūtinai reiškia, kad jie nieko neišmoko, nes kiti mokymosi būdai nebuvo išbandyti. Kanalai, kuriais jie mokosi, išlieka įvairūs ir dažnai neoficialūs.

17 klausimas. Kur per pastaruosius 12 mėnesių, jei kur nors, išmokote įgūdžių, susijusių su DI priemonių supratimu ir naudojimu?

DI mokymosi kanalai valstybėse narėse skiriasi. Kai kuriose šalyse daugiau respondentų įgijo DI įgūdžių mokykloje ar universitete

Atskirų šalių rezultatai rodo, kad žiniasklaida ir internetinis turinys yra dažniausi su DI susijusių įgūdžių mokymosi kanalai daugelyje valstybių narių. Ypač daug respondentų yra Liuksemburge (57 proc.) ir Maltoje (55 proc.), Estijoje ir Slovėnijoje (po 48 proc.), Italijoje (45 proc.), Kroatijoje ir Prancūzijoje (po 42 proc.). Savarankiškas mokymasis taip pat ypač svarbus keliose šalyse, ypač respondentams Kipre (50 proc.), Slovėnijoje (49 proc.), Bulgarijoje (48 proc.), Kroatijoje (47 proc.) ir Maltoje (46 proc.).

Atrodo, kad kai kuriose valstybėse narėse su dirbtiniu intelektu susijusių įgūdžių mokymasis mokyklose ir universitetuose yra svarbesnis. Jie yra pirmaujantis kanalas Belgijoje (38 proc.) ir antras pagal svarbą kanalas Liuksemburge (44 proc.), Danijoje (39 proc.), Prancūzijoje (36 proc.), Portugalijoje (34 proc.), taip pat Ispanijoje ir Italijoje (po 33 proc.). Tai rodo, kad nors DI mokymąsi ES lygmeniu vis dar daugiausia skatina internetinis turinys ir savarankiška praktika, atrodo, kad formalusis švietimas jau atlieka svarbų vaidmenį keliose šalyse. Šalys, kuriose respondentai dažniau mini mokyklas ir universitetus, taip pat yra šalys, kuriose profesinės veiklos nevykdančių respondentų (įskaitant didelę studentų dalį) dalis yra didžiausia. Apskritai labiau organizuoti ar kolektyviniai kanalai tebėra mažiau paplitę, tačiau jie išsiskiria Maltoje, Liuksemburge, Estijoje ir Slovėnijoje, visų pirma bendruomenės ar savanoriškoje aplinkoje ir viešuose renginiuose. Maltoje, Liuksemburge ir Estijoje, kur respondentai nurodo aukščiausią pasitikėjimo lygį, visų mokymosi kanalų, visų pirma „mokyklos ar universiteto“ (37 proc., 44 proc. ir 44 proc., palyginti su 31 proc. ES 27), „žiniasklaidos ar internetinio turinio“ (55 proc., 57 proc. ir 48 proc., palyginti su 39 proc.) ar net „diskusijų su šeima ar draugais“ (43 proc., 40 proc. ir 36 proc., palyginti su 28 proc.), rezultatai viršija ES 27 vidurkį. Tik 1 proc. Maltoje ir Liuksemburge ir 2 proc. Estijoje mokomasi nė vienu iš išvardytų kanalų, palyginti su 7 proc. ES 27 lygmeniu.

Q17 Per pastaruosius 12 mėnesių, kur, jei kur nors, jūs išmokote įgūdžių, susijusių su AI įrankių supratimu ir naudojimu ?

	27 ES valstybės narės	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Žiniasklaidoje arba internetiniame turinyje (pvz., socialiniuose tinkluose, tinklalaidėse, tinklaraščiuose, naujienose)	39	36	34	35	40	38	48	40	35	34	42	42	45	36	40	33	57	41	55	29	39	35	41	40	48	37	39	38
Per savarankišką skaitymą, tyrimus ar praktiką	33	26	48	29	37	35	45	39	40	31	27	47	31	50	41	38	39	37	46	34	33	43	31	30	49	35	38	36
Mokykloje arba universitete (pvz., klasėse, kursuose, užklasinėje veikloje)	31	38	23	32	39	29	44	33	30	33	36	27	33	29	31	27	44	21	37	29	26	23	34	25	35	28	33	34
Per diskusijas su šeima ar draugais	28	27	23	26	33	28	36	26	30	31	29	25	29	36	30	23	40	25	43	25	27	26	30	23	38	23	28	26
Bendruomenėje arba savanoriškoje aplinkoje (pvz., jaunimo klubuose, NVO, savanoriškoje veikloje, praktiniuose seminaruose)	16	21	14	16	25	14	32	13	14	18	18	15	13	6	26	18	33	19	34	18	16	16	16	16	30	18	15	17
Viešuose renginiuose arba informuotumo didinimo kampanijose	15	20	11	15	22	16	30	14	12	13	17	14	13	8	24	16	25	13	33	15	14	12	15	14	25	14	12	12

DI mokymosi kanalai įvairiose grupėse iš esmės yra panašūs. Jauniausi respondentai yra labiausiai linkę per pastaruosius 12 mėnesių mokykloje įgyti įgūdžių, susijusių su DI priemonių supratimu ir naudojimu, atsižvelgiant į tai, kad DI poveikis yra naujas reiškinys.

Socialiniai ir demografiniai rezultatai rodo, kad pagrindiniai su DI susijusių įgūdžių mokymosi kanalai įvairiose grupėse tebėra iš esmės panašūs. Žiniasklaida ir internetinis turinys moterims ir vyrams minimi beveik vienodai (39 proc., palyginti su 38 proc.) ir skiriasi tik nežymiai pagal amžių – nuo 37 proc. 25–30 metų amžiaus grupėje iki 41 proc. 15–18 metų amžiaus grupėje. Savarankiškas mokymasis, priešingai, yra labiau paplitęs tarp vyresnio amžiaus respondentų: 36 proc. 25–30 metų amžiaus asmenų mokėsi savarankiškai skaitydami, atlikdami mokslinius tyrimus ar atlikdami praktiką, palyginti su 31 proc. 15–18 metų amžiaus asmenų.

Aiškiausias amžiaus skirtumas susijęs su mokykla ir universitetu. 40 proc. 15–18 metų jaunuolių teigia, kad per pastaruosius 12 mėnesių šioje aplinkoje išmoko su dirbtiniu intelektu susijusių įgūdžių. Šiai amžiaus grupei mokymasis mokykloje yra toks pat įprastas, kaip ir mokymasis per žiniasklaidą ar internetinį turinį (41 proc.), todėl tai yra du dažniausiai pasitaikantys su DI susijusių įgūdžių mokymosi kanalai. Tarp 19–24 metų amžiaus asmenų 34 proc. nurodė, kad per pastaruosius 12 mėnesių mokykloje ar universitete įgijo su dirbtiniu intelektu susijusių įgūdžių. Tai antras pagal dažnumą mokymosi kanalas po žiniasklaidos ar internetinio turinio (39 proc.). Iš 25–30 metų amžiaus asmenų 23 proc. teigia, kad per pastaruosius 12 mėnesių mokykloje ar universitete įgijo su dirbtiniu intelektu susijusių įgūdžių.

Švietimo skirtumai yra mažesni, tačiau tretinį išsilavinimą turintys jaunuoliai yra šiek tiek labiau linkę paminėti savarankišką mokymąsi

(35 proc., palyginti su 29 proc.) ir bendruomeninę ar savanorišką aplinką (18 proc., palyginti su 14 proc.). Pagal aktyvumo statusą labiau tikėtina, kad profesinės veiklos nevykdantys jaunuoliai nei darbuotojai per pastaruosius 12 mėnesių išmoko naudotis DI per žiniasklaidą ar internetinį turinį (43 proc., palyginti su 39 proc.), ypač per mokyklą ar universitetą (38 proc., palyginti su 29 proc.).

Galiausiai pastebimas akivaizdžiausias skirtumas tarp tų, kurie dalyvauja organizacijose, ir tų, kurie to nedaro. Organizacijose dalyvaujantys jaunuoliai yra daug labiau linkę nei tie, kurie per pastaruosius 12 mėnesių bendruomenėje ar savanoriškoje aplinkoje neišmoko įgūdžių, susijusių su DI priemonių supratimu ir naudojimu (20 proc., palyginti su 4 proc.). Tas pats atotrūkis pastebimas viešuose renginiuose ar informuotumo didinimo kampanijose (18 proc., palyginti su 5 proc.). Apskritai DI mokymasis yra plačiai paplitęs įvairiuose profiliuose, tačiau jaunesni respondentai ir organizacijos veikloje dalyvavę asmenys dažniau praneša apie struktūrizuotus ir kolektyvinius kanalus.

6. Techninės specifikacijos

Nuo 2026 m. birželio 19 d. iki liepos 1 d. šią greitąją „Eurobarometro“ apklausą Nr. 585 Europos Komisijos Švietimo, jaunimo, sporto ir kultūros generalinio direktorato (EAC GD) prašymu atliko demoskopija. Tai Komunikacijos generalinio direktorato (COMM GD Viešosios nuomonės ir piliečių dalyvavimo skyriaus) koordinuojama apklausa.

Ši greitoji „Eurobarometro“ apklausa apima 15–30 metų jaunuolius visose 27 ES valstybėse narėse. Ši tikslinė populiacija atitinka 1-ąjį STG (1 konkreti tikslinė grupė), kaip apibrėžta greitosios „Eurobarometro“ preliminariojoje sutartyje. Iš viso 26 806 pokalbiai buvo baigti naudojant kompiuterinį internetinį interviu (CAWI).

Pokalbių skaičius pagal šalis			
ES	26807	Latvija	00:00:00
Belgija	1022	Lietuva	104
Bulgarija	1031	Liuksemburgas	501
Čekija	1024	Vengrija	1009
Danija	1023	Malta	503
Vokietija	1172	Nyderlandai	1003
Estija	1003 .	Austrija	105
Airijos Respublika	1073 -	Lenkija	1001
Graikija	1007	Portugalija	1192
Ispanija	1007	Rumunija	1183
Prancūzija	995	Slovėnija	1013
Kroatija	1021	Slovakija	1030
Italija	1173	Suomija	1032
Kipras	521	Švedija	1138

Klaidų marža

Tyrimo rezultatams taikomos leidžiamosios mėginių ėmimo nuokrypos. Klaidų marža kiekybiškai įvertina netikrumą dėl tyrimo rezultato (arba pasitikėjimą juo). Paprastai kuo daugiau apklausų atliekama (imties dydis), tuo mažesnė paklaida. 500 imties paklaida bus ne didesnė kaip 4,4 procentinio punkto, o 1 000 imties – ne didesnė kaip 3,1 procentinio punkto.

Statistiniai skirtumai dėl leidžiamųjų atrankos nuokrypių
(95 % pasikliovimo lygiu)

Įvairūs imties dydžiai pateikiami eilėmis	įvairūs stebimi rezultatai pateikiami stulpeliuose						
	5,00 %	10,00 %	25,00 %	50,00 %	75,00 %	90,00 %	95,00 %
n=50	±6,0	±8,3	±12,0	±13,9	±12,0	±8,3	±6,0
n=100	±4,3	±5,9	±8,5	±9,8	±8,5	±5,9	±4,3
n = 200	±3,0	±4,2	±6,0	±6,9	±6,0	±4,2	±3,0
n = 500	±1,9	±2,6	±3,8	±4,4	±3,8	±2,6	±1,9
n = 1000	±1,4	±1,9	±2,7	±3,1	±2,7	±1,9	±1,4
n = 1500	±1,1	±1,5	±2,2	±2,5	±2,2	±1,5	±1,1
n = 2000	±1,0	±1,3	±1,9	±2,2	±1,9	±1,3	±1,0

7. Qu estionnaire

Pokalbio režimas: Internetas (CAWI)

Tikslinė populiacija: Jaunimas nuo 15 iki 30 metų.

C viršijimas: 27 ES valstybės narės

Lauko darbų datos: 2026 m. birželio 19 d. – liepos 1 d.

Pavyzdys si ze: 26 806 pokalbiai (maždaug 1 000 didesnėse šalyse ir 500 mažesnėse šalyse)

Socialiniai ir demografiniai klausimai: amžius, lytis, išsilavinimas, profesija, regionas, urbanizacija, namų ūkio sudėtis

TOPINIAI KLAUSIMAI

ES jaunimo strategija

[ASK VISI]

1 klausimas. Kurie iš toliau nurodytų dalykų, jūsų nuomone, yra svarbiausi siekiant rezultatų jaunimui skirtoje politikoje? Pasirinkite ne daugiau kaip tris parinktis.

(Galimi trys trigubi atsakymai)

(SRIPTAVIMO INSTRUKCIJOS: RANDOMISE STRAIPSNIAI)

1. Tikslai, kuriais sprendžiamos realios problemos, su kuriomis susiduria jaunimas

2. Bendradarbiavimas visais lygmenimis – vietos, regionų, nacionaliniu ir ES

3. Užtikrinimas, kad jaunimas ir jaunimo organizacijos galėtų išsakyti savo nuomonę priimant sprendimus

4. Užtikrinti, kad jaunimas žinotų apie politiką ir galimybes

5. Finansinės paramos teikimas jaunimo programoms ir iniciatyvoms

6. Sprendimų priėmimas remiantis faktais ir tyrimais

7. Užtikrinti, kad politika būtų iš tikrųjų vykdoma ir tinkamai peržiūrima

8. Skirtingų jaunimui poveikį darančių politikos sričių susiejimas

9. Nė vienas iš jų

10. Nežinau

Pilietinis švietimas

[ASK VISI]

Q2 Ar per pastaruosius 12 mėnesių sužinojote ką nors naujo šiomis temomis?

(Galimi keli atsakymai)

(SRIPTAVIMO INSTRUKCIJOS: 1–5 RANDOMISE STRAIPSNIAI)

1. Demokratiniai procesai, politinis dalyvavimas ir institucijos

2. Žmogaus teisės ir socialinis teisingumas

3. Lygybė, įvairovė ir kova su diskriminacija

4. Aplinkos tvarumas

5. Gebėjimas naudotis žiniasklaidos priemonėmis ir skaitmeninis raštingumas ir dezinformacijos atpažinimas

6. Nė vienas iš pirmiau nurodytų dalykų

7. Nežinau

[ASK IF Q2 = 1 arba 2, arba 3, arba 4, arba 5]

3 klausimas. Kaip sužinojote apie šias temas?

(Galimi keli atsakymai)

(SRIPTAVIMO INSTRUKCIJOS: 1–6 RANDOMISE STRAIPSNIAI)

1. Mokykloje ar universitete (kursai, popamokinė veikla)

2. Dalyvaudami jaunimo klubuose, pilietinės visuomenės organizacijose, savanoriškoje veikloje

3. Per tradicinę žiniasklaidą (pvz., televiziją, radiją, laikraščius), skaitmeninę žiniasklaidą (pvz., socialinę žiniasklaidą, tinklalaides, tinklaraščius)

4. Per savarankišką skaitymą ar tyrimus

5. Diskusijos su šeima ar draugais

6. Viešuose renginiuose arba informuotumo didinimo kampanijose

7. Nė vienas iš pirmiau nurodytų dalykų

8. Nežinau

TREND KLAUSIMAI

Jaunimo dalyvavimas pilietiniame gyvenime

MODIFIED TREND – FL 545 (2024 m.) – 1 ketv.

[ASK VISI]

4 ketvirtis. Kokie, jūsų nuomone, yra veiksmingiausi veiksmai, kad sprendimus priimantys asmenys išgirstų jaunimo balsą? Galite pasirinkti iki trijų atsakymų.

(Iki trijų ATSAKYMŲ LEIDŽIAMA)

(SRIPTAVIMO INSTRUKCIJOS: 1–8 RANDOMISE STRAIPSNIAI)

1. Balsavimas vietos, nacionaliniuose ar Europos Parlamento rinkimuose

2. Dalyvavimas politiniuose judėjimuose, partijose ar sąjungose

3. Kreipimasis į politiką dėl klausimo

4. Savanoriška veikla labdaros ir (arba) kampanijos organizacijoje

5. Boikotuoti ar pirkti tam tikrus produktus dėl politinių, etinių ar aplinkosaugos priežasčių

6. Dalyvavimas studentų ar jaunimo organizacijose

7. Dalyvavimas viešose konsultacijose dėl siūlomų politinių iniciatyvų (internete arba realiame gyvenime), be kita ko, ES jaunimo dialoge arba Europos piliečių forumuose

8. Dalyvavimas socialinėje žiniasklaidoje, pavyzdžiui, išreiškiant savo nuomonę, naudojant žymas su grotelėmis arba keičiant profilio nuotrauką

9. Kita

10. Nė vienas iš jų nėra veiksmingas

11. Nežinau

TREND – FL 545 (2024 m.) – II ketv.

[ASK VISI]

5 klausimas. Ar per pastaruosius 12 mėnesių dalyvavote kurioje nors šių organizacijų veikloje? Pasirinkite visus tinkamus variantus.

(Daugelis ATSAKYMŲ LEIDŽIAMI)

(SRIPTAVIMO INSTRUKCIJOS: RANDOMISE STRAIPSNIAI 1–7)

1. Sporto klubas

2. Jaunimo klubas, laisvalaikio klubas ar bet kokia jaunimo organizacija

3. Kultūros organizacija

4. Politinė organizacija arba politinė partija

5. Organizacija, vykdanti savanorišką veiklą

6. Organizacija, veikianti klimato kaitos ir (arba) aplinkos klausimų srityje

7. Žmogaus teises arba pasaulinį vystymąsi propaguojanti organizacija

8. Bet kuri kita jaunimo organizacija, klubas, nevyriausybinė organizacija ir kt.

9. Nė vienas iš jų

10. Nežinau

TREND – FL 545 (2024 m.) – III ketv.

[ASK IF Q5 = 9 (nė vienas iš jų)]

6 klausimas. Dėl kokių priežasčių nedalyvavote šioje veikloje? Pasirinkite visus tinkamus variantus.

(Daugelis ATSAKYMŲ LEIDŽIAMI)

(SRIPTAVIMO INSTRUKCIJOS: 1–6 RANDOMISE STRAIPSNIAI)

1. Neturiu laiko

2. Manęs nedomina

3. Negaliu sau to leisti

4. Aš dar apie tai negalvojau

5. Nežinau, kaip tai padaryti

6. Aš nepakankamai suprantu problemas

7. Niekas niekada neprašė ir nepakvietė manęs dalyvauti

8. Nežinojau, kad galiu tai padaryti

9. Ši veikla yra per toli. Sunku ten nuvykti (pvz., viešuoju transportu) iš savo namų

10. Kita

11. Nežinau

TREND – FL 545 (2024 m.) – 4a ketv.

[ASK VISI]

7a klausimas. Ar praėjusiais metais ėmėtės kokių nors veiksmų, kad pakeistumėte visuomenę, pavyzdžiui, pasirašydami peticiją, dalyvaudami mitinge ar siųsdami laišką politikui?

(TIK VIENAS ATSAKYMAS)

(SRIPTAVIMO INSTRUKCIJOS: IŠSKIRTINIS)

1. Taip

2. Ne

3. Nežinau

TREND – FL 545 (2024 m.) – 4b ketv.

[ASK IF Q7a = 1 (Taip)]

7b klausimas. Kuriose srityse bandėte pakeisti visuomenę (pavyzdžiui, pasirašydami peticiją, dalyvaudami mitinge ar siųsdami laišką politikui)?

(Daugelis ATSAKYMŲ LEIDŽIAMI)

(SRIPTAVIMO INSTRUKCIJOS: RANDOMISE STRAIPSNIAI 1–7)

1. Klimato kaita ir aplinkos apsauga

2. Sveikata ir gerovė

3. Ekonominė nelygybė ir socialinės išlaidos

4. Lygios teisės nepriklausomai nuo lyties, rasės ar seksualumo

5. Žmogaus teisės

6. Karai ir konfliktai

7. Demokratija ir teisinė valstybė

8. Kita

9. Nežinau

Nuomonė „ES / ES jaunimo pasiūlymas“

MODIFIED TREND – FL 545 (2024 m.) – Q5

[ASK VISI]

8 klausimas. Ar esate susipažinęs su kuriuo nors iš toliau nurodytų bendradarbiavimo su Europos Sąjunga būdų?

(Daugelis ATSAKYMŲ LEIDŽIAMI)

(SRIPTAVIMO INSTRUKCIJOS: 1–8 RANDOMISE STRAIPSNIAI)

1. ES jaunimo dialogas arba ES jaunimo konferencija

2. Europos piliečių forumai

3. Viešos konsultacijos

4. Europos Parlamento rinkimai

5. ES socialinės žiniasklaidos kanalai ir interneto svetainės (t. y. Europos jaunimo portalas)

6. Apsilankymas ES institucijose

7. Europos jaunimo savaitė arba Europos jaunimo renginys

8. Kreipimasis į Komisijos narį arba EP narį

9. Dalyvavimas ES organizuojamuose renginiuose jūsų šalyje

10. Europos piliečių iniciatyva

11. Nė vienas iš jų

12. Nežinau

TREND – FL 545 (2024 m.) – 6 ketv.

[ASK VISI]

9 klausimas. Kuriuo iš toliau nurodytų šaltinių naudojatės, kad nuolat būtumėte informuojami apie ES?

(Daugelis ATSAKYMŲ LEIDŽIAMI)

(SRIPTAVIMO INSTRUKCIJOS: RANDOMISE STRAIPSNIAI 1–7)

1. Socialinė žiniasklaida

2. Internetinė spauda, tinklalaidės ir (arba) naujienų platformos

3. Rašytinė (spausdinta) spauda (pvz., laikraščiai, savaitinis ar mėnesinis žurnalas ir kt.)

4. TV

5. Radijas

6. Pokalbiai su draugais, šeima ar kolegomis

7. Mokykla arba universitetas

8. Kita

9. Nėra, nebūsiu informuojamas apie ES

10. Nežinau

TREND – FL 545 (2024 m.) – 7 ketv.

[ASK VISI]

10 klausimas. Ar kada nors dalyvavote kurioje nors iš šių veiklų?

(Daugelis ATSAKYMŲ LEIDŽIAMI)

(SRIPTAVIMO INSTRUKCIJOS: 1–5 RANDOMISE STRAIPSNIAI)

1. Studijos, mokymas arba gamybinė praktika kitoje ES šalyje

2. Dalyvavimas bet kokioje kultūrinėje ir (arba) sporto veikloje kitoje ES šalyje

3. Dalyvavimas bet kokioje politinėje veikloje kitoje ES šalyje

4. Savanoriška ar panaši veikla kitoje ES šalyje

5. Darbas kitoje ES šalyje

6. Nė vienas iš jų

7. Nežinau

TREND – FL 545 (2024 m.) – 8 ketv.

[ASK IF Q10 = 6 (nė vienas iš jų)]

11 klausimas. Kas sutrukdė jums dalyvauti tokioje veikloje? Pasirinkite visus tinkamus variantus.

(Daugelis ATSAKYMŲ LEIDŽIAMI)

(SRIPTAVIMO INSTRUKCIJOS: 1–9 RANDOMISE STRAIPSNIAI)

1. Nesusidomėjo
2. Nepakankami užsienio kalbų įgūdžiai
3. Esu kito asmens prižiūrėtojas namuose, todėl negaliu išvykti iš šalies
4. Mano tėvai / šeima / partneris / draugai neskatina manęs vykti į užsienį
5. Nemanau, kad esu pakankamai nepriklausomas, kad galėčiau išvykti į užsienį ilgesniam laikui
6. Finansinių išteklių trūkumas
7. Trūksta informacijos apie galimybes išvykti į užsienį
8. Trūksta galimybių užsienyje, kurios atitiktų mano interesus
9. Patirtis nebūtų pripažinta namie
10. Kita
11. Nežinau

TREND – FL 545 (2024 m.) – 9 ketv.

[ASK IF Q10 = 1, 2, 3, 4 arba 5]

12 klausimas. Ar sutinkate, kad dalyvaujate šioje veikloje...? Pasirinkite viską, su kuo sutinkate.

(Daugelis ATSAKYMŲ LEIDŽIAMI)

(SRIPTAVIMO INSTRUKCIJOS: 1–9 RANDOMISE STRAIPSNIAI)

1. Išplėčiau savo žinias apie kitas Europos šalis
2. Privertė mane jaustis europietiškesne
3. Vėliau susidomėjau gyvenimu kitoje Europos šalyje (darbo ar švietimo tikslais)
4. Privertė mane labiau domėtis Europos temomis
5. Padidėjo mano susidomėjimas užsienio kalbomis
6. Supažindino mane su kitomis kultūromis ir vertybėmis
7. Padidėjo mano pasitikėjimas savimi
8. Ateityje leis geriau prisitaikyti prie naujų situacijų
9. Leis man lengviau susirasti draugų
10. Kita
11. Nė vienas iš jų
12. Nežinau

TREND – FL 545 (2024 m.) – 10 ketv.

[ASK VISI]

13 klausimas. Toliau pateikiama keletas ES finansuojamų galimybių jaunimui likti kitoje ES šalyje. Apie ką esate girdėję, jei iš viso girdėjote?

(Daugelis ATSAKYMŲ LEIDŽIAMI)

(SRIPTAVIMO INSTRUKCIJOS: RANDOMISE PUNKTAI, KEEP 1-5 GROUPED)

1. Programa „Erasmus+“ studentams (18 metų ir vyresniems)

2. Programa „Erasmus+“ moksleiviams (11–18 m.)

3. Programa „Erasmus+“ pameistriams

4. „Erasmus+“ jaunimo mainai

5. Programa „Erasmus+“ jauniesiems verslininkams

6. „DiscoverEU“

7. Europos solidarumo korpusas

8. Nė vienas iš jų

9. Nežinau

TREND – FL 545 (2024 m.) – 11 ketv.

[ASK VISI]

14 klausimas. Ar galėtumėte pasakyti, kad veiksmai, kurių imasi ES, daro poveikį jūsų kasdieniam gyvenimui?

(TIK VIENAS ATSAKYMAS)

(SRIPTAVIMO INSTRUKCIJOS: IŠSKIRTINIS)

1. Taip, labai daug

2. Taip, iš dalies

3. Ne, nedaug

4. Ne, visai ne

5. Nežinau

TREND – FL 545 (2024 m.) – 12 ketv.

[ASK VISI]

15 klausimas. Ko tikitės iš Europos Sąjungos savo kartai? Galite pasirinkti iki trijų atsakymų.

(Iki trijų ATSAKYMŲ LEIDŽIAMA)

(SRIPTAVIMO INSTRUKCIJOS: 1–9 RANDOMISE STRAIPSNIAI)

1. Ekologiškos politikos skatinimas ir kova su klimato kaita

2. Jaunimo galimybių įsidarbinti didinimas

3. Kova su skurdu ir ekonomine bei socialine nelygybe

4. Atlikti svarbų vaidmenį sprendžiant sveikatos problemas

5. Taikos išsaugojimas, tarptautinio saugumo stiprinimas ir tarptautinio bendradarbiavimo skatinimas

6. Žmogaus teisių, demokratijos ir bendrų Europos vertybių propagavimas

7. Skatinti visuomenės skaitmeninimą

8. Skatinti įtraukią visuomenę, įskaitant lyčių lygybę ir kovą su diskriminacija

9. Jaunuolių iš įvairių ES šalių telkimas

10. Kita

11. Nežinau

Skaitmeninis švietimas / dezinformacija / gebėjimas naudotis žiniasklaidos priemonėmis

[ASK VISI]

16 klausimas. Ar sutinkate su šiais teiginiais apie dirbtinį intelektą (DI)?

(ONE ANSWER PER LINE)

(SRIPTAVIMO INSTRUKCIJOS: IŠSKIRTINĖ PER LINIJA – RANDOMIZĖ nuo 1 iki 4)

• Visiškai sutinku

• Nukreipkite, kad sutiktumėte

• Nukreipti nesutikti

• Visiškai nesutinku

• Nežinau

1. Jaučiuosi įsitikinęs savo gebėjimu saugiai naudoti dirbtinio intelekto įrankius.

2. Jaučiuosi įsitikinęs savo gebėjimu naudoti dirbtinio intelekto įrankius, kad pasiekčiau norimų rezultatų.

[ASK VISI]

17 klausimas. Kur, jei kur nors, per pastaruosius 12 mėnesių išmokote įgūdžių, susijusių su DI priemonių supratimu ir naudojimu?

(Daugelis ATSAKYMŲ LEIDŽIAMI)

(SRIPTAVIMO INSTRUKCIJOS: 1–6 RANDOMISE STRAIPSNIAI)

1. Mokykloje arba universitete (pvz., klasėse, kursuose, užklasinėje veikloje)

2. Bendruomenėje arba savanoriškoje aplinkoje (pvz., jaunimo klubuose, NVO, savanoriškoje veikloje, praktiniuose seminaruose)

3. Žiniasklaidoje arba internetiniame turinyje (pvz., socialiniuose tinkluose, tinklalaidėse, tinklaraščiuose, naujienose)

4. Per savarankišką skaitymą, tyrimus ar praktiką

5. Per diskusijas su šeima ar draugais

6. Viešuose renginiuose arba informuotumo didinimo kampanijose

7. Nė vienas iš pirmiau nurodytų dalykų

8. Nežinau

6. Kartų tarpusavio teisingumas

[ASK VISI]

18 klausimas. Ar jūs asmeniškai sutinkate arba nesutinkate su kiekvienu iš šių teiginių?

(ONE ANSWER PER LINE)

(SRIPTAVIMO INSTRUKCIJOS: RANDOMISE STRAIPSNIAI)

• Visiškai sutinku

• Nukreipkite, kad sutiktumėte

• Nukreipti nesutikti

• Visiškai nesutinku

• Nežinau

1. (MŪSŲ ŠALYJE) politikos formuotojai atsižvelgia į ilgalaikes savo sprendimų pasekmes

2. ES politikos formuotojai atsižvelgia į ilgalaikes savo sprendimų pasekmes

3. (MŪSŲ ŠALYJE) jauni žmonės turi tokias pačias galimybes sėkmingai gyventi kaip ir to paties amžiaus jaunuoliai prieš 30 metų.

4. (MŪSŲ ŠALYJE) jaunuoliai po 30 metų turės tokias pačias galimybes sėkmingai dirbti kaip ir to paties amžiaus jaunuoliai šiandien.

Pastabos

Originaliame pdf faile simboliai atrodo keistai, ypač iliustracijose: kai kurie simboliai trūksta kopijavimo ir įklijavimo operacijų metu, ypač apostrofai, didžiosios raidės ir klaustukai.

Pavyzdžiui, pirmoje iliustracijoje 8 puslapyje:

- Kopijuojant viršutinę eilutę (pavadinimo eilutę), klausimo numeris "Q18" pakeičiamas "1", o paskutinis klaustukas išnyksta.

- Kitose eilutėse frazė "(MŪSŲ ŠALIS)" skliausteliuose pakeičiama į " U U T Y ".

Šie keistai trūkstami simboliai taip pat atsiranda pačiame tekste (pvz., 6 puslapyje, pirmame stulpelyje paskutinės pastraipos pradžioje žodis išnyksta kopijavimo proceso metu).

Gali būti, kad liks ir kitų klaidų; Prašome atsiųsti mums žinutę, kad galėtume juos ištaisyti.

10 klausimas rodo, kad jaunų europiečių, užsiimančių veikla kitoje Europos Sąjungos šalyje, dalis didėja. Tai teigiamas pokytis (nors reikia atsižvelgti į anglies pėdsaką: keliaujant į užsienį išmetama daugiau $CO_{2)}$.

Klausimas Q12 klausia tų pačių asmenų apie naudą, kurią jie gavo iš savo laiko užsienyje. Teigiamų atsakymų procentas gerokai sumažėja.

Todėl atrodo, kad kuo daugiau jaunų europiečių keliauja į užsienį, tuo mažiau jiems patraukli patirtis.

Skaitmeninis švietimas: vieninteliai užduodami klausimai yra susiję su dirbtiniu intelektu. Tai tik vienas skaitmeninio švietimo aspektas, net jei jis yra aktualiausias.